

MATICA

Retrospektivna izložba Mencija Clementa Crnčića
Pogled u život i djelo jednog od
najvećih hrvatskih slikara

MATICA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / Volume LXVI
Broj / No. 4/2016

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Marin Knezović

Rukovoditeljica Odjela nakladništva /
Head of Publishing Department
Vesna Kukavica

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisak / Print
Znanje, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:

Menci Klement Crnčić,

"Katedrala s Bakačevom kulom", 1906

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

Web stranice
HMI čitaju se diljem
svijeta, dostupne su na tri
jezika (hrvatski, engleski,
španjolski) i bilježe stalan
porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matiss.hr

SADRŽAJ

Poštovani čitatelji,

ponukani proračunskim ograničenjima i potrebom smanjivanja troškova (posebno za poštanske usluge), češće ćemo imati dvobroj "Maticе" tijekom godine. Vjerujemo kako to neće bitno naštetiti kakvoći časopisa i informiranju čitateljstva. Namjeravamo se što prije vratiti na stari ritam izlaženja.

mr. Marin Knezović, ravnatelj HMI-ja

4 Zagreb: Konferencija Mreže hrvatskih žena	16 Obitelj Banović iseljava u Njemačku	34 Retrospektivna izložba Mencija Clementa Crnčića
7 Izložba Karen Oremuš	19 Argentina: Obljetnice radio programa	38 Obljetnica Hrvatske škole u Schaffhausenu
8 Jubilarna Večernjakova Domovnica	20 In memoriam: Ante Sekulić	42 Mrežni interaktivni katalog Zbirke Perinić
10 Hrvati u Rimu i sv. Leopold Mandić	23 Problemi mladog poduzetnika iz Njemačke	45 Matičin vremeplov
12 Portal za Hrvate izvan RH – Moja Hrvatska	24 Hrvatsko-češki arhitekt Vlado Milunić	46 Udžbenik o dijaspori s etnološkog motrišta
14 Ženska klapa Valovi iz Buenos Airesa	28 Trst: Izložba Vatroslava Kuliša	50 Izložba kipara Johannesesa Komersteinera
15 Melbourne: Labour Day CroFest	30 Leipzig: Silvija Hinzmann na sajmu knjiga	52 Nova knjiga prof. Mije Korade
	33 Zanimljiva knjiga iz Gradišća	

KOLUMNNE

11
Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica) | 41
(S)kretanja
(Šimun Šito Ćorić) | 48
Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac) | 54
Naši gradovi
(Zvonko Ranogajec) | 57
Djelovanje hrvatskih sestara u inozemstvu
(Jozo Župić) | 61
Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić) |
|--|--|--|---|--|---|

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiz.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
Običnom poštom / regular mail:
Hrvatska / Croatia 100 kn
ostale europske države / other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / airmail:
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države / other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
IBAN: HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Iskorak u obilježavanju Međunarodnoga dana žena

Pod naslovom "Napredak žena. Napredak ekonomije. Ostvari potencijal!" održana je međunarodna konferencija u Zagrebu, okupivši sto uglednih gostiju iz domovine i iseljeništa

Dobitnice nagrada „Utjecajne hrvatske žene“ i „Buduće liderice“ s Caroline Spivak, osnivačicom Mreže hrvatskih žena i predstavnicom Kanade

Tekst: Ivana Rora

Panelima kao što su Žene u politici, *Unaprjeđenje ženskih prava u svijetu*, Žene, nova snaga u poduzetništvu, *Oснаživanje i poticanje žena u poduzetništvu* i Žene kao pokretačice poslovnog rasta i održivosti Mreža hrvatskih žena sa sjedištem u Torontu odgovorila je na je pitanje zašto je uključivanje žena u poslovni svijet i interes muškaraca.

"Napredak žena. Napredak ekonomije. Ostvari potencijal!" tri su ključne aktivnosti Mreže hrvatskih žena sa sjedištem u Torontu, a pod tim je naslovom i održana međunarodna konferencija u Zagrebu, okupivši sto uglednih gostiju iz domovine i iseljeništa. Ta platforma koja spaja uspješne Hrvatice i žene hrvatskoga podrijetla od Europe, Sjeverne i Južne Amerike, Australije do Ujedinjenih Arapskih Emirata, svoje aktivnosti predstavila je hrvatskoj javnosti na Međunarodni dan žena u hotelu Sheraton u Zagrebu.

Uključivši u raspravu uspješne sabor-ske zastupnike, novinare i poduzetnike kao što su Irena Petrijavčanin Vuksanović, Željko Glasnović, Mirela Holy, Monika Begović, Ivana Zerec, Mirjana Oreb, Stefaniya Skender, Andrew Particio i Davor Majetić, otvorila je vruće teme hrvat-

skoga društva - kako se u patrijarhalnom društvenom sustavu percipiraju žene i koliko je ekonomska kriza utjecala na zapošljavanje žena u Hrvatskoj i svijetu.

STVARAMO KONKURENTNIJE DRUŠTVO

"Veća uključenost žena znači i veći napredak nacionalnih ekonomija", rekao je Davor Majetić sudjelujući na panelu Žene kao pokretačice poslovnog rasta i održivosti. "To je načelo naprednih zemalja, a uključivanje žena u poslovni svijet je i interes muškaraca", zaključio je Davor Majetić, glavni direktor Hrvatske udruge poslodavaca. "Sramotno je da u 21. stoljeću govorimo o ravnopravnosti spolova!", istaknuo je Majetić i rekao da uz pomoć žena i njihovih talenata stvaramo konkurentnije društvo. Hrvatska udruga poslodavaca nizom projekata svjedoči da su tvrtke s mješovitim timovima uspješnije.

U Australiji, primjerice, žena u biznisu ima 34 posto, u australskoj diplo-

"Napredak žena. Napredak ekonomije. Ostvari potencijal!" tri su ključne aktivnosti Mreže hrvatskih žena sa sjedištem u Torontu.

"Buduće liderice"

Natalie Beg, Nina Skočak, Matea Kovač, Julia i Emma Moguš, dobitnice nagrada "Buduće liderice", imat će jedinstvenu mogućnost uz financijsku pomoć Mreže hrvatskih žena te u suradnji s mentorom razvijati buduće projekte.

Međunarodna konferencija "Napredak žena - napredak ekonomije - ostvari potencijal" u hotelu Sheraton u Zagrebu

Svečani prijam u palači Dverce za Mrežu hrvatskih žena upriличио je gradonačelnik Zagreba Milan Bandić

maciji 40 posto, rekla je veleposlanica Australije u Hrvatskoj Susan Cox. Prije tridesetak godina žene nisu same mogle podizati zajam u banci. Stanje se svakog dana mijenja u korist žena. "Otvorite se i krenite hrabro prema institucijama", poručila je Božena Gajica Uzelac, voditeljica Službe za poduzetničku infrastrukturu u Ministarstvu poduzetništva i obrta Republike Hrvatske.

UTJECAJNE HRVATSKE ŽENE

Predstavljajući Vlatku Hlupić, autoricu knjige "Management Shift", koja je utjecala na unaprjeđenje poslovanja u poznatim svjetskim korporacijama, pa čak i vladama nekih europskih zemalja, progovarajući o statusu znanstvenica u svijetu i odgovarajući na pitanje zašto se hrvatske znanstvenice poput Ane-Sunčane Smith i Ive Tolić, unatoč boljim uvjetima u inozemstvu, odlučuju raditi u Zagrebu, prateći rad humanitarki i volonterki u Hrvatskoj, Kanadi i Australiji čiji je rad mijenjao zajednice u kojima žive te postavljajući uvijek aktualna pitanja - je li djelovanje u obrambenom sustavu zemlje još uvijek percipirano kao "muško zanimanje", a kulturno djelovanje, primjerice, sklonije ženskom spolu - otvorena je strastvena rasprava koja je pokazala da su teme ravnopravnosti spolova još uvijek vrlo aktualne. To je otvorilo mogućnost da konferencija postane tradicionalni susret u Zagrebu, na kojemu

"U Hrvatskoj zastupljenost žena na pozicijama i nije tako loša. Imamo predsjednicu države, imali smo premijerku, žene se bave politikom."

bi stručnjaci iz godine u godinu mogli pratiti razvoj žena u svim područjima ljudske djelatnosti u Hrvatskoj.

Predstavljajući novu knjigu "Proklete Hrvaticе" hrvatska književnica i kolumnistica Milana Vuković-Runjić na konferenciji je otvorila raspravu o položaju žena nekada i danas u društvu. U dvadeset eseja iz svoje knjige, koja je stekla poklonike u mnogim europskim zemljama, govorila je o hrvatskim heroinama, glumicama, spisateljicama, slikaricama, skladateljicama, od Cvijete Zuzorić do Ene Begović. "Pisala sam o tim ženama jer mislim da ih se ne smije prepustiti zaboravu", rekla je Vuković-Runjić dodavši da u Hrvatskoj zastupljenost žena na pozicijama i nije tako loša. Imamo predsjednicu države, imali smo premijerku, žene se bave politikom.

SNAGA JE U UMREŽAVANJU I ZAJEDNIŠTVU

Mirela Holy, bivša čelnica ORaH-a, predavačica na veleučilištu VERN, mišljenja je da je Hrvatska i dalje patrijarhalno društvo, a smanjeni broj zastupnica u Hrvatskome saboru unatoč zakonskoj obvezi dokazuje tu tezu. Poručila je kako je iritiraju poruke uz Međunarodni dan žena, ruže i tapšanje po ramenima jer, kako je rekla, htjela bi da žene za sebe imaju ne samo jedan, nego sve dane u godini. "U Europskome parlamentu broj žena raste, a u Hrvatskome saboru pada", upozorila je Monika Begović, voditeljica projekta Empiria Magna Ltd.

Cilj Mreže hrvatskih žena je povezati žene diljem svijeta, osnažiti ih i probija-

ti takozvani "stakleni krov". Mladim ženama želi pružiti mogućnost dijaloga s iskusnim ženama, koje im mogu postati mentorice i s njima razvijati buduće ideje i projekte.

Nagrade "Utjecajne hrvatske žene" i "Buduće liderice" motivacija su svim ženama koje samozatajno djeluju u svakom kutku zemaljske kugle. "Ne opterećujte se statistikama, ne obeshrabrujte se. Vjerujte u sebe, jer mi vjerujemo u vas", poručila je utemeljiteljica Mreže hrvatskih žena Caroline Spivak. "Ovu smo konferenciju u Zagrebu organizirali zbog vas, inspirativnih i nepokolebljivih hrvatskih žena, koje su ostvarile ili će tek ostvariti velika postignuća. Danas slavimo vaše uspjehe. Želja nam je da nadahnjujete druge žene."

Dodjeljujući nagrade "Utjecajne hrvatske žene" i "Buduće liderice" predstojnica Državnoga ureda za Hrvate izvan RH Daria Krstičević istaknula je snažnu sponu domovinske i iseljene Hrvatske koja postoji velikim dijelom upravo zbog utjecajnih žena.

Ljubica Cimera, predsjednica Hrvatsko-australskog društva Katarina Zrinski iz Adelaide i Bernadette Luketich, rizničarka Hrvatske bratske zajednice, najuspješnije hrvatske poslovne iseljeničke organizacije u svijetu, tome i svjedoče.

Konferencija je održana pod visokim pokroviteljstvom Državnoga ureda za Hrvate izvan RH, Veleposlanstva Kanade i Australije u RH, Hrvatske inozemne pastve, Hrvatske bratske zajednice te uz potporu Ministarstva poduzetništva i obrta, Grada Zagreba, Hrvatske matice iseljenika, Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice grada Zagreba. ■

Prijam u Hrvatskoj matici iseljenika

ENG Advancing Women, Advancing Economies and Achieve Your Potential are three points of focus in the work of the Croatian Women's Network of Toronto and the title of an international conference stage in Zagreb, gathering prominent guests from the homeland and emigrant communities.

ZVONKO MILAS NOVI PREDSTOJNIK UREDA ZA HRVATE IZVAN RH

ZAGREB - Na zatvorenom dijelu sjednice, 30. ožujka, Vlada RH razriješila je dosadašnju predstojnicu Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Dariju Krstićević, a novim predstojnikom imenovan je Zvonko Milas.

Milas dolazi iz redova HDZ-a, inženjer je prometa, rođen je u Vukovaru i odmah na početku agresije na Hrvatsku priključio se Zboru narodne garde kao dragovoljac. Sudjelovao je u svim ratnim operacijama na vukovarskom području, obnašajući i visoku zapovjednu dužnost u sklopu 204. vukovarske brigade. Kasnije postaje zamjenik načelnika pješništva Uprave rodova KoV-a u Glavnome stožeru Oružanih snaga Republike Hrvatske i sudjeluje u svim ratnim operacijama Hrvatske vojske: Bljesku, Oluji, Medačkome džepu, Maslenici. Nosilac je više vojnih odličja, nagrada i pohvala. U Državnome uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske 4. travnja obavljena je primopredaja dužnosti između novoga predstojnika Zvonka Milasa i bivše predstojnice Darije Krstićević. Krstićević je novome predstojniku predala Izvješće o primopredaji vlasti, u kojemu je predstavljen protekli rad Državnoga ureda te najvažniji projekti i aktivnosti koje su u tijeku.

Predstojnik Milas zahvalio je Krstićević i svim službenicima Ureda na dosadašnjem radu. "Uvjeren sam da ćemo zajedničkim, predanim radom ostvariti sve zacrtane ciljeve u interesu daljnjeg povezivanja, jačanja suradnje između naše zajedničke domovine i svih Hrvata izvan Republike Hrvatske", istaknuo je predstojnik Milas tijekom primopredaje i prvoga zajedničkog sastanka sa službenicima Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

RIJEKA ĆE BITI EUROPSKA PRIJESTOLNICA KULTURE 2020.

ZAGREB - U zagrebačkome Muzeju Mimara Povjerenstvo nezavisnih stručnjaka odlučilo je da će Rijeka biti Europska prijestolnica kulture 2020. U uži izbor ušla su četiri hrvatska grada - Dubrovnik, Osijek, Pula i Rijeka, da bi titulu na kraju ponijela Rijeka.

Svaki je grad za predstavljanje pred dvanaesteročlanim Povjerenstvom imao 45 minuta, a nakon toga članovi Povjerenstva postavljali su pitanja predstavnicima gradova. Jučer su se predstavili Dubrovnik i Osijek, a danas Pula i Rijeka. U Povjerenstvu su bili stručnjaci iz četiriju europskih institucija te dva nacionalna stručnjaka. Predsjednik je bio Steve Green iz Europske komisije iz koje su još došli Jordi Pardo i Suzana Žilić Fišter. Iz Europskog vijeća u Povjerenstvu su bili Ulrich Fuchs, Aiva Rozenberga i Pauli Sivonen, a iz Europskog parlamenta Sylvia Amann, Cristina Farinha, Agnieszka Wlazel. Odbor regija predstavljao je Alain Hutchinson, a Ivana Katurić i Maroje Mrduljaš bili su nacionalni stručnjaci. Ministar kulture Zlatko Hasanbegović istaknuo je u obraćanju Povjerenstvu da je ovaj trenutak važan za cijelu Hrvatsku jer bez obzira na to koji će grad ponijeti naslov hrvatske Europske prijestolnice kulture za 2020. godinu, taj će grad predstavljati sve nas, cijelu Hrvatsku, objavilo je sinoć Ministarstvo kulture na svojim mrežnim stranicama. (Hina)

Slikarica Karen - bogatstvo hrvatskog iseljenništva

Organiziranjem izložbe u Gornjoj Stubici i simbolično se vratila kući da svojoj rodbini, ljudima za koje je emotivno vezana te svim zagorskim zaljubljenicima u likovnu umjetnost predstavi retrospektivu svojih djela.

Tekst: **Ivana Rora** Foto: **Snježana Radoš**

Nakon uspješno održanog Kongresa poslovnih žena iz domovine i iseljenništva u Zagrebu, jedna od dobitnica nagrade "Utjecajne hrvatske žene" i "Buduće liderice", namijenjene Hrvatima i ženama hrvatskog podrijetla iz Hrvatske, bila je i Karen Oremuš. Upravo u čast te posebne žene, kanadske slikarice hrvatskog podrijetla, inače prodekanice Fakulteta za umjetnost i kreativna poduzeća u Abu Dhabiju, Hrvatska matica iseljenika u suradnji s Muzejom organizirala je 9. ožujka u Muzeju seljačkih buna u Gornjoj Stubici izložbu "Retrospektiva: rukotvorine, uspomene, osobna arheologija i obnova".

Izložbu je otvorio zagorski župan Željko Kolar koji je rekao kako primjer Karen Oremuš jasno pokazuje da naši ljudi ne zaboravljaju svoje korijene. – Naša Zagorka rođena je u Kanadi, ali nikad nije zaboravila svoje Zagorje i svoju Stubicu. To bogatstvo različitog odgoja i kulture koje nam donose Hrvati iz cijeloga svijeta moramo češće koristiti u svakidašnjici – rekao je župan Kolar te dodao kako je impresioniran izložbom. Karen Oremuš trenutno živi u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, gdje na Sveučilištu Zayed u Abu Dhabiju podučava slikanje, crtanje i grafiku. Kao motive svojih slika ističe obitelj, prošlost, naslijeđe i sjećanje, ali i rat, bolest, prirodne katastrofe i ljudsku preobrazbu. Poslije Domovinskoga rata tri godine je volontirala na

Izložbu je otvorio župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar

projektu obnove Hrvatske, Task Forceu.

"Umjetnički postupci i zadržavajući završni rezultati likovne umjetnice Karen Oremuš samosvojan su doprinos jednoj od ključnih problemskih područja postmodernističke likovne prakse koja se najčešće naziva privatnom mitologijom. Ono što posebice fascinira nije samo odabir dirljivih autobiografskih detalja, nego sposobnost pronalazanja složenog, ali neobično izražajnog procesa koji sintetizira i zrcali njezina raznolika profesionalna iskustva grafičarke i arheologinje, kao i emocionalne i intelektualne reakcije na promjene radne okoline i sudbonosne događaje iz privatnoga života", stručno je pohvalio njezin rad Darko Glavan pišući o radu ove posebne i životne slikarice.

Karen Oremuš u domovini ima veliki krug prijatelja i rodbine. Organiziranjem izložbe u Gornjoj Stubici i simbolično se

vratila kući da svojoj rodbini, ljudima za koje je emotivno vezana te svim zagorskim zaljubljenicima u likovnu umjetnost predstavi retrospektivu svojih djela.

Na otvorenju izložbe u Muzeju seljačkih buna, uza župana Željka Kolar, bili su i izaslanik gradonačelnika Zagreba Dragutin Žiljak, gradonačelnik Oroslavja Ivan Tuda, koji se kao slikar stručno osvrnuo na djela, i predsjednica Općinskog vijeća Gornje Stubice Đurđica Labaš te ravnatelj HMI-ja Marin Knezović.

– Karen Oremuš veliko je bogatstvo hrvatskog iseljenništva. Njezina osobnost i jedan neobičan, ali iznimno vrijedan umjetnički izražaj prikazani su i ovdje u Stubici. Zadovoljstvo Hrvatske matice iseljenika to je veće što smo imali čast organizirati jednu ovakvu izložbu i to u rodnome kraju ove likovne umjetnice hrvatskih korijena – naglasio je tom prigodom Marin Knezović. ■

Karen Oremuš trenutno živi u Ujedinjenim Arapskim Emiratima gdje na Sveučilištu Zayed u Abu Dhabiju podučava slikanje, crtanje i grafiku.

ENG Retrospective: Handicrafts, Mementoes, Personal Archaeology and Renewal is an exhibition of the work of Canadian painter of Croatian extraction Karen Oremuš, an associate professor at the College of Arts and Creative Enterprises of Abu Dhabi, opened in Gornja Stubica.

Dodijeljene nagrade najuspješnijim Hrvatima u iseljeništvu

U 10. jubilarnoj godini Večernji list nagradio je institucije i pojedince koji su godinama podržavali ovaj izbor i Hrvate u tuđini te učvršćivali veze između domovine i iseljenništva

Tekst: **Marijana Dokoza**

Foto: **M. Dokoza**

Na svečanosti u elitnoj bad-homburškoj dvorani *Kurhaus*, nedaleko od Frankfurta, dodijeljene su nagrade najuspješnijim Hrvatima u iseljeništvu u kategoriji sporta, glume, glazbe, showbiza i najznačajnijega događaja godine. U 10. jubilarnoj godini Večernji list nagradio je institucije i pojedince koji su godinama podržavali ovaj izbor i Hrvate u tuđini i učvršćivali veze između domovine i iseljenništva.

Priznanje jubilarne *Domovnice* dobili su Ivan Tolj, predstavnik vlasnika *Styrie* te dr. Miro Kovač, ministar vanjskih i europskih poslova RH. Obojica već osam godina dolaze na *Domovnicu* i podržavaju je. Dr. Kovač podržavao je *Domovnicu* i dok je bio veleposlanik RH u Berlinu, a nastaviti će je podupirati i kao ministar. – Urednik inozemnog izdanja Večernjega lista Stipe Puđa s *Domovnicom* je napravio nešto jako dobro za hrvatsko iseljenništvo. Ona je vrijedna ne samo za iseljenništvo, nego i za domovinu – rekao je ministar Kovač.

Priznanje u dresu s brojem 10 Pero

Šarić, povjerenik Hrvatskoga nogometnog saveza za iseljenički nogomet, također je dobio jubilarnu *Domovnicu* za potporu koju on osobno daje održavanju ovoga Večernjakova skupa. Šarić je zahvalio Večernjakovoj *Domovnici* i Večernjem istu na promociji hrvatskoga nogometa u Njemačkoj i svijetu te je uredniku inozemnog izdanja Večernjega lista uručio prigodni poklon – dresove s brojem 10, što je znak koji simbolizira 10. jubilarnu *Domovnicu*. Među nagrađenima su grad Bad Homburg i grad Dubrovnik, gradovi prijatelji još od 2002. godine. Od tada pa do danas gradovi su

Dr. Miro Kovač, ministar vanjskih i europskih poslova RH: "Urednik inozemnog izdanja Večernjega lista Stipe Puđa s *Domovnicom* je napravio nešto jako dobro za hrvatsko iseljenništvo."

međusobno surađivali na nizu značajnih projekata.

Dubrovački gradonačelnik Andro Vlahušić ugostio je nedavno gradonačelnika Bad Homburga Alexandra Hetjesa. Hetjes je Vlahušića ovog puta pozdravio u Bad Homburgu. Jubilarnu nagradu dobilo je i Udruženje hrvatskih tvrtki *INGRA DET* iz Düsseldorfa, kao i tvrtka *Viadukt* iz Frankfurta. I *INGRA DET* i *Viadukt* napravili su tijekom godina rada u Njemačkoj značajan udjel u hrvatskom gospodarstvu. Zapošljavaju znatan broj hrvatskih radnika i cijenjeni su na njemačkom tržištu.

GRADOVI PRIJATELJI

Priznanje jubilarne Večernjakove *Domovnice* otišlo je u ruke i ženi koja je stvorila prijateljstvo Hrvata i Nijemaca u Bad Homburgu - Olga Stoss je velika humanitarka iz Bad Homburga, majka prijateljstva Dubrovnika i Bad Homburga, žena koja i u svome devetom desetljeću ne prestaje pomagati drugima, ali i baviti se politikom. Vlasnik poznate tvrtke *Bu-*

dimir Import-Export iz Bad Homburga Petar Budimir također je dobio priznanje jubilarne *Domovnice*. Budimir je od njezina početka glavni sponzor *Domovnice*. Njegova tvrtka već dugi niz godina opskrbljuje njemačko tržište najboljim hrvatskim vinima. Tihomir Krtalić, vlasnik najboljeg elitnoga badhomburškog restorana *Am Römmelbrunnen* koji također od samoga početka podržava *Domovnicu*, dobio je jubilarno priznanje. Jubilarnu *Domovnicu* dobila je i Suzana Flanz, vlasnica tvrtke *Ekoma* iz Wiesbadena. Zajednica hrvatskih nogometnih klubova Njemačke također je dodijelila dva priznanja za promociju hrvatskoga nogometa u Njemačkoj. Jedno priznanje dobio je Stupe Puđa, kao urednik inozemnog izdanja Večernjega lista, a drugo Franjo Husajina iz Berlina. ■

ENG The *Domovnica* Award ceremony was staged at the upscale Kurhaus hall in Bad Homburg near Frankfurt, Germany. The awards are for Croatians living abroad and are presented in the sports, acting, music, showbiz and event of the year categories.

Pobjednici su rekli...

Victoria Stvorić, nogometašica - Ponošna sam što sam dio ove večeri. Jako puno mi znači ovo iskustvo, nagrada koja je priznanje mog naroda.

Dražen Žugac, Susret čuvara Hrvatske etno baštine - Čast nam je što smo dobili nagradu, što smo uopće bili nominirani i što je toliko ljudi glasovalo za nas. Ovo je nagrada cijelom folkloru.

Mile Baričević, Slavonska večer - Ponosni smo da je Slavonska večer dobila ovako veliko priznanje nakon svih ovih godina. Jedno smo od najposjećenijih hrvatskih skupova u iseljeništvu. Osjećaj je predivan.

Luka Rakitić, otac Ivana Rakitića - Nakon što sam preuzeo nagradu za Ivana, odmah sam ga nazvao, a on je rekao kako mu je drago i kako je uvijek rado dolazio na Domovnicu jer se može opustiti među svojim ljudima. Nagrada ga posebno veseli jer dolazi od njegovih Hrvata.

Josip Begić, SD Croatia Berlin - Rad i trud su se isplatili, neopisivo smo sretni da je ova značajna nagrada stigla u naše ruke.

Luka Rakitić, NK Pajde Möhlin - Nagrada klubu je nagrada treneru. Iako smo osvojili sve što se moglo osvojiti ove godine, drago nam je da smo dobili ovako značajnu nagradu kao što je Večernjakova Domovnica.

Kristijan Tušek, Klapa Bandira, Düsseldorf - Željeli smo ovu nagradu jer ona najbolje oslikava rad i uspjeh Hrvata u iseljeništvu. Drago nam je da su to ljudi prepoznali.

Ivona Urošević, pjevačica - Za mene Večernjakova Domovnica puno znači i sretna sam što mogu biti dio toga. Hvala Hrvatima što su me nagradili.

Ivan Đikić, znanstvenik - Prvi put sam na Domovnici i jako sam iznenađen visokom razinom manifestacije, kao i poznatim ljudima koje je Domovnica okupila. Ponosan sam na nagradu jer je ona došla od Večernjakovih čitatelja i žirija.

Ivan Vrgoč, glumac - Sretan sam zbog nagrade. Priželjkivao sam je i dobio je. Hvala Hrvatima što su mi omogućili da mogu doći na Domovnicu i uzeti nagradu za svoj rad.

Ivan Jurčević, glumac - Uistinu sam iznenađen, ali i sretan što sam dio ove večeri jer sam dobio nagradu. Na Domovnici sam prvi put i uistinu je ovo kako Nijemci kažu 'hrvatski Oscar u Njemačkoj'.

Talijanski Hrvati ponosni na svog sveca

Hrvatske zajednice okupile su se u bazilici sv. Petra, gdje su sveci bili izloženi na štovanje, a posebno su ponosni na svojeg sunarodnjaka Leopolda Mandića kojem odlaze već desetljećima na hodočašća u Padovu

Tekst: Ana Bedrina

Za hrvatsku Crkvu i hrvatski narod u domovini i svijetu u 2016. godini događa se povijesni i milosni događaj kojim nas je počastio sam Sveti Otac, papa Franjo, proglašivši Padre Pija i našega sv. Leopolda Mandića zaštitnicima i uzorima u Svetoj godini milosrđa te je time počašćen cijeli hrvatski narod u domovini i svijetu.

Kako se veselimo kad naši sportaši pobjeđuju i donose medalje, tako bismo sada trebali slaviti duhovnu "medalju" koju nam je priskrbio naš dragi samozatajni svetac pomirenja, sv. Leopold Bogdan Mandić. Mnogobrojne su crkve i hrvatske katoličke misije u svijetu posvećene tome hrvatskom svecu. Kako je i sam bio iseljenik koji je čeznuo za povratkom u svoju domovinu, među svoj narod, ovaj nam događaj pokazuje kako je bio i zaštitnik svih naših iseljenika. Hvala Svetome Ocu što je prepoznao dobru dušu i milosrdnost našega sveca i to objavio vjernicima cijeloga svijeta.

Relikvije najvestitelja milosrđa i Božjeg praštanja dvojice omiljenih svetaca stigle su u Rim već 1. veljače i bile izložene u crkvi sv. Lovre u Rimu. U toj glavovitoj rimskoj bazilici 2. veljače bio je

proslavljen Dan posvećenoga života, a zatim su tijela bila prenesena u crkvu San Salvatore in Lauro, gdje su se na molitvi okupljale molitvene skupine sv. Padre Pija i sv. Leopolda iz cijeloga svijeta. U petak 5. veljače tijela svetaca milosrđa u procesiji su bila ispraćena do bazilike sv. Petra, gdje su naši sveci zaštitnici bili izloženi na štovanje u blizini otvorenih Svetih vrata bazilike sv. Petra u Rimu.

Nazočnost relikvija u tom tjednu u bazilici tijekom Svete godine milosrđa ostat će "važnim znakom potpore za sve misionare i svećenike" jer su Padre Pio i sv. Leopold Mandić bili primjer ustrajnog i strpljivog ispovjednika, pravi svjedoci Božjeg milosrđa. Zovu ih zajedno još sveci ispovjedaonice jer su obojica neumorno provodili po cijele dane ispovijedajući kolone ljudi.

Papa Franjo častio je 6. veljače u bazilici sv. Petra relikvije sv. Leopolda Mandića i Pija iz Pietrelcine. Sveti Otac zadržao se pred izloženim tijelima dvojice svetih ispovjednika u osobnoj molitvi, a nakon molitve još neko vrijeme molio se i družio s vjernicima.

Tijelo sv. Leopolda Mandića, zaštitnika Svete godine milosrđa, koje je boravilo u Rimu od 3. do 11. veljače, dolazi 13. travnja u Zagreb, a od 15. do 18. travnja bit će izloženo na štovanje vjer-

nicima u kapucinskoj crkvi svetoga Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkoj Gornjoj Dubravi. U te dane bit će organiziran cjelodnevni molitveni program, a vjernici će se moći pomoliti pred tim velikim hrvatskim svecem.

Hrvatske zajednice u Rimu okupile su se u bazilici sv. Petra, gdje su sveci bili izloženi na štovanje, a posebno su bili ponosni na svojeg sveca sunarodnjaka kojem odlaze već desetljećima na hodočašća u Padovu. Ova godina ujedno je i 150. obljetnica rođenja sv. Leopolda pa se u Padovu za 12. svibnja spremaju mnogobrojni programi i susreti za hodočasnike koji će doći sa svih strana. Prema riječima gvardijana samostana kapucina u Padovu, fra Flaviana Guselle, ove godine Hrvati će za Desete susrete Hrvata u Padovu biti na poseban način uključeni u program proslave. Očekuju se i mnogobrojni državni predstavnici RH, kao i predstavnici Grada Padove. ■

ENG The Croatian community in Rome gathered at St Peter's basilica where the relics of Croatian St Leopold Mandić were on exhibit for worship. For decades they have made pilgrimages to the northern Italian city of Padua to honour him.

KANADSKO-HRVATSKE GOSPODARSKE VEZE

Predsjednik Kanadsko-hrvatske poslovne mreže Josip Joe Bašić iz Toronta poduzetničkim duhom osvaja vrhunce kreativne industrije u RH, posebno organizacijom festivala elektronske glazbe *Ultra Europe* u srcu Dalmacije

U *Burlington Convention Centru* u Ontariju ovih dana održat

će se 14. godišnji susret poduzetnika koje umrežava Kanadsko-hrvatska gospodarska komora/*The Canadian-Croatian Chamber of Commerce*, točnije 6. svibnja 2016. Riječ je o udruzi od 45 tvrtki vezanih uz Kanadu i tržište obiju zemalja, koja je utemeljena 1995. s ciljem razvitka zajedničkih gospodarskih potencijala. Većina njezinih članica već je prisutna u hrvatskoj poslovnoj zajednici za koju se odlučila ponajprije radi čvršćih veza s vlastitom matičnom državom. Logično je stoga da Komora sustavno valorizira poslovnu izvrsnost svoga članstva, dodjeljujući godišnju nagradu za *Business Excellence* u nekoliko kategorija. Uz gospodarska postignuća, Komora se afirmirala i u promoviranju aktivnosti na području kulture i obrazovanja te potpori humanitarnim projektima i razminiravanju RH nakon Domovinskoga rata. Dio slave pripada joj i za ukidanje vize za naše državljane koji odlaze u Kanadu. Lani su kanadsko-hrvatski poduzetnici u *Burlington Convention Centru* privukli, uz diplomaciju obiju zemalja, i uglednike iz tamošnjega javnog života među kojima je bila i premijerka Ontarija, Kathleen Wynne, te federalna ministrica transporta Lisa Raitt, uz mnogobrojne parlamentarce i gradonačelnike Mississauga, Bramptona, Kitchenera i ostalih središta u kojima živi hrvatska zajednica.

Nedvojbeno je da članstvo Komore u 21 godinu svoga djelovanja olakšava bilateralne gospodarske tijekove, dajući potporu organiziranom nastupu hrvatske poslovne zajednice u Kanadi s ciljem ostvarivanja pojedinačnih probitaka, kao i snažnijeg doprinosa promicanju općih hrvatskih interesa u Kanadi i obrnuto. Iako su svi dosadašnji istaknuti poduzetnici i čelnici ove gospodarstvene udruge dali golem prinos razvitku kanadsko-hrvatskih veza i kojima od srca

Piše: Vesna Kukavica

izražavamo veliku zahvalnost - ovdje ćemo se usredotočiti na karijeru sadašnjeg predsjednika CCBN-a, čije su marketinške sposobnosti višestruke.

Aktualni predsjednik Kanadsko-hrvatske poslovne mreže (CCBN-a) Josip Joe Bašić iz Toronta, sa zagrebačkom adresom, poduzetničkim duhom osvaja vrhunce kreativne industrije

RH i EU – posebno festivalom elektronske glazbe *Ultra Europe* koji će se i dolazećeg ljeta održati u Splitu te na otocima Hvaru, Braču i Visu od 14. do 20. 7. 2016. Kada je 1997., sa samo 26 godina, odlučio napustiti zavičajni Ontario i otići živjeti u Hrvatsku, domovinu svojih roditelja, Bašić nije ni slutio da će u Zagrebu ostvariti *američki san*. Afirmirao se kao jedan od najuspješnijih poduzetnika u kreativnim industrijama i to dovodenjem festivala elektronske glazbe *Ultra Europe* u Lijepu Našu. Rođen 1971. u obitelji ličkih pečalbara, koji su se šezdesetih godina odselili u Toronto, diplomirao je u Kanadi marketing na uglednoj Ivey Business School na Western Universityju. Još tijekom studija posrećilo mu se da je ostvario poticajne kontakte s promotivnim stručnjacima čiji su klijenti bile pojedine svjetske multinacionalne korporacije kao što su *Pepsi, Lays, IBM, Gillette, Visa...* Osnovao je tvrtku u Hrvatskoj, počevši raditi ono za što se školovao – promociju. Zahvaljujući obrazovanju u Kanadi, posjedovao je *know-how* koji su ubrzo primijetile najveće ovdašnje kompanije. Među prvim ga angažira duhanska industrija, proizvođači pića, kao i ostali proizvođači vodećih marki ovdašnjeg tržišta. Organizira različite događaje i koncerte pa se posao razvija prema zabavljačkoj branši i rastućim kreativnim industrijama. U glazbi prvi uspjeh postiže koncertom Fat Boy Slima u Umagu.

Josipove ambicije s vremenom su rasle prema mega-spektaklu kakav je *Ultra Europe festival*. Prva *Ultra* održana je u Splitu 2013., kao rezultat sedmogodišnjih pregovora s *Ultra World Wide (UWW)* vlasnicima licencije iz američkoga Miamijsa da Hrvatska dobije domaćinstvo tog spektakla u čast ulaska u Europsku uniju. *Ultra festival* odmah je u dalmatinske blagajne slio vrtoglavih pola milijarde eura, a Splitom je za tjedan dana prodefiliralo više od 150.000 posjetitelja, upisavši ga na kartu globalnih *top destinacija*. Ministarstvo turizma *Ultri* je lani dodijelilo nagradu, proglašivši ga najvećim međunarodnim događajem dosad organiziranim u Hrvatskoj. Osim u RH *Ultra* festivali se održavaju na desetak planetarnih lokacija i to u Tokiju, Miamijsu, Singapuru, Rijuu i sličnim zabavljačkim carstvima suvremenoga svijeta.

Joe Bašić uvjeren je kako će Split nakon pet godina *Ultra Europe Music* festivala biti veliko svjetsko turističko središte mladih, što zaslužuje to tisućljetno srce Mediterana. Osoba ove energije, sudeći prema rezultatima ostvarenim u domovini svojih roditelja, sigurno može uspješno voditi Kanadsko-hrvatsku poslovnu mrežu! Festival bi se trebao održati u Splitu i iduće godine jer su pregovori s vlasnicima UWW vođeni u tom smislu - poručio je 12. travnja novi direktor *Ultri* Nikola Bušljeta, koji je od početka surađivao s Bašićem. Kako je jedan od partnera UWW-a, *Ultra Europe* festival pretežno u vlasništvu Hrvata, spektakl bi se mogao zadržati na našoj obali. *Ultra* je više od festivala jer zbog ljepota hrvatskoga Mediterana privlači mlade iz više od 140 zemalja pa se planira rast potrošnje od oko 300 milijuna kuna. U svemu je svakako najvažnija glazba koju će ove godine na pet pozornica puštati oko 150 izvođača, a među njima su *DJ zvijezde: Above & Beyond, Adam Beyer, Afrojack, Alesso, Armin van Buuren, Carl Cox, Dash Berlin, David Guetta, Hardwell* i drugi. ■

ENG Vanja Černjul picked up the ASC award for best TV series cinematography at a ceremony in Los Angeles. The award was presented for his work on episode *The Fourth Step* in Netflix's *Marco Polo* series. He spoke with reporters in Zagreb, noting that Croatian cinematographers are well regarded in the audio-visual industry.

Dopisnici iz cijeloga svijeta

"Hrvatski iseljenici često su bili medijski zapostavljeni i ponekad nepravedno pogrešno predstavljeni. Posvetit ćemo im prostor koji zaslužuju jer ovo je portal ne za njih, nego o njima", kaže voditelj projekta Ivan Ril

Dario Markas,
glavni urednik
portala
Vecernji.hr

Tekst: Uredništvo Foto: Moja Hrvatska

Nakon *Domovnice*, uspješnog projekta koji ove godine slavi prvo desetljeće svog postojanja, Večernji list nedavno je javnosti predstavio i specijalizirani portal namijenjen hrvatskom iseljeništvu. Razvoj nove internetske platforme *Moja Hrvatska*, u čijem radu trenutačno sudjeluje 20 dopisnika iz cijeloga svijeta, potpisuje Styrijin dizajnerski i programerski odjel.

– Portal *Moja Hrvatska* konceptualno smo počeli razrađivati lani, u zadnjem kvartalu. Iako je riječ o internet-skom portalu koji po definiciji nema ograničenje dosega, logistika samog povezivanja i stvaranja relevantnog sadržaja na svim kontinentima, zemljama i specifičnim kulturama gdje naši iseljenici žive činila se kao ozbiljan problem. Stvaranjem brzog i preglednog portala, pripremom servisnih informacija za sva mjesta gdje postoje hrvatske zajednice te stvaranjem mreže dopisnika iz najrazličitijih dijelova svijeta postavili smo dobar

temelj za ono što želimo biti, a to je portal o iseljenicima, o njihovim životima i iskustvima – rekao je Ivan Jozić, direktor digitalnog razvoja Večernjega lista.

LOGIČAN NASTAVAK VIŠEGODIŠNJEGA RADA

Kako bi testiralo teme i uvjerilo se u interes posjetitelja, uredništvo je prošle godine na portalu *Vecernji.hr* češće objavljivalo članke iseljeničke tematike. Svi redom bili su iznadprosječno čitani, što je najbolji dokaz da se fenomenu može pristupiti i šire.

– Večernji list jedan je od najprepoznatljivijih brendova među Hrvatima izvan Hrvatske – tvrdi Dražen Klarić, glavni urednik Večernjega lista, i objašnjava – Posljedica je to dugogodišnje pažnje koju poklanjamo iseljenim Hrvatima, prateći njihov život i istodobno ih informirajući o novostima iz domovine. Večernjak, osim izdanja za Hrvatsku, ima i svoje BiH izdanje, ali i inozemno izdanje koje se svakog dana tiska u Frankfurtu i pokriva tržište zapadne Europe. Portal *Moja Hrvatska* kao sastavni dio Večernjega lista logičan je nastavak toga višegodišnjeg rada, a cilj mu je po-

Voditelj
projekta
Ivan Ril

"Prvi je korak u tome da se čuje za naše iseljenike i njihove priče, a poslije je sve moguće."

stati središnjim mjestom oko kojeg će se okupljati svi oni koji više ne žive u Hrvatskoj, ali i mjesto na kojem ćemo mi iz Hrvatske moći pratiti kako žive naši sugrađani koji su otišli nedavno ili već generacijama žive izvan domovine.

NA PORTALU PIŠE I TAJČI

Klarićeve riječi potvrđuje i Dario Markas, glavni urednik portala *Vecernji.hr* – Pokrenuli smo portal *Moja Hrvatska* jer smo shvatili da nema nijednog medija koji bi se bavio pričama Hrvata koji žive u iseljeništvu, njihovim srećama i njihovim tugama. Postoje portali koji se predstavljaju kao portali namijenjeni dijaspori, ali u konačnici opet pišu o politici u Hrvatskoj. Iseljenici čitaju hrvatske news portale, a istodobno imaju toliko toga reći o svojim uspjesima, postignućima, doživljajima... Oni mogu bolje nego itko drugi usporediti današnji život u Hrvatskoj i život u inozemstvu. Iz njihova iskustva možemo jako puno naučiti. Pri tome je bitno napomenuti da Večernji list nikako ne želi propagirati odlazak iz Hrvatske, nego baš suprotno, želimo da se što više iseljenika vrati u Hrvatsku. Prvi je korak u tome da se čuje za naše iseljenike i njihove priče, a poslije je sve moguće. I kada pišemo o ljudima koji se i danas iseljavaju, to nije zato što nas to veseli ili zato što zagovaramo odlazak iz Hrvatske. Ne, to je zato što želimo da odgovorni nešto promijene kako bi mladi što manje odlazili. Već smo dokazali da je Večernjakova publika iznimno senzibilizirana za teme o životu Hrvata u iseljeništvu te svi takvi članci imaju veliku čitanost.

Ivan Jozić, direktor digitalnog razvoja Večernjega lista

Uza zanimljive priče o novim počecima, koje portal *Moja Hrvatska* donosi svakog dana, čitatelje na njemu čekaju intervjui, kolumne, blogovi, putopisi, povijesni pogledi, analize, statistike, kalendari događaja, videoprilozi i fotogalerije.

Na portalu piše i Tatiana Cameron Tajči, a suradnju je najavio odvjetnik Luka Mišetić koji također dijeli iseljeničku priču. – Priključila sam se ekipi kako bih s čitateljima dijelila priče o životnim putevima koji mogu biti dosta različiti, ali na kojima svi prolazimo slične stvari. Bez obzira na zemljopisne lokacije i ekonomske prilike, svi tražimo istu radost i ljubav. Uz spomenute priče i ovaj novi portal nadam se da ćemo se još više povezati, nadahnuti te podići jedni druge – rekla nam je popularna Tajči.

Viziju portala *Moja Hrvatska* prepoznala je i austrijska televizija ORF i odlučila se na suradnju. Naime, hrvatska redakcija u Željeznom svaki tjedan producira emisiju posvećenu gradišćanskim Hrvatima, a sada se na Večernjakovu portalu mogu čitati i gledati njihove priče.

PROSTOR KOJI ZASLUŽUJU

– Hrvatski iseljenici često su bili medijski zapostavljeni i ponekad nepravedno pogrešno predstavljeni. Posvetit ćemo im

ci. Novinarski i životno, iseljenništvo ne možeš shvatiti ako nisi barem nakratko bio negdje ili kako bi rekao naš suradnik Franjo Bertović 'samo iseljenik može razumjeti dušu iseljenika' – naglašava Ril. Uz tekstualne priče, ekipa *Moje Hrvatske* već je producirala šest televizijskih emisija po 25 minuta i jedan 52-minutni dokumentarni film koji će premijeru imati 15. svibnja u Chicagu. Glasove za njega posudili su Tanja Popec i Matija Lovrec, a glazbu je napravio Zvezdan Marjanović. Među autorima je i Maria

"Hrvati izvan domovine uskoro će dobiti svoju internetsku i satelitsku televiziju s 24-satnim programom."

prostor koji zaslužuju jer ovo je portal ne za njih, nego o njima. On je njihova stalna veza s domovinom – otkrio je voditelj projekta Ivan Ril.

U pripremi *Moje Hrvatske* uredništvo je posjetilo neke najbrojnije hrvatske zajednice i provjerilo kako žive naši ljudi, što im znači glazba, ples, tradicija, kultura i običaji. Zašto im je crkva drugi dom? Što ih tišti? Čime se ponose? Hoće li se jednog dana vratiti?

– Sredinom prošle godine intervjui-rali smo stotinjak Hrvata u Chicagu. Saznali smo dosta o izazovima iseljeničkog života i upoznali zanimljive ljude. Neki od njih već su postali naši dopisni-

Dugandžić Pašić, Hrvatica i nekadašnja CNN-ova novinarka. Na jesen će taj sadržaj moći vidjeti gledatelji Hrvatske televizije i iseljeničkoga portala Večernjega lista. I tu priča ne staje. Hrvati izvan domovine uskoro će dobiti svoju internetsku i satelitsku televiziju s 24-satnim programom, a potpora ovome velikom projektu stigla je od Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

I na kraju recimo da je redakcija *Moje Hrvatske*, i prije nego što je portal ugledao svjetlo dana, započela uspješnu suradnju s Hrvatskom maticom iseljenika, a posebno s kolegama iz magazina Matice i portala HMI-ja. ■

mojahrvatska.hr

svojim vas inspirativnim pričama, vijestima i aktualnostima iz cijelog svijeta povezuje sa zajednicom u domovini i izvan nje.

ENG The Večernji List daily recently presented a specialised Internet portal targeted to the Croatian communities abroad – a portal that focuses on the emigrant communities, their lives and experiences called *My Croatia (Moja Hrvatska)*.

‘Dobre djevojke’ iz Buenos Airesa

U sastavu djeluje devet žena, koje su kćeri i unuke hrvatskih useljenika, a njihov CD potvrđuje zrelost postignutu u gotovo 15 godina kontinuiranoga rada. Uz tradicionalne klapske pjesme, svoj obnovljeni repertoar upotpunjuju glazbenom pratnjom.

Članice vokalnoga sastava Valovi su:

Prvi soprani: Cecilia Fernández Šarić, Ana Premuž

Drugi soprani: Daria Trošelj, Karina Jerković

Prvi kontraaltovi: Vlasta Jurić, Jelena Nadinić, Valeria Fernández Šarić

Drugi kontraaltovi: Silvia Detelić, Stella Hubmayer.

U studijima pod vodstvom maestra Javiera Zentnera

Tekst: Uredništvo Foto: Valovi

Ženska vokalna skupina *Valovi* objavila je svoj drugi CD pod nazivom *Dobre djevojke* (*Buenas muchachas*), koji nudi pregled njihove glazbene karijere u izvedbama hrvatskih klapskih pjesama i suvremenih popularnih skladbi uz glazbenu pratnju. U sastavu djeluje devet žena, koje su kćeri i unuke hrvatskih useljenika, a njihove "Dobre djevojke" potvrđuju zrelost postignutu u gotovo 15 godina kontinuiranoga rada, tijekom kojeg su utkale svoj žen-

ski pečat u djelima koja govore o ljubavi izraženoj prema rodnoj grudi, prirodi, moru, cvijeću, odajući time poštovanje domovini svojih predaka i domovini u kojoj su rođene.

Snimanje novoga CD-a omogućeno je zahvaljujući potpori Državnoga ureda za Hrvate izvan RH i u potpunosti je ostvareno u studijima pod budnim vodstvom maestra Javiera Zentnera, koji je zaslužan za mnogobrojne posebne glazbene aranžmane vokalnoga sastava *Valovi*, kojim trenutno ravna. U projektu su sudjelovali i drugi predstavnici hrvatske zajednice. Djeca iz Male škole (*Pequeña Escuelita*) bila su zadužena za dizajniranje omota CD-a na natječaju "Oslikajmo valove" te se pobjednička ilustracija Milagros Zorić nalazi na naslovnici CD-a. Ostali crteži učenika nalaze se u unutarnjem dijelu, a autorica ujedinjenoga završnog dizajna je Karina Jerković. Autor fotografija je Mariano Aramburu Trošelj.

Glazbenu produkciju potpisuje Stu-

dio *El Santito* pod vodstvom glazbenoga producenta Ivana Markovića, koji je zaslužan za obradu i miksiranje u glazbenome studiju *GlazGlas Estudio*, uz asistenciju Estebana Kralja. Leo Medero bio je zadužen za klavirsku pratnju.

Nakon sudjelovanja u glazbenome sastavu grupe Hrvatskih katoličkih sveučilištaraca, članice skupine *Valovi* (*Olas* na španjolskome jeziku) ponovno su se okupile 2001. godine i odlučile ponovno početi pjevati kako bi osim djela bogate hrvatske glazbene kulturne baštine izvodile i argentinsku i međunarodnu glazbu. Nakon 2002. godine odlučile su se posvetiti posebice pjevanju a capella i upoznati se s klapskim pjevanjem kao kontrapunkt pojavi ženskih vokalnih skupina u Hrvatskoj. Danas je repertoar skupine *Valovi* sastavljen od međunarodnih skladbi na hrvatskome, engleskome i španjolskome jeziku, koje izvode u osebujnome stilu, a koji je postao sastavni dio povijesti hrvatske zajednice u Argentini. ■

Danas je repertoar skupine *Valovi* sastavljen od međunarodnih skladbi na hrvatskome, engleskome i španjolskome jeziku, koje izvode u osebujnome stilu, a koji je postao sastavni dio povijesti hrvatske zajednice u Argentini.

ENG The female vocal ensemble *Valovi* of Buenos Aires has released *Dobre djevojke* (*Good Girls*), their second CD, offering an overview of their musical career and featuring performances of Croatian *klapa* songs and popular contemporary compositions with instrumental accompaniment.

Dan kad se u Dandenongu čuje samo jedna riječ – fešta!

Ugodno ranojesensko vrijeme privuklo je mnogobrojne posjetitelje, velik broj obitelji, djece i mladih koji su u vedrom raspoloženju, obilju glazbe, hrane i pića nastavili ovo dnevno veselje, feštom do ranih jutarnjih sati

Tekst/foto: Suzana Fantov, Zoran Sabljak

Sredinom ožujka održan je još jedan uspješni hrvatski festival u Australiji – 4. po redu, godišnji *Labour Day CroFest* koji se održavao u prostoru i na sportskim terenima hrvatskoga kluba *Dandenong City SC* u južnom predgrađu Melbournea. Ugodno ranojesensko vrijeme privuklo je mnogobrojne posjetitelje, velik broj obitelji, djece i mladih koji su u vedrom raspoloženju, obilju glazbe, hrane i pića nastavili ovo dnevno veselje, feštom do ranih jutarnjih sati.

Velike pripreme oko samog događaja urodile su plodom, a prostor *Dandenong SC* kluba uspio je zadovoljiti sve one koji su se odazvali i uživali u zajedničkom druženju. Travnjaci ispunjeni dječjim licima postali su zabavno igralište gdje su djeca mogla slobodno trč-

Mali folklorši "Hrvatske Zore" nakon nastupa

karati, igrati se s postavljenim dječjim rekvizitima, zabaviti se uz male životinje na ograđenoj farmi.

Kuhinjsko osoblje i svi oni koji su vrijedno sudjelovali u pripremi i posluživanju hrane potrudili su se da nitko ne bude gladan. Veliki izbor pečenja, mesa s roštilja, uz sarmu, lignje, salate i priloge te uz domaće štrudle – svakome je godio tako da se uz bogati ručak moglo i popiti koje pivo više, a koje je zasigurno ishlapilo kasnije, u plesu na podiju uz glazbu koja se nastavila dugo u noć.

Među mnogobrojnim posjetiteljima bili su i generalni konzul RH u Melbourneu, Dubravko Belavić te Miroslav Miletić (konzul trećeg razreda), članovi mnogobrojnih hrvatskih organizacija i društava. Konzul Belavić obratio se nazočnima prije početka folklornoga nastupa. U svome govoru zahvalio je volonterima, odboru i predsjedniku *Dandenong Cityja* Tonyju Dorotiću na organizaciji ovako lijepoga događaja te čestitao i svi-

ma onima koji su bili prisutni te tako dali potporu godišnjem *CroFestu*.

Velikim pljeskom dočekani su folklorši FG Zvonimir i nešto kasnije nastup FG Hrvatska zora, koji su svojim prekrasnim nošnjama, uvijekbanošću i kvalitetom izmamili svaki djelić hrvatskoga ponosa svih prisutnih. U večernjem i noćnom programu mnogobrojnu razdraganu publiku zabavljali su Mihael Pinjuh, DJ Shaun te grupe "Noćna smjena" i "Major Minor". ■

Hvala i priznanje

Nakon završetka još jednoga uspješnog *CroFesta*, klub želi odati iskreno priznanje čitavoj vojsci volontera koji su prisutnima utažili glad i žeđ tijekom cijelog dana i noći. Veliko hvala organizacijskome odboru pod vodstvom Filipa Valentića, Jelene Bakarić, Mije Čiče i Vesne Bačelić. Veliko hvala i velikom broju prisutnih (1.600) koji su dali potporu ovogodišnjem festivalu.

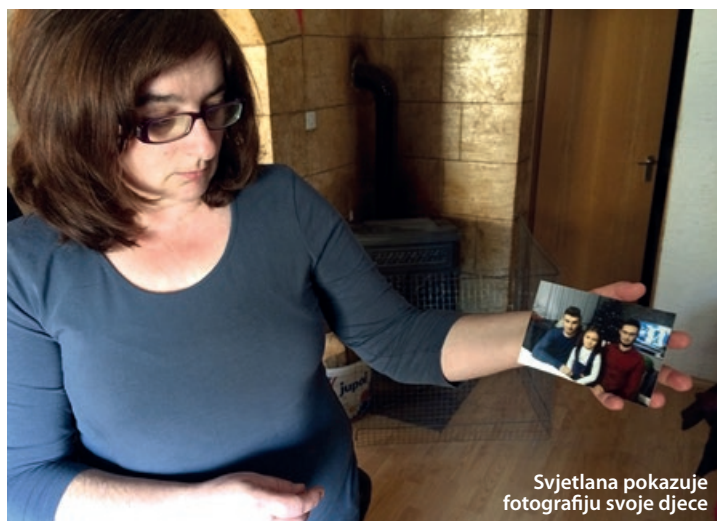

GK RH u Melbourneu Dubravko Belavić, predsjednik *Dandenong City SC* Tony Dorotić i Miroslav Miletić

ENG The fourth annual *Labour Day CroFest*, organised by the Croatian community in Australia in mid March, was again a success. The event was staged at the sports venue of the *Dandenong City SC* sporting facilities in south Melbourne.

Za mladim ljudima u iseljeništvo odlaze sve češće i njihovi roditelji!

Umjesto obiteljske idile i skladnosti, svakodnevica im je prerasla u borbu za preživljavanje i postavljanje pitanja: "Je li vrijeme za odlazak u Njemačku?"

Svjetlana pokazuje fotografiju svoje djece

Bračni par Banović sa kćerkicom

Tekst: Ivan Ril (Moja Hrvatska, VL)

Foto: Obiteljski album

Naslov zvuči pomalo bizarno i filmski, no na žalost, on je posljednjih sedam mjeseci realnost obitelji Banović iz Novih Mihaljevaca pokraj Požege. Svjetlo u njihovoj dnevnoj sobi se ne gasi, san na oči teško ide. Puni planova, Svjetlana i Darko srednje pedesete mislili su provesti u miru, s dvojicom sinova i kćeri. Nisu tražili previše: kuću, vrt, prosječni automobil i normalan život, ne za sebe, nego za svoju djecu. Umjesto

obiteljske idile i skladnosti, svakidašnjica im je prerasla u borbu za preživljavanje i postavljanje pitanja: "Je li vrijeme za odlazak u Njemačku?"

"Da", tako je početkom kolovoza prošle godine prelomio i odgovorio njihov 19-godišnji sin Krešimir. I kad su pomislili da ne može gore, osvanuo je tužni petak. "Božidar je došao kući i rekao da sutra ima autobus za Hamburg. Krešimir je tri mjeseca učio njemački jezik, on se pripremao, ali stariji sin nas je iznenadio", priznaje otac Darko i nastavlja govoriti kroz suze. "Zašto da ih zadržavam ovdje kad ni meni nije dobro koji radim

cijeli svoj život, a oni su tek početnici. Ni sam se nisam skrasio, kamoli da sam njima osigurao neki posao."

ČOVJEK MORA GLEDATI U BUDUĆNOST

Majka Svjetlana teško proživljava uskr-sne blagdane. Nedostaju joj sinovi i kuća ispunjena osmijehom. "Evo i sada plačemo. Roditelji teško prihvaćaju kad djeca odu od njih. Ovih dana svatko je sa svojom obitelji, a suprug i ja smo sami. Da nemamo kćeri, bilo bi nam još teže."

Darko se prisjeća kako su zarađivali za vrijeme školovanja sinova. "Krešimir je sa mnom 250 dana godišnje proveo u šumi izvozeći drva za ogrjev. Dao sam mu dnevnicu od nekakvih 200 kuna, ali on nije vidio budućnost u tome. Shvaćam i zašto." Glava obitelji Banović trenutačno vozi kamion u jednoj građevinskoj tvrtki. Prema njegovim riječima, čovjek

"Sve me razočaralo u Hrvatskoj. Zemlja propada, nismo sređeno društvo i dobrog posla ustvari nema", kaže Božidar koji je prije tri tjedna otišao u gradić Wittenburg blizu Hamburga.

Iako je rekao kako roditelje i sestru planira "izvući iz Hrvatske", čini se kako naš sugovornik ipak potajno sanja povratak u domovinu. Za njega, jednu pravedniju ljepoticu.

mora gledati daleko u budućnost. "Bio sam i u vojsci, nisam nikog ništa tražio. Mislio sam, ako meni nije dobro pa ne mora i mojoj djeci biti teško."

"Kada je Božidar ostavio nogomet koji toliko voli i trenira od pete godine, znali smo koliko je sati", dodaje supruga Svjetlana. Banovići su, kako sami kažu, sinovima pružili sve, često štedeći na sebi poput pravih roditelja. "Imam redovan posao, radim u šumi i još privatno, sve samo da bih svojoj obitelji omogućio bolji život. Nisam htio da im nešto nedostaje", ističe Darko.

'RADE I MOGU SI KUPITI ŠTO ŽELE'

A Krešimir i Božidar nakon dolaska u Njemačku ipak su zadovoljni. Nema većeg priznanja za Svjetlanu i Darka. "Kad je njima već na početku dobro, kako će im tek biti kasnije. Sretni smo! Ne zarade ogromne novce i ne moraju, no rade

Božidar Banović na poslu

i mogu si kupiti što žele", s ponosom priča majka, pokazujući nam fotografiju.

Kada je prije devet godina upisivao srednju školu, Božidar se vidio u Hrvatsku. Iako, možda tad nije bio ni svjestan pravog života, davao je sve od sebe. U godinama koje su uslijedile, radio je kojekakve poslove, ali bez nekog osobnog zadovoljstva. "Sve me razočaralo u Hrvatskoj. Zemlja propada, nismo sređeno društvo i dobrog posla ustvari nema", kaže 23-godišnji tehničar za strojarstvo. Iz domovine je otišao prije tri tjedna, odnosno sedam mjeseci nakon svoga mlađeg brata, u gradić Wittenburg blizu Hamburga gdje živi s kumom. "Sve je novo, sve je čudno. Zapravo, još uvijek nisam svjestan gdje sam." Trenutačno je zaposlen u tvrtki koja se bavi metalnom proizvodnjom. Njegov brat radi kao pekar u Suhl. Plaćom i motivacijom obojica su zadovoljni. "Radno vrijeme je od 7 do 16 sati. Imam 60 minuta pauze. Ako ostanem prekovremeno, plate mi dodatno ili zarađeno mogu zamijeniti za slobodne dane", priznaje Božidar koji otkriva kako slobodno vrijeme zasad provodi ispred televizora. Ponekad ode do obližnjega grada. "Želim ponovno zaigrati nogomet, iz zabave, kao u svom kraju. Vikendom ne radim pa imam vremena. Što se tiče ciljeva? Životni cilj ću ostvariti kad cijelu obitelj izvučem iz Hrvatske."

'BILO MI JE TEŠKO KAD SAM ODLAZIO'

Dečki se zahvaljujući društvenim mrežama svakog dana čuju sa svojim roditeljima. Daljina je bar virtualno bliža. No, prema riječima njihova oca, možda uskoro ponovno budu zajedno. Ali ne u Hrvatskoj! "Da sam znao kako će biti, davno bih otišao. Nemam više što razmišljati.

Krešimir Banović

Godine prolaze, vlade se mijenjaju, svi nešto obećavaju, a nama je sve gore."

"Bilo mi je teško kad sam odlazio, onaj tko to nije prošao, ne može shvatiti. Sada već manje mislim na sve. Radim, život ide dalje, dan prođe i jednostavnije je", dodaje Božidar kojem kao rođenom Slavoncu već puno toga nedostaje. Od tamburice i prijatelja iz djetinjstva do tradicije i običaja. "Njemačka je sređena država, ali ovdje se ljudi drže za sebe. Susjed susjeda ne poznaje i to mi je stvarno čudno."

Iako je rekao kako roditelje i sestru planira "izvući iz Hrvatske", čini se kako naš sugovornik ipak potajno sanja povratak u domovinu. Za njega, jednu pravedniju ljepoticu. "Normalno da bih se htio vratiti, ali samo onda kad to bude uređena i poštena zemlja. Ako ne bude nikad, spreman sam ovdje ostati zauvijek", priznaje. "Ovo sve u Hrvatskoj je zavaravanje i prodavanje magle. Moje vrijeme je prošlo, ali kad već u starijim godinama razmišljam o odlasku, što onda imam mladima savjetovati", zaključuje Darko. ■

ENG Instead of the ideal family life and harmony the daily life of the Banović family of Novi Mihaljevci near Požega has become a struggle for survival and with the question: "Is it time to move to Germany?"

Ispravak

U prošlom broju Matice uz članak pod naslovom „Šolta - Dobro se dobrim vraća“ na str. 34. – 37. pogrešno je navedeno da su autori teksta Ž. (Željko) Makvić i D. (Dinko) Sule. Autor teksta samo je Željko Makvić. Ispričavamo se - hvala na razumijevanju!

Uredništvo

IZLOŽBA VLADMIRA MEDANIĆA U BEČU

AUSTRIJA - U organizaciji Hrvatskoga centra u Beču postavljena je izložba "Mediterranska ganuća" Vladimira Medanića, zadarskoga slikara s Maloga lža. Iz popratnoga kataloga iščitava se da su u realizaciji izložbe sudjelovali Grad Zadar, Zadarska županija, Turistohotel Zadar i Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Zadar kao sponzori, a veleposlanstvo RH u Beču preuzelo je pokroviteljstvo.

Umjetnik Medanić nije samo slikar, nego i kipar, a imao je niz samostalnih i skupnih izložbi po Hrvatskoj, kao i u inozemstvu. Na samom otvorenju bilo je puno publike, a najviše ravnatelja i nastavnika turističkih škola iz cijele Hrvatske koji se nalaze na studijskom putovanju zbog proučavanja sustava turističkih škola u Austriji. Poslije pozdravnih riječi domaćina Hrvatskoga centra, krovne udruge gradišćanskih

Hrvata u Beču, i njezine voditeljice Gabriele Karall-Novak, publici se obratio i savjetnik za politiku i kulturu pri hrvatskom veleposlanstvu u Beču mr. Domagoj Marić, koji je rodom iz Zadra. Na upečatljiv način mr. Marić opisao je djelo umjetnika Medanića: "Ne morate biti likovni kritičar da iz ovih slika osjetite snažan dojam svjetla, topline i valova – ukratko snažnu mediteransku energiju koju nam je slikar donio u Beč, a koja nam je svima potrebna na kraju kalendarske zime. Slike koje imamo priliku večeras vidjeti na uvjerljiv način prenose autorove ekspresije oblika, linija i boja koje g. Medanić doživljava u svojoj okolini."

Unatoč apstraktnom načinu stvaranja, gledatelji su iz svake slike iščitavali puno osjećaja povezanih s morem, posebno zbog koloritnog prikaza duševnog stanja umjetnika, a to je veselje, optimizam i pozitivna energija koju prenosi i na publiku. Mnogi gosti izložbe poželjeli su imati jednu ili dvije slike u svome stanu kao protutežu svakidašnjem teškom radu, posebno na Zapadu. (Marijan Brajinović)

BEČ: PREDAVANJE 'HRVATSKI LIJEČNICI I HRVATSKI JEZIK'

AUSTRIJA - Slijedom dosadašnje uspješne stručne suradnje Hrvatske akademске zajednice (HAZ) u Austriji i dr. Josipa Seršića, u prostorijama HAZ-a održano je stručno predavanje "Hrvatski liječnici i hrvatski jezik".

Cilj ovog predavanja je naglasiti koliko je tema liječnika u hrvatskoj književnoj povijesti slabo istražena. Zanimljiva je i činjenica koliko je liječničko zvanje slično stvaranju književnoga rada: slušanju pacijenta, donošenju odluke nakon dobivanja informacije te konačno postavljanje dijagnoze, naglasila je uvodno voditeljica razgovora Anamarija Manestar. Dr. Seršić rekao je kako Hrvatska ima dugu tradiciju odnosa liječnika koji se bave književnosti. Neopravdano su ti liječnici i zapostavljani, poput Ante Kuzmanića, oca hrvatskoga narodnog pokreta Dalmacije. Dimitrije Demeter poznat je

kao pisac, ali ne i potpisnik tzv. lažnoga Bečkog dogovora iz 1850. godine. Nadalje navodi da su Ivan Mažuranić i Jakov Užarević, također liječnik, svojim *Njemačko-ilirskim slovarom* iz 1842. god. postavili osnovicu za druge rječnike. Na pitanje iz publike zašto se liječnici u tolikoj mjeri bave politikom, odgovara da postoji jedna crvena nit koja povezuje liječnike ne samo s jezikom, nego i s politikom, a to je njihovo životno i stručno iskustvo.

Tematska večer završila je domjenkom uz živu glazbu. (Anamarija Manestar)

Jubileji triju hrvatskih radioprograma

Program *Croacia en mi Corazón* (Hrvatska u mom srcu) slavi 25 godina emitiranja, *Bar Croata* deset, a *Croacias Totales* pet

Federico Kisić i Jasminka Fiolčić - CROACIAS TOTALES

Veronica Cvitanović i Jasminka Fiolčić - CROACIAS TOTALES

Tekst: Carmen Verlichak Vrljičak

Croacia en mi Corazón - Početak rada programa možemo zahvaliti biskupu Bufanu koji je 1990. omogućio emitiranje na radiopostaji biskupije u San Justo - Buenos Airesu. Osnivači emisije bili su fra Joso Peranić, Dunja Ozanić, Marija Šimunić i Beba Gerek Seran. Sada emisiju vodi i uređuje Jure Papac. - Naši prvi koraci imali su turistički i kulturni sadržaj, a brzo smo morali promijeniti taj smjer i pretvoriti se u neku vrstu hrvatske promidžbe za naš narod u domovini i njezova prava koja su u to vrijeme bila ugrožena ratom - kaže voditelj emisije Jure Papac. - Nije bilo lako tada prenijeti našim slušateljima sve točne i zadnje vijesti, ali imali smo veliku pomoć od onih koji su raspolagali faxom i Internetom. Danas se već promijenila situacija, sve je lakše, stigli smo i mi u tehnološko doba pa se naš program može slušati preko Interneta. Sada u Argentini

živi više hrvatskih potomaka nego rođenih u Hrvatskoj, zato su emisije na oba jezika. Program donosi vijesti iz domovine, hrvatske pjesme i vijesti iz zajednice, a izravno iz Zagreba čuje se *Glas Hrvatske* na španjolskome i na hrvatskome jeziku. Program se emitira subotom od 13 do 15 sati (www.am660.com.ar).

Bar Croata - Program se emitira iz Rosarija, a vodi ga Javier Santich sa suradnicima: Faustinom Zarich, Anom Marijom Šonjić, Javie-

rom Šantićem, Carlosom Bukvcem i Ivanom Grbcem. Cilj programa je izvješćivati o svemu što je vezano za Hrvatsku - povijest, aktualnosti, glazba, gastronomija, sport... U emisiji često gostuju zanimljivi ljudi, izravno u studiju ili preko telefona. Program se emitira petkom od 19 do 21 sat (www.ecoradiorosario.com i www.youtube.com/parlantesno). Prije dvije godine osnovana je i udruga BAR CROATA SOCIAL Y CULTURAL koja nudi različite događaje - projekcije filmova, gastronomske susrete, tečaj hrvatskoga jezika...

Croacias Totales - Najmlađi je hrvatski radioprogram koji slavi pet godina postojanja. Program vode Veronica Cvitanović, Federico Kisić, Jasminka Fiolčić i Stella Hubmayer, a emitira se ponedjeljkom od 19 do 21 sat (www.croaciastotales.com / www.facebook.com/croacias.totales / twitter.com/CroaciasTotales). ■

ENG Three Croatian language radio shows in Argentina are celebrating jubilees: *Croacia en mi Corazón* (Croatian in my Heart) is celebrating its 25th anniversary on the air, while *Bar Croata* celebrates its tenth year and *Croacias Totales* its fifth.

Iznimna filološka ostavština istaknutoga bačkog Hrvata

Sekulić je radio kao gimnazijski i sveučilišni profesor i djelovao kao strastveni pisac i znanstvenik. Suradivao je, uz kultnu domaću i stanu periodiku, i u svim izdanjima HMI-ja - osobito u časopisu *Matica i Hrvatskome iseljeničkom zborniku*

Tekst: Vesna Kukavica

Hrvatski pisac, jezikoslovac te povjesničar kulture, sveučilišni predavač i dopisni član HAZU-a prof. dr. sc. Ante Sekulić zauvijek nas je napustio ovoga proljeća u 96. godini u Zagrebu. Vječno mu je počivalište na Mirogoju, gdje su ga ispratili, uz ožalošćene članove obitelji, mnogobrojni uglednici iz akademskoga života Republike Hrvatske – među kojima su bili i predstavnici Matice iseljenika. Sekulić, ponosni sin Bačke i njezinih salaša, rođen je u Tavankutu 1920. godine, nadživjevši tri Jugoslavije. Školovao se u Bačkoj i Hrvatskoj, počevši od Subotice i Sombora, a studirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1946. godine, diplomiravši hrvatski i latinski jezik i književnost. Usavršavao se sredinom dvadesetog stoljeća u više filoloških disciplina i doktorirao s disertacijom *Govor bačkih Hrvata*. Radio je kao gimnazijski i sveučilišni profesor i djelovao kao strastveni pisac i znanstvenik. Suradivao je, uz kultnu domaću i stanu periodiku, i u svim izdanjima Hrvatske matice iseljenika - osobito u časopisu *Matica i Hrvatskome iseljeničkom zborniku*.

ESEJISTIKA, POEZIJA I MJESTOPISNA PROZA

Desetljećima je brižno pisao i objavljivao, uz poeziju i mjestopisnu prozu, stručne i znanstvene članke, prikaze i bibliografije hrvatskih i inozemnih autora iz područja jezikoslovlja i znanosti o književnosti (hrvatske, slavenske, komparativne) te etnologije... Sažeto, filološka (književna,

Prof. dr. sc. Ante Sekulić

onomastička, leksikološka i leksikografska) ostavština Ante Sekulića nastala u drugoj polovici dvadesetog stoljeća dragocjena je slika stvaralaštva Bačke, kao i cjelokupnoga hrvatskog Podunavlja u kojem višestoljetno pišu i umjetnički djeluju hrvatski ljudi kojima su geopolitičke činjenice, tijekom prošlosti, više puta mijenjale državne granice i to bez njihove volje i utjecaja. Unatoč tim (ne) predviđenim mijenama Sekulić je snažno osjećao bilo svoga materinskog jezika i kulture vlastite korjenike uronje-

ne u kulturni mozaik jugoistočne Europe, sustavno oblikujući u njemu prepoznatljivu hrvatsku dionicu. Sekulićev opus čini pedesetak knjiga i više od 600 stručnih i znanstvenih radova rasutih u utjecajnoj periodici.

Fokus njegova znanstvenoga i stručnoga interdisciplinarnog rada čini proučavanje etničke, kulturne, književne i jezične povijesti i sadašnjosti bačkih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, što je rezultiralo s više od petnaestak monografija. Najznačajnija djela su mu: *Književnost bačkih Hrvata*, 1970.; *Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca*, 1986.; *Bački Bunjevci i Šokci*, 1989., (2. izdanje 1990.); *Bački Hrvati: Narodni život i običaji*, 1991.; *Umjetnost i graditeljstvo bačkih Hrvata*, 1998.; dok vrhunac čini troknjižje fantastične znanstvene akribije kao što su *Hrvatski pisci u ugarskom Podunavlju*

od početaka do kraja XVIII. stoljeća, 1993.; *Hrvatska preporodna književnost u ugarskom Podunavlju do 1918.*, 1994. i *Književnost podunavskih Hrvata u XX. stoljeću*, 1996.

ŠIROKI SOCIOLINGVISTIČKI VIDICI

Uz hrvatski i srpski jezik, govorio je latinski, mađarski, njemački, francuski, talijanski, poljski, ruski, a služio se i španjolskim jezikom, što mu je otvaralo široke sociolingvističke vidike. Tako je

Školovao se u Bačkoj i Hrvatskoj, počevši od Subotice i Sombora, a studirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1946. godine, diplomiravši hrvatski i latinski jezik i književnost.

Godine 2009. proglašen je počasnim građaninom Subotice. Ta se činjenica doima kao trijumf Sekulićeve političke rehabilitacije puna dva desetljeća nakon pada Berlinskoga zida.

Sekulić dao velik doprinos jezikoslovnoj kroatistici kritički preispitujući jezična vrela bačkih Hrvata (*Rasprave o jeziku bačkih Hrvata*, 1997.). Zahvaljujući tim spoznajama poliglot Sekulić se prometnuo i u plodnog onomastičara, opisavši pouzdane antroponomastičke i toponomastičke značajke svoga šireg zavičaja. Najvrednija su mu onomastička djela: *Hrvatski bački mjestopisi*, 1994.; *Hrvatski baranjski mjestopisi*, 1996.; *Hrvatski srijemski mjestopisi*, 1997.; *Osobna imena, prezimena i nadimci bačkih Hrvata*, 2006.

Kao poliglot eruditske naobrazbe neumorno je bilježio bogatstvo iskaza izvornih govornika svoga kraja uronjenih u višejezičnu zajednicu, poentirajući svoj plodni znanstveni vijek *Rječnikom govora bačkih Hrvata* (2005.), a u kojem je popisao i opisao bogatu frazeološku i semiotičku građu, koju je osjećao i pomno slušao desetljećima.

PJESNIK DUHOVNOSTI NADAHNUĆA

Zahvaljujući osobnome vjerničkom poslanju dao je značajan prinos povijesti Katoličke crkve u multikonfesionalnom prostoru Vojvodine, kao i cijele jugoistočne Europe, propitujući ponajprije kulturne i prosvjetne prinose katoličkih crkvenih redova. Zapažena djela duhovne tematike su mu: *Drevni Bač*, 1978.; *Tragom franjevačkog ljetopisa u Subotici*,

1978.; *Marijanske pobožnosti podunavskih Hrvata*, 1985.; *Pavlini prinosi hrvatskoj književnosti*, 1997.; *Karmelićanski prinosi hrvatskoj kulturi*, 2001.

Pisao je u ranoj mladosti sjetnu liriku, afirmirajući se kao pjesnik duhovnog nadahnuća pa je uvršten u mnogobrojne antologije hrvatskoga pjesništva dvadesetog stoljeća. Zapažene su mu zbirke: *Sin nizi-na*, 1941.; *Zvona bjeline*, 1946.; *Vijenac uspomena*, 1968.; *Popudbina*, 1994. *Izabrane pjesme* su mu objavljene 2004. godine u Subotici u nakladi Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović*.

Nakon umjetničke valorizacije Sekulićeve lirike u antologijama, uslijedila je i znanstvena valorizacija njegova rada. Uvršten je u *Hrvatsku enciklopediju* kao i *Leksikon hrvatskog iseljništva i manjina*. Uz to, znanstvena valorizacija zorno se očituje u visokoj citiranosti Sekulićevih teorijskih radova, a na poseban način se ogleda i u činjenici da je bio suradnik *Hrvatske enciklopedije* i *Hrvatskoga biografskog leksikona* za koji je napisao oko 60 članaka, od kojih se veliki dio odnosi na bačke Hrvate – Bunjevce i Šokce. Bio je dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Razred za filološke znanosti) od 1997., Papinske međunarodne marijanske akademije od 1992., Komisije Iustitia et pax Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatskoga mariološkog instituta, Društva hrvatskih književnika, Hrvatskog PEN-a, Matice hrvatske,

Hrvatske matice iseljenika, Hrvatskoga filološkog društva, Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije *Tkalčić*, kao i Društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* iz Subotice.

TRI GODINE ROBIJAO KAO POLITIČKI ZATVORENIK

Za svoj rad i doprinos hrvatskoj kulturi i znanosti Ante Sekulić dobio je mnogobrojna strukovna priznanja, uključujući i ona za pedagoško životno djelo – *Nagradu Ivan Filipović*, *Nagradu grada Delnice za životno djelo* te *Plaketu grada Zagreba* (2016.) za dugogodišnju opće priznatu djelatnost na području jezikoslovlja, književne povijesti i kulturne antropologije, kao i za svoj književni rad.

Odlikovao je najvišim hrvatskim državnim odličjima *Danicom s likom Stjepana Radića* i *Danicom s likom Marka Marulića* (1996.) i *Hrvatskim pleterom* (1997.).

Godine 2009. proglašen je počasnim građaninom Subotice. Ta se činjenica doima kao trijumf Sekulićeve političke rehabilitacije puna dva desetljeća nakon pada Berlinskoga zida budući da je bio nedužna žrtva jugokomunističkog režima koji ga je u tom gradu dva puta osudio na robiju zbog svjetonazora i djelovanja u Križarskom pokretu (prva presuda, Subotica, 1947.). Druga optužnica, tada već sveučilišnome profesoru u Rijeci, stiže ga 15. siječnja 1972. kada nedužni Sekulić biva drugi put uhićen i proveden u istražni zatvor u Subotici, gdje je osuđen na dvije i pol godine stroga zatvora. Pisao je dugo pod pseudonimima. Kao politički zatvorenik robijao je ukupno tri godine i to 1947. te od 1972. do 1974. Otišao je s ovoga svijeta, uz oprost komunističkim progoniteljima, poučivši nas izazovima suživota i tolerancije uz poniznost i radišnost te čudesni pjesnički glas nade i vjere u bolje sutra. ■

ENG Professor Ante Sekulić (Tavankut, 1920 – Zagreb, 2016), a Croatian writer, linguist and culture historian, university lecturer and corresponding member of the Croatian Academy of Sciences and Arts passed away in Zagreb this spring in his 96th year.

Veselite se i ljetujte s nama! Dođite u Novi Vinodolski u
Malu školu hrvatskoga jezika i kulture

18. - 29. srpnja 2016.

- program za djecu i mlade
9 - 16 godina
- jezične i kreativne radionice
- sportske, rekreativne i
zabavne aktivnosti
u moru i na kopnu
- večernji program, ples,
pjesma, igre...
- iskusni i pouzdani učitelji i
voditelji
- smještaj u Odmaralištu
Crvenoga križa
- prijave do 23. svibnja 2016.

Hrvatska matica iseljenika i Sveučilište u Zagrebu pozivaju vas u
Sveučilišnu školu hrvatskoga jezika i kulture

25. lipnja – 22. srpnja 2016.

- program za osobe starije od
17 godina
- 110 sati jezične nastave
- tri razine (početna, srednja i
napredna)
- male skupine
- predavanja o hrvatskoj
kulturi i povijesti
- raznoliki kulturni program
- studijski izleti
- diploma Sveučilišne škole,
ECTS-bodovi
- prijave do 20. svibnja 2016.

Za detaljne informacije i pristupnice javite se na:
tel: (+385 1) 6115-116, e-mail: lada@matiss.hr (Lada Kanajet Šimić, prof.)

"Sve sam to trpio, a sad mi je puklo..."

"Na sastanku kod potpredsjednika Vlade Bože Petrova predstavio sam svoje četiri glavne točke: građevinske dozvole, kako vratiti investitore u Hrvatsku, poslovanje s pomoću fondova EU-a i kreditiranje"

Tekst: Mario Kolmanić

Svoju borbu s vjetrenjačama hrvatske birokracije, u pogledu realizacije obiteljskog SKY BEACH APARTHOTELA u Poljicama pokraj Trogira, na Facebooku je zgodnom ilustracijom dočarao Hrvat iz Njemačke Toni Katić. Ovaj 32-godišnji inženjer objavio je na svom profilu sliku kojom se prikazuje razlika u količini dokumentacije i vremenu koje je potrebno za njezino ishođenje u Njemačkoj i Hrvatskoj. Mnogobrojni komentari na tu zgodnu ilustraciju nisu izostali, a na Katićevu objavu na društvenim mrežama reagirao je i MOST pozivajući Hrvata iz Njemačke na razgovor u Ured potpredsjednika Vlade Bože Petrova.

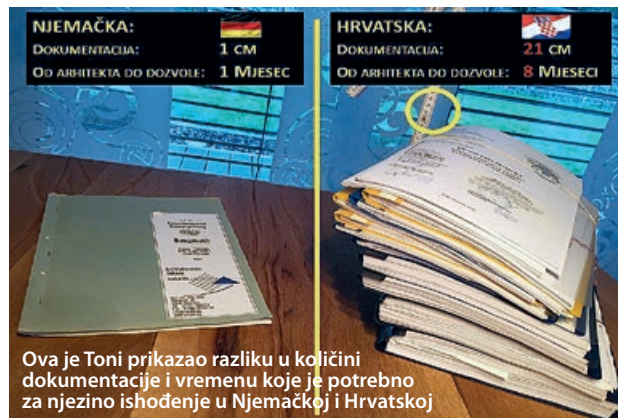
"Na sastanku sam predstavio svoje četiri glavne točke: građevinske dozvole, kako vratiti investitore u Hrvatsku, poslovanje s pomoću fondova EU-a i kreditiranje. Moj je dojam da Vlada radi na svemu tome, ali im treba vremena za provedbu reformi i dalje traže potporu i ljudi i medija, daljnjih prijatelja da bi se planovi mogli što jednostavnije realizirati", rekao nam je Katić. Njegovi su se roditelji, rodom iz Imotske krajine, uputili u Nje-

Toni Katić

mačku prije više od 30 godina, namjeravajući nešto zadržati i vratiti se. No, kao i mnogi drugi gastarbajteri, ostali su u Njemačkoj, u kojoj se rodio i sin Toni. "Ali uvijek nas je vuklo dolje. U Njemačkoj sam sve završio, školu i fakultet, oženio se Slavonkom, mojom Patricijom, i imamo troje djece", opisuje Katić koji bi se jednog dana želio vratiti u Hrvatsku.

Tonijevi roditelji kupili su još 1996. zemljište uz more pokraj Marine, a građevinsku dozvolu ishodili su godinama kasnije zbog zakonske odredbe o zabrani gradnje uz more te su prema financijskim mogućnostima sagradili temelje i prizemlje. Posljednjih godinu i pol Toni Katić planira prijavu na natječaj za fondove EU-a za izgradnju aparthotela, zbog čega je u međuvremenu ishodio i izmjenju građevinske dozvole. Za to mu je trebalo više od osam mjeseci i mnoštvo živaca. "Sve sam to trpio, a sad mi je puklo kad sam čuo koliko mi hoće uzeti za kredit", navodi Katić. "Ne mislim da je sve u Njemačkoj dobro, inače se ne bih htio vratiti, ali kad sam tamo tražio kredit za kuću, tražili su 20 posto jamstva. Na milijun eura to

Ova je Toni prikazao razliku u količini dokumentacije i vremenu koje je potrebno za njezino ishođenje u Njemačkoj i Hrvatskoj

vam dođe 200.000 eura. U Hrvatskoj na milijun eura traže 1,3 milijuna eura jamstva. Sad se ja pitam – odakle da ja, kao mladi investitor i poduzetnik, državljanin Hrvatske koji želi nešto pokrenuti, odakle da ja njima dam tako veliko jamstvo da bih dobio prihvatljivi kredit? Nitko mi ne može objasniti zašto je to tako u Hrvatskoj", kaže Katić dodajući da misli kako banke ne bi trebale toliko zarađivati, nego podržavati promjene jer bez investicija neće biti ni napretka. "S druge strane, političari bi trebali prestati gledati svoje fotelje i konačno svi povući konop u istom pravcu kako bismo Hrvatsku izbacili iz krize", misli Katić.

U domovini 32-godišnji Hrvat iz Njemačke želi stvoriti zdravu bazu za cijelu obitelj. Vođenje aparthotela, kad ga jednom izgradi, prepustit će mladim i stručnim ljudima, a za početak planira ih zaposliti dvanaest. ■

"Političari bi trebali prestati gledati svoje fotelje i konačno svi povući konop u istom pravcu kako bismo Hrvatsku izbacili iz krize", misli Katić.

ENG Toni Katić, a young Croatian returnee from Germany, presented Croatian Deputy Prime Minister Božo Petrov with the details of his struggle with red tape in the Croatian bureaucracy related to his dream of creating a family apartment hotel in Poljica near Trogir.

Rasplesana arhitektura najpoznatijega češkog Hrvata

Milunićeva *Kuća koja pleše* uvrstila se tijekom svoja dva desetljeća u popise najneobičnijih suvremenih građevina te je prepoznata kao simbol suvremene praške arhitekture i cjelokupnog razdoblja otvorenog Baršunastom revolucijom 1989.

Arhitekt Vlado Milunić

Tekst: Marijan Lipovac

Jedna od najpoznatijih modernih znamenitosti Praga je neobična kuća na desnoj obali rijeke Vltave sagrađena 1996., koja izgledom podsjeća na plesni par. Česi je stoga zovu *Kuća koja pleše* ('Tančiči dům') ili *Ginger i Fred*, a kultni status stekla je i među mnogobrojnim posjetiteljima Praga pa se smatra da je nakon Hradčana i Karlova mosta treća praška znamenitost koju turisti najčešće fotografiraju. Ove godine obilježava se 20. godišnjica dovršetka njezine izgradnje, a svoj 75. rođendan slavi autor zgrade, Vlado Milunić, vjerojatno najpoznatiji živući češki Hrvat koji u Češkoj živi punih 60 godina, od 1956. *Kuću koja pleše* Milunić je projektirao u suradnji s glasovitim kanadsko-američkim arhitektom Frankom Gehryjem, autorom Guggenheimova muzeja u Bilbau, i ona se tijekom svoja dva desetljeća uvrstila u popise najneobičnijih suvremenih građevina te je prepoznata kao simbol suvremene praške arhitekture i cjelokupnog razdoblja otvorenog Baršunastom revolu-

cijom 1989. nakon koje je Češka nakon četiri desetljeća totalitarizma i stagnacije ponovno krenula putem slobode, demokracije i razvoja.

SUDBONOSNA REZOLUCIJA INFORMBIROA

Vlado Milunić, češki arhitekt hrvatskog podrijetla, kako ga se redovito naziva u stručnoj literaturi i medijima, umjetnik je i entuzijast, ali kao i mnogi hrvatski iseljenici, ujedno je i čovjek bogate i burne biografije. Rodio se 3. ožujka 1941. u Zagrebu, samo mjesec dana prije nego što je Drugi svjetski rat zahvatio i hrvatske prostore. Otac mu je bio Josip Milunić (1912. – 1981.), rođen u Bobovcu kraj Sunje, a majka Atena rođena Radošević (1914. – 1999.), rodom iz Velike Gorice. Oboje su bili liječnici i nekoliko mjeseci nakon rođenja sina otišli su u partizane pa je Vlado, zajedno sa sestrama Martom i Nevom, djetinjstvo proveo u Zagrebu na Trešnjevci s bakom Mirom Radošević i prabakom Sofijom Vučinović. Atena i Josip Milunić vratili su se svojoj obitelji na kraju rata 1945., zajedno s tek rođenom kćerkom Rajnom, no obitelj nije dugo bila na okupu jer su roditelji uskoro otišli u Beograd na službu u Ministarstvo zdravlja, a 1946. na dvogodišnju stipendiju u SAD. Vlado Milunić sa sestrama i bakom Mirom živio je u Zagrebu u Gregorijančevoj ulici (današnja Grškovićeve), a školu je pohađao na Kapitolu. U ljeto 1948. Atena i Josip Milunić iz Amerike su krenuli kući svojoj djeci, ali vidjet će ih tek osam godina kasnije.

Kuća koja pleše

Na putu prema Beogradu zrakoplov je pristao u Pragu upravo u trenutku kad je bila objavljena Rezolucija Informbiroa koju su oni, naivno i ne sluteći moguće posljedice, nepromišljeno potpisali te im je povratak u Jugoslaviju postao nemoguć, pogotovo kad su doznali da su mnogi njihovi prijatelji stradali na Golome otoku i u drugim Titovim logorima. Nije im preostalo drugo nego se naseliti u Češkoj gdje su ih komunističke vlasti, pod sumnjom da su Titovi špijuni, najprije internirale u Hradecu

Otac mu je bio Josip Milunić (1912. – 1981.), rođen u Bobovcu kraj Sunje, a majka Atena rođena Radošević (1914. – 1999.), rodom iz Velike Gorice.

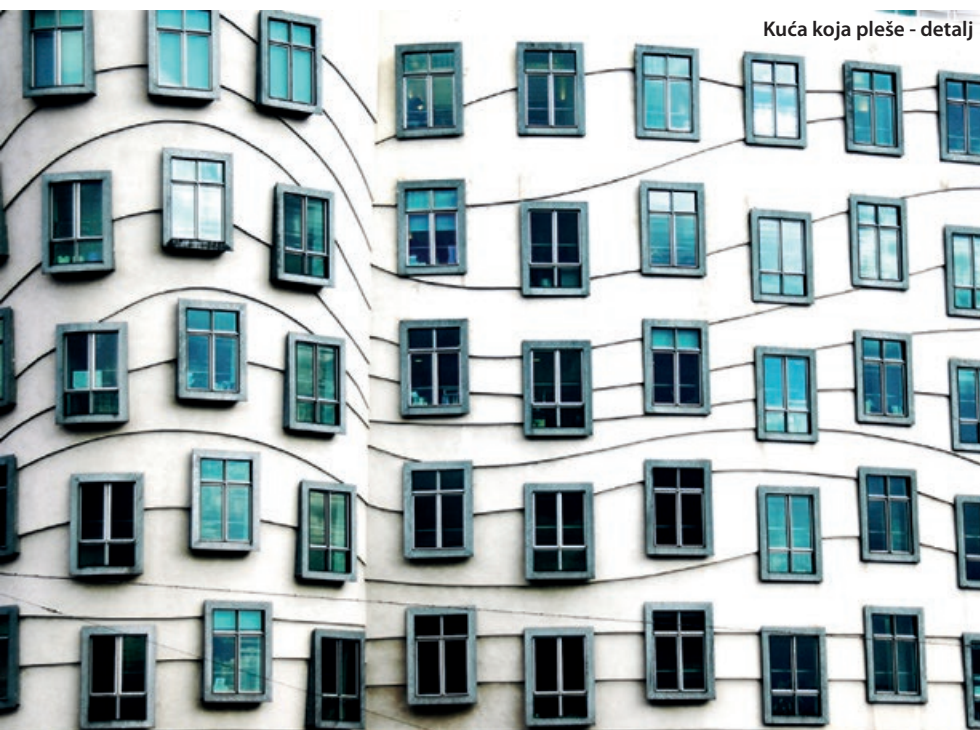
Králové, a kasnije su kao liječnici dobili posao u praškoj bolnici. Istodobno, jugoslavenske komunističke vlasti izbacile su iz stana Miru Radošević koja se s četvero unuka preselila u Opatiju sinu Hanibalu Radoševiću.

PISMO JE POSTIGLO USPJEH

Daljnja sudbina obitelji bila je čvrsto vezana uz jugoslavensko-sovjetske odnose u kojima je nakon Staljinove smrti srećom došlo do normalizacije. Nakon što je Nikita Hruščov 1955. posjetio Tita koji

Vlado Milunić s članovima hrvatsko-češkog društva u hrvatskom veleposlanstvu u Pragu 2014.

Kuća koja pleše - detalj

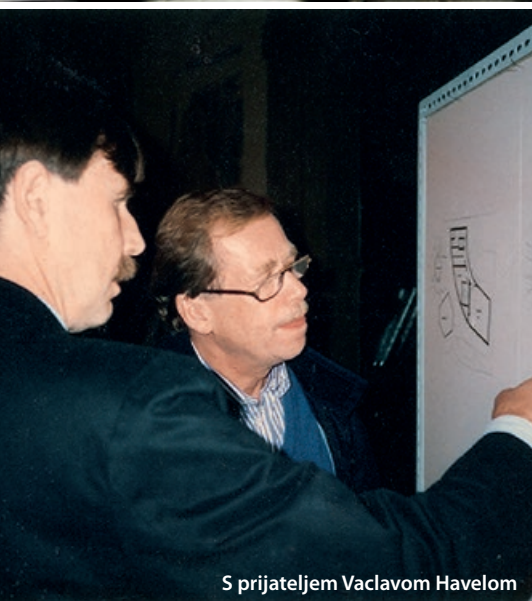
Sudbina obitelji bila je čvrsto vezana uz jugoslavensko-sovjetske odnose u kojima je nakon Staljinove smrti srećom došlo do normalizacije.

goslavije koje je, kao i Miluniće, sukob Tita i Staljina zatekao u Čehoslovačkoj.

Nekoliko godina kasnije obitelj Milunić preselila se u zgradu na desnoj obali Vltave koja je prije dolaska komunista na vlast pripadala bogatoj poduzetničkoj obitelji Havel. U susjednom stanu živjeli su roditelji budućega češkog predsjednika Václava Havela i njegov mlađi brat Ivan. Ta će činjenica kasnije sudbonosno utjecati na karijeru Vlade Milunića koji je u Pragu završio gimnaziju i 1966. studij arhitekture na Češkome tehničkom sveučilištu (ČVUT), a zatim se tri godine usavršavao u Parizu. Vrativši se u Prag, Milunić se 1969. zaposlio u atelijeru arhitekta Karela Pragera gdje je našao svoga fakultetskog kolegu Jana Línka s kojim će iduća dva desetljeća raditi u tandemu. Specijalizirali su se za zgrade javne namjene pa su u Pragu projektirali nekoliko domova umirovljenika i dom kulture te stacionar za hendikepiranu djecu u Českim Budějovicama.

ANGAŽMAN OD VÁCLAVA HAVELA

Sredinom osamdesetih godina Milunić je dobio angažman i od tadašnjega vodećega češkog disidenta i svoga nekadašnjeg susjeda Václava Havela koji ga je 1986. zamolio da mu projektira podjelu stana koji je s bratom naslijedio nakon smrti roditelja. Projektirati stan "državnom neprijatelju broj jedan" nije

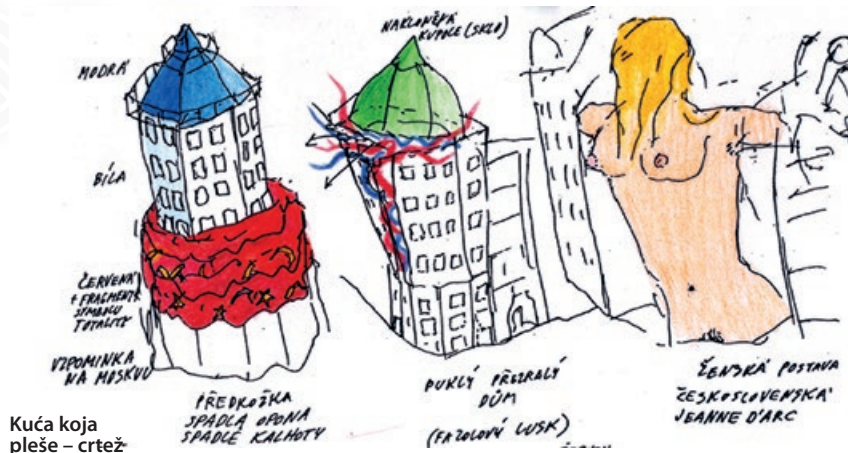
S prijateljem Václavom Havelom

mu je iduće godine uzvratilo posjet, Ate- na Milunić poslala je pismo Hruščovu i zamolila da se kao gesta dobre volje njezinu djecu pusti roditeljima u Čehoslovačku. Pismo je postiglo uspjeh i u listopadu 1956. Vlado Milunić i njegove sestre Marta, Neva i Rajna zrakoplovom su preko Beograda otputovali u Prag. Burni politički događaji zamalo su se opet umiješali u život obitelji Milunić – zrakoplov je, naime, trebao imati međustajanje u Budimpešti, no piloti su nekoliko minuta prije slijetanja dobili informaciju da je sovjetska vojska upravo okupirala tamošnju zračnu luku te su poletjeli izravno prema Pragu, gdje se obitelj nakon više od deset godina opet našla na okupu. Stanovali su u vili u kojoj je živjelo još 11 diplomatskih obitelji iz Ju-

moglo proći bez posljedica pa je Milunić često saslušavao tajna policija, no ni on ni Havel nisu posustajali duhom. Milunić je Havelu u šali dnevni boravak odijelio od njegova radnog stola rešetkom i skromnim ležajem kako zbog čestih boravaka u zatvoru ne bi kod kuće imao šokove, a u jednom razgovoru dotaknuli su se i susjedne prazne parcele na uglu Rašínove obale i Jirásekova trga na kojoj je nekad bila stambena zgrada srušena u američkom bombardiranju Praga 1945. Milunić i Havel maštali su o tome kako bi se na toj parceli mogla izgraditi zgrada s kulturnim sadržajima (knjižnicom, kazalištem i kavanom) koja bi nastavila niz važnih kulturnih objekata koji se protežu uzduž Vltave.

U studenome 1989. Baršunastom revolucijom oboren je komunistički režim, a Havel je postao predsjednik Čehoslovačke pa se i ta ideja mogla početi ostvarivati. Kad ga je posjetio direktor praškoga stambeno-komunalnog poduzeća kako bi razgovarali o povratu njegove obiteljske kuće, Havel je spomenuo da je 1986. s Milunićem razmišljao o tome da se na susjednoj praznoj parceli sagradi zgrada s kulturnim sadržajima. Direktor nije dugo čekao te je Miluniću i službeno poslao narudžbenicu.

Milunić je 1990. otvorio vlastiti arhitektonski ured nazvan Studio VM (*Volné myšlenky*, tj. Slobodne ideje, iako su VM i Milunićevi inicijali) te je počeo osmi-

šljavati kuću koja bi reflektirala atmosferu slobodnog društva. Ideja za zgradu nalik na plesni par rodila se postupno – Milunić je najprije razmišljao o zgradi s kupolom nalik na raspuklu ljusku graha, o zgradi sa spuštenim crvenim zastorom (ili gaćama), kao simbolom "striptiza" totalitarnoga režima te o "Zgradi slobode" s likom mlade djevojke kao simbolom revolucije ("Čehoslovačka Ivana Orleanska"). "Htio sam da kuća bude doslovna parafraza Baršunaste revolucije kad se od totalitarnoga statičnog društva odijelio njegov manji dinamični dio koji je

krenuo u svijet pun promjena, u našem slučaju nad frekventno raskršće u pravcu Praškog dvorca. Htio sam da to budu dva dijela zgrade koja se međusobno privlače i odbijaju: statički-dinamički, jang-jing, plus-minus", prisjeća se Milunić.

"ZGRADA GODINE" 1996.

Međutim, kad je javnosti predstavio svoju ideju izazvao je negativnu reakciju, uključujući i stručnjake, koji nisu bili spremni prihvatiti ovako smjeli arhitektonski projekt u historicističkom dijelu Praga. Međutim, *Kuća koja pleše* svidjela se Pavlu Kochu, zastupniku nizozemske tvrtke *Nationale Nederlanden* koja je pristala biti investitor izgradnje. Kao rješenje za neutralizaciju negativnih reakcija pojavila se ideja da se široj javnosti nedovoljno poznatom Miluniću kao autor *Kuće koja pleše* pridruži neki slavni svjetski arhitekt. Koch je najprije kontaktirao svog prijatelja, francuskog arhitekta Jeana Nouvela koji je suradnju odbio s obrazloženjem da je parcela premala za dvo-

Milunić je Havelu u šali dnevni boravak odijelio od njegova radnog stola rešetkom i skromnim ležajem kako zbog čestih boravaka u zatvoru ne bi kod kuće imao šokove.

Vlado Milunić redovito održava kontakte s hrvatskim veleposlanstvom u Pragu te i dalje dobro govori hrvatski

Vladi Miluniću Nagrada "Marija i Stjepan Radić"

U povodu njegova 75. rođendana, Hrvatsko-češko društvo iz Zagreba Vladi Miluniću dodijelilo je Nagradu "Marija i Stjepan Radić" zbog iznimnih zasluga za razvoj hrvatsko-čeških odnosa u cjelini, koje se očituju u njegovu višegodišnjem radu i prepoznatljivim rezultatima trajne vrijednosti i od širega društvenog interesa. "Osim što je simbol modernoga Praga, *Kuća koja pleše* na određen način simbolizira i hrvatsko-češke odnose koje su tijekom stoljeća obilježili i Hrvati koji su dugi niz godina živjeli i djelovali u Češkoj, među kojima se ističu Faust Vrančić, Josip Filipović, Vlaho Bukovac, Vladimir Prelog, Branko Gavella i Zvonimir Rogoz. Tom nizu hrvatskih velikana pridružuje se i Vlado Milunić, ugledni i priznati arhitekt i intelektualac kojem su Češka i Prag postali trajno prebivalište. Svojim umjetničkim i javnim djelovanjem Vlado Milunić, u češkoj javnosti prepoznat kao češki arhitekt hrvatskog podrijetla, pridonosi popularizaciji Hrvatske u Češkoj, a njegova *Kuća koja pleše* jedan je od vidljivih znakova uzajamnoga kulturnog prožimanja Hrvata i Čeha koje je povezivalo i oplemenjivalo oba naroda stvarajući ne samo djela trajne vrijednosti, nego i jedinstven duh prijateljstva i zajedništva utemeljenog na zajedničkim civilizacijskim i ljudskim vrijednostima. Globalna prepoznatljivost *Kuće koja pleše* pozicionira to prijateljstvo i zajedništvo Hrvata i Čeha kao relevantan fenomen u europskim i svjetskim razmjerima koji može služiti za primjer drugim narodima, posebice u današnje doba velikih kriza, napetosti i novih izazova", kaže se u obrazloženju o dodjeli Nagrade kojom Hrvatsko-češko društvo želi dati i doprinos popularizaciji Vlade Milunića u njegovoj domovini Hrvatskoj.

Stambeni kompleks Zvijezda (Hvězda)

Miluniću je Kuća koja pleše donijela slavu, ali i mnoge druge poslove pa je u Pragu uz niz obiteljskih kuća projektirao stambeni kompleks, Dom djece i mladih, radar u praškoj zračnoj luci...

Milunić s glasovitim kanadsko-američkim arhitektom Frankom Gehryjem

jicu arhitekata i jer je vidio da Milunić već ima gotov koncept i maketu zgrade. Kao drugo rješenje pojavio se Frank Gehry iz Los Angelesa koji se igrom slučaja u veljači 1992. zatekao u Ženevi kao član žirija jednog natječaja. Kad je Milunić Gehryju pokazao svoje crteže, on je shvatio njegovu koncepciju i prihvatio suradnju. Navodno je presudno bilo to što je Gehry kao Kanadanin bio veliki ljubitelj hokeja i češkog hokejaša Jaromíra Jágra te je rekao: "Za zemlju koja je Americi dala Jaromíra Jágra učinit ću sve." Izgradnja *Kuća koja pleše* započela je 1994. i dovršena je 1996. Suprotno prvobitnoj ideji, umjesto zgrade namijenjene kulturi postala je poslovna zgrada s uredima i restoranom na posljednjem katu. Na njezinoj terasi nalazi se metalna konstrukcija nazvana Meduza. *Kuća koja pleše* i njezini autori dobili su niz priznanja, a američki časopis *Time* proglasio ju je 1996. zgradom godine.

Miluniću je *Kuća koja pleše* donijela slavu, ali i mnoge druge poslove pa je u Pragu uz niz obiteljskih kuća projektirao stambeni kompleks *Zvijezda* (Hvězda), građen od 1994. do 2000., Dom djece i mladih Modřany (2005.), radar u praškoj zračnoj luci (2009.), a s još četiri ar-

hitekta autor je Češke četvrti u Šangaju (2003.). Uredio je i Galeriju glavnoga grada Praga restauriravši staru baroknu zgradu pokraj Starogradskog trga, a radio je i na preuređenju modernih stambenih naselja u Pragu sa zgradama od panela. Milunić je prije nekoliko godina sudjelovao i na međunarodnom natječaju za uređenje središta Rijeke, u kojoj je tijekom života u Opatiji pohađao gimnaziju, putujući brodom preko Kvarnerskoga zaljeva, i predložio rješenje inspirirano toskanskim srednjovjekovnim gradićem San Gimignano. Prema Milunićeve planu, na delti Rječine izgradila bi se grupa tornjeva koji bi dominirali Kvarnerskim zaljevom, uz središnji park s kulturnim i sportskim sadržajima i plažom uz more, no plan nije prihvaćen. Milunić je vezan uz Rijeku jer ondje živi njegova sestra Neva, po zanimanju statičarka, dok najstarija sestra Marta živi u Zagrebu. Po struci je liječnica, ali bavi se keramikom kao slobodna umjetnica. Najmlađa sestra Rajna živi u Pragu i bavi se grafikom.

PREDAVAČ I PEDAGOG

Vlado Milunić redovito održava kontakte s hrvatskim veleposlanstvom u Pragu te i dalje dobro govori hrvatski, žaleći što ga ne govore njegova djeca, Danilo, Rita i Ester (također arhitektica). Sjeća se i rodnoga Zagreba, od skromnih kućica na Trešnjevki do nešto otmjenijeg Medveščaka, ljetovanja na Jadranu te djeda Antuna Milunića iz Bobovca kraj Sunje, velikog ljubitelja konja kojeg je posjećivao kao student. Osim što i dalje projektira, često i na vlastitu inicijativu, ne čekajući poziv investitora, Milunić radi i kao predavač i pedagog na Češkome tehničkom sveučilištu, a u češkoj javnosti prisutan je i kao oštar kritičar divljeg kapitalizma i korupcije, poznat po dosljednom zalaganju za poštovanje pravila i etike arhitektonske struke i urbanizma te za javni interes. Često drži predavanja domaćoj i stranoj publici o *Kući koja pleše*, svome životnom djelu kojim si je zajamčio trajno mjesto u kulturnoj povijesti Praga i Češke, ali i status slavnoga hrvatskog iseljenika. ■

ENG Prominent Croatian-Czech architect Vlado Milunić, author of the famed *Dancing House* built in Prague twenty years ago, is celebrating his 75th birthday. Milunić's building is one of the points of interest in Prague most photographed by visiting tourists.

Prodaje se unikatna drvena kuća (ručne izrade) cca 50 m², koja se sastoji od dnevne sobe, kuhinje, kupaoone u prizemlju i galerije sa spavaonom. Kuća ima jednu natkrivenu i tri ne natkrivene terase na površini od 5602 m². U ograđenom djelu površine nalazi se veliki kamenjar s ukrasnim raslinjem i veliki voćnjak. Parcela se nalazi u zelenom pojasu, Štefanovec 40f, Markuševac, nedaleko glavne crkve a nekretnina je legalizirana. Pruža veliku mogućnost razvoja u budućnosti kao što je eventualna prenamjena u građevinsko zemljište.

Cijena: 180 000 eura **Kontakt:** 098404042, 014668221, 0995941891

Hrvati u Italiji - kulturom do priznanja

Izložba je organizirana zahvaljujući financijskoj potpori Grada Zagreba te suradnji Pokrajine Trst, tršćanskoga kulturnog središta *Magazzino delle Idee*, Muzeja za umjetnost i obrt, Hrvatske zajednice u Trstu i Generalnoga konzulata RH u Trstu

Tekst: Ana Bedrina

Iako u Italiji, prema nekoliko procjena, živi između 60.000 i 80.000 Hrvata, Hrvati nemaju status manjine. Stoga hrvatske udruge u nekoliko većih gradova Italije (Trst, Padova, Milano i Rim) svakim kulturnim događajem nastoje skrenuti pozornost na svoju nazočnost i pozivima mnogobrojnim državnim i političkim uglednicima iz Hrvatske i Italije. Tako je bilo i prošloga mjeseca u Trstu, na svečanom otvorenju izložbe Vatroslava Kuliša "Centripetalne fuge".

Vatroslav Kuliš jedan je od najznačajnijih hrvatskih kolorista, slikar nepresušne energije, dobitnik mnogobrojnih priznanja i uglednih nagrada. Kuliševi

Vatroslav Kuliš sa svojim djelima na izložbi u Trstu

Tedi Lušetić, Nataša Deguli Kos, Miroslav Gašparović, Vesna Kusin, Vatroslav Kuliš, Edward Luice Smith, Tonko Maroević, Laura Topolovšek, Nevenka Grdinić i Damir Grubiša

radovi nalaze se u muzejima i galerijama u Hrvatskoj te u mnogim privatnim zbirkama u Hrvatskoj i svijetu. Izlagao je na više od 150 samostalnih izložbi i više od 120 grupnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Radio je u Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža kao likovni urednik Opće enciklopedije i Hrvatskoga biografskog leksikona. Bio je član glumačke družine Histrion, autor je nekoliko scenografskih i dizajnerskih rješenja u Hrvatskome narodnom kazalištu, Kazalištu Komedijska i Zagrebačkom kazalištu lutaka. Autor je nekoliko grafičkih mapa.

Izložba je organizirana zahvaljujući financijskoj potpori Grada Zagreba te suradnji Pokrajine Trst, tršćanskoga kulturnog središta *Magazzino delle Idee*, Muzeja za umjetnost i obrt, Hrvatske zajednice u Trstu, Generalnoga konzulata RH u Trstu. Stoga ne čudi da su se u ime mnogobrojnih organizatora

Slikar i govornici prigodom svečanosti otvaranja izložbe

Članovi Hrvatske zajednice u Trstu Michele Treves, Vesna Bratovich te slikar Vatroslav Kuliš i Ana Bedrina

nazočnima obratili Maria Teresa Bassa Poropat, predsjednica Provincije Trst, Gian Carlo Damir Murković, predsjednik Hrvatske zajednice u Trstu te generalna konzulica u Trstu Nevenka Grdinić i veleposlanik RH u Rimu Damir Grubiša. I na kraju su nastupili autori tekstova u katalogu izložbe Miroslav Gašparović, ravnatelj Muzej za umjetnost i obrt i ugledni akademik Tonko Maroević s vrlo zanimljivim i stručnim prikazom izložbe. Nastupio je i Edward Lucie Smith, jedan od najznačajnijih povjesničara umjetnosti današnjice, također autor jednog od tekstova u vrlo vrijednom katalogu izložbe.

Vesna Kusin, zamjenica gradonačelnika Grada Zagreba i ugledna povjesničarka umjetnosti, istaknula je kako je prema Sporazumu o kulturnoj suradnji

Vatroslav Kuliš jedan je od najznačajnijih hrvatskih kolorista, slikar nepresušne energije, dobitnik mnogobrojnih priznanja i uglednih nagrada.

Hrvatske i Italije upravo Kuliševa izložba u Trstu prvi korak u prezentaciji hrvatske umjetnosti u talijanskoj javnosti. Naglasila je da rad Vatroslava Kuliša pobija tezu da su klasične umjetničke tehnike mrtve, a da suvremenu umjetnost označavaju novi mediji. - Kuliševa slikarstvo u svim fazama dokazuje suprotno te potvrđuje kako je on važan reprezent hrvatske suvremene umjet-

nosti. Grad Zagreb prepoznao je veličinu Vatroslava Kuliša i stoga ga kontinuirano prati na njegovu životnom i umjetničkom putu - dodala je zaključivši kako će tršćanska izložba biti na ponos ne samo Zagrebu, već cijeloj Hrvatskoj. Predstavljanje i razgled izložbe Vatroslava Kuliša u tršćanskome *Magazzino delle Idee* ostat će zabilježeni kao značajan kulturni događaj. ■

ENG Centripedal Fugues is an exhibition of the work of Vatroslav Kuliš staged at the Magazzino delle Idee gallery in Italy's Trieste. Kuliš is one of the greatest of Croatian colourists and the recipient of numerous prizes and recognitions.

ISELJENIČKA VIJEST

NEW YORK: SINJSKA ALKA U SJEDIŠTU UN-a

SAD - U gradu koji nikada ne spava, u samome sjedištu Ujedinjenih naroda otvorena je izložba simboličnog naziva "Sinjska alka - 300 godina". Izložbu je organiziralo Viteško alkarsko društvo Sinj u suradnji sa Stalnom misijom RH pri UN-u u New Yorku, a financiranje projekta pomogli su Zaklada Hrvatska kuća pri Ministarstvu vanjskih i europskih poslova te Hrvatska turistička zajednica. Projekt je dugo pri-

preman, a prethodilo mu je niz aktivnosti koje su omogućile jedan ovakav "prekooceanski alkarski događaj". Mnogi su pridonijeli realizaciji ovoga vrijednog projekta, a posebno nas je svojim nesebičnim trudom zadužila Gordana Čačinović, Sinjanka s američkom adresom.

Svečanom otvorenju nazočili su mnogobrojni diplomatski predstavnici te predstavnici gradske uprave New Yorka, kao i mnogobrojni predstavnici hrvatske zajednice u New Yorku. Uzvanicima se obratio kratkim pozdravnim govorom veleposlanik Vladimir Drobňak predstavivši pritom načela ove hrvatske viteške igre, dijelove odore i opreme alkara, kao i njezinu važnu povijesnu ulogu. Drobňak je podsjetio kako je Sinjska alka 2010. godine uvrštena na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine, o čemu svjedoči i izložena povelja. Govor je završio apostrofirajući jasne poruke Alke - mir, ponos i ljubav prema svojoj domovini.

Odjeveni u bogate, tradicionalne odore, alkar Petar Tomašević i alkarski momak Ivan Domazet uživo su dočarali ponos Hrvatske.

Izložba će u zgradi UN-a u New Yorku ostati otvorena za javnost do 8. travnja, a nakon toga će biti predstavljena u Veleposlanstvu RH u Washingtonu te u centru Hrvatske bratske zajednice u Pittsburghu. (Irena Ozimec)

Spisateljica kriminalističkih romana i priča iz Stuttgarta

Silvija Hinzmann afirmirala se u Njemačkoj kao spisateljica kriminalističke proze. Na sajmu knjiga u Leipzigu uživala je u čitanju iz svoga novoga kriminalističkog romana *Der Duft des Oleanders*

Spisateljica Silvia Hinzmann

antologije kriminalističke kratke proze. Tim povodom intervjuirali smo Silviju Hinzmann, saznajući nove pojedinosti iz njezine spisateljske karijere.

Prije desetak godina Vaše su knjige kriminalističkih priča bile izložene, zar ne, u sklopu Matičina projekta Njemačka Craotica na Interliberu – međunarodnome sajmu knjiga u Zagrebu?

– Da, to mi je bilo vrlo drago i još jednom zahvaljujem na mogućnosti pojavljivanja u Hrvatskoj kao autorica.

Čitamo u njemačkim medijima da ste napredovali u svojoj spisateljskoj karijeri. Možete li objasniti čitateljima Matice o čemu je riječ?

– U međuvremenu sam objavila niz kratkih krimića i uredila nekoliko antologija, što s kolegicama što samostalno. Nedavno je napokon izišao moj drugi kriminalistički roman *Der Duft des Oleanders* (Miris oleandra) u nakladničkoj kući Wieser iz austrijskoga Klagenfurta. Radnju toga romana smjestila sam u čarobnu Istru.

Kako je bilo jesenas na Sajmu knjiga u Frankfurtu, a kako u Leipzigu ovoga proljeća?

– Riječ je o dvama najutjecajnijim europskim i svjetskim sajmovima knjiga pa sam ponosna da nastupam na njima kao autorica krimića. Bilo je doista vrlo zanimljivo u Frankfurtu. Srela sam se s kolegicama i kolegama, obišla štandove

mojih izdavača i upoznala nove zanimljive ljude. Leipzigu se posebno veselim jer taj sajam njeguje autorske osobnosti suvremene svjetske i europske literature, a ja sam ondje čitala avanture Joea Prohaskes, glavnoga junaka moga novog romana. Čitateljska publika pokazala je veliko zanimanje za moj roman.

Koje ste nove priče ili knjige objavili, gdje ste sve nastupali od našega zadnjeg javljanja?

– Imala sam mogućnost predstaviti moje nove krimiće na mnogobrojnim književnim manifestacijama. Primjerice, nekoliko puta sam zajedno s kolegi-

Razgovarala: **Vesna Kukavica**

Svijet knjige prošli mjesec bio je okrenut prema Leipzigu, gdje se od 17. do 20. ožujka pod sloganom *Leipzig čita* uspješno održao ugledni europski autorski sajam knjiga na kojem je nastupilo više od 2.000 izlagača, među kojima je bila i spisateljica hrvatskih korijenja iz Stuttgarta Silvija Hinzmann.

Silvija Hinzmann afirmirala se u Njemačkoj kao spisateljica kriminalističke proze. Na uglednome njemačkome autorskom sajmu knjiga u Leipzigu uživala je u čitanju iz svoga novoga kriminalističkog romana *Der Duft des Oleanders* (Wieser Verlag, 2015.). Uz spomenuti roman, autorica je niza kratkih priča razasutih po časopisima. Uvrštena je protekloga desetljeća od 2006. naovamo u mnogobrojne njemačke čitane

Oduvijek me kao spisateljicu zanimaju društveno-političke teme, dok me trenutačno i neizbježno privlači situacija u vezi s izbjeležicama.

Silvija Hinzmann
u Leipzigu

S. Hinzmann na Sajmu knjiga u Beču
tijekom intervjua za televiziju 3sat

cama i kolegama sudjelovala na *Izložbi knjiga u Stuttgartu*, točnije *Stuttgarter Buchwochen*, koja se održava svake godine od sredine studenoga do početka prosinca te na godišnjim *Criminale festivalima* autora i autorica krimića njemačkoga jezičnog područja, koje su članice književne udruge *Syndikat* i koje se prezentiraju na godišnjoj razini u Njemačkoj. Uz to, nekoliko puta sam bila u Švicarskoj (Zürichu i Bernu) te u Austriji kada su se *Criminale* organizirale ondje. Sudjelovala sam na mnogim priredbama i ne samo u bibliotekama, nego i na izazovnim mjestima! Primjerice, nastupila sam u zatvoru ovdje u pokrajini jer sam uvrštena u antologiju *Gesiebte Luft* (Prorešetan zrak) ili u tramvaju, vinskome podrumu i slično. U Njemačkoj se čitanje, kao što vidite, popularizira i

Novi roman uz središnju istražiteljsku temu ljupko opisuje prijateljstvo i solidarnost hrvatskih pečalbara i njihove djece u Njemačkoj.

na neobičnim mjestima. U studenome 2015. boravila sam u Beču na prezentaciji svoga romana *Miris oleandra*. Bio je to uspješan književni susret s kolegicama iz Austrije na Sajmu knjiga u Beču, gdje sam imala intervju za emisiju *3sat* (*3sat auf der Buch Wien 15*). Nastupila sam na Sajmu knjiga u Berlinu (*Buch Berlin*) te jednom na *Festivalu krimića* u Klagenfurtu.

Koje Vas teme najviše zanimaju u sadašnjem trenutku?

– Oduvijek me kao spisateljicu zani-

maju društveno-političke teme, dok me trenutačno i neizbježno privlači situacija u vezi s izbjeglicama, koja je neiscrpno tematsko polje ljudskih sudbina. Trenutačno sam još zaokupljena prijevodom jednog romana, a kad to završim, pripremam se na idući roman s novim avanturama fiktivnog junaka Joea Prohaske.

Kada možemo očekivati promociju Vaših kriminalističkih priča i romana u Zagrebu?

– Nadam se da ću početkom ljeta imati priliku doći u Zagreb i u Matici prezentirati svoj novi roman.

Mediji prate Vašu spisateljsku karijeru u Njemačkoj – jeste li zadovoljni odzivom čitatelja i kolega pisaca?

– Reakcije su vrlo pozitivne, no ima naravno i manje pozitivnih, što je normalno. Za vrijeme Sajma knjiga u Frankfurtu u poznatome i utjecajnome tjedniku *Bunte* 15. 10. 2015. bio je objavljen članak pod naslovom *Mjesto zločina Europa – jezive priče iz lijepih mjesta* u kojem je na moju radost spomenut moj roman *Miris oleandra* kao jedan od najboljih novih kriminalističkih romana. Portal *Hrvatski glas Berlina* također je objavio pozitivnu recenziju o mome krimiću, koju je napisala Slavica Klimkowsky. Moj roman atraktivno je predstavila riječima: "Nakon proživljenih dramatičnih događaja Josef Prohaska, zvani Joe, glavni inspektor krimi-

Životopis Silvije Hinzmann

Silvija Hinzmann rođena je u Čakovcu 1956. Odrasla je i školovala se u Dežanovcu te u Daruvaru. Kao četrnaestogodišnjakinja odlazi s obitelji u Stuttgart 1970., gdje nastavlja školovanje – naselivši se ondje trajno. Nakon završetka obrazovanja i rada u različitim tvrtkama, zapošljava se u javnoj službi 1993. Nakon položenoga državnog ispita za tumača i prevoditelja na Sveučilištu u Darmstadtu, stječe dozvolu za sudska tumača i prevoditelja. Životne sudbine njezinih klijenata iz socijalne službe nadahnule su je za pisanje istražiteljskih priča. Piše na njemačkome jeziku, iako češki i hrvatski smatra svojim materinskim jezicima koje je izvrsno naučila u roditeljskome domu od bake Marije i djeda Alojza u slavonskome selu pokraj Daruvara – Dežanovcu, gdje su ta dva jezika ravnopravna.

Objavila je mnogobrojne prijevode, kriminalističke priče i romane, među kojima najveći uspjeh postiže roman *Der Duft des Oleanders* (Wieser Verlag, 2015.). Uvrštena je u više antologija njemačke kriminalističke proze. Također je i sama objavila više zbirki kratkih kriminalističkih priča.

Članica je njemačke udruge literarnih prevoditelja (VdÜ), Savezne udruge njemačkih prevoditelja (BDÜ) i Udruge sudskih tumača i prevoditelja s prisegom u pokrajini Baden-Württemberg (VVU). Članica je udruge njemačkih kriminalističkih autora *Syndikat*, međunarodne udruge kriminalističkih spisateljica *Mörderische Schwestern/ Ubojite sestre* i slično.

Njemački tjednik *Bunte* roman "Miris oleandra" ocijenio kao jedan od najboljih novih kriminalističkih romana

nalističke policije u Stuttgartu, hrvatskih korijena, odlazi u invalidsku mirovinu zbog ozljede na radu, kada ga ondje za- tječe iznenadna smrt njegove supruge. Joe odlučuje napustiti Stuttgart, nastavi živjeti u Kaštelu, blizu Rovinja i posvetiti se svome omiljenom hobiju – fotografiranju. Jedne kišne noći početkom rujna, na povratku kući od prijatelja, Joe postaje svjedok napada na jednog mladića, zaustavlja auto i pomaže unesrećenome. Napadač, međutim, ostavlja ozlijeđenog i bježi pa glavni junak Joe osjeti

snažan istražiteljski poriv koji bi trebao dovesti do razrješenja krmića. Roman donosi fascinantnu galeriju likova, među kojima je i zagonetna Nora, koja radi u mjesnome istarskome turističkom uredu. Zahvaljujući istražiteljskoj znatiželji Joe Prohaska rješava taj slučaj s kriminalnom pozadinom. Fantastičnim opisima darovite fotografinje, Silvija Hinz-

mann dočarala je motive čarobne Istre. Zanimljivo je da roman *Miris oleandra* uz središnju istražiteljsku temu ljupko opisuje prijateljstvo i solidarnost hrvatskih pečalbara i njihove djece u Njemačkoj budući da je glavni junak romana Joe Prohaska pripadnik drugoga iseljeničkog naraštaja, iz miješanoga braka, sin Njemice i Hrvata." Uglavnom, veseli me jako da se moj roman svidio i našim ljudima.

Posjećujete li domovinu i što Vas najviše veseli iz domovine, a što Vas ljuti?

– Posjećujem domovinu, kad god stignem. Najviše me vesele susreti s rodbinom, a budući da volim fotografirati – obilazim mjesta koja do sada nisam imala priliku otkriti u Lijepoj Našoj jer su godišnji odmori uvijek prekratki! Obožavam svoju Slavoniju! Ne ljuti me ništa posebno u Hrvatskoj što me ne bi ljutilo i ovdje u Njemačkoj ili bilo gdje drugdje, kao na primjer nesloga, zavist ili netolerancija. ■

ENG An interview with German writer of Croatian extraction Silvie Hinzmann. She has established herself in the crime novel genre. Last year she published her second novel *The Scent of Oleanders*, promoted at the recent book fair in Leipzig.

DOMOVINSKA VIJEST

IZLOŽBA JOSIPA ŠKERLJA "SCHERZO ZA SVETOG VLAHA"

DUBROVNIK – U povodu 1700. obljetnice mučeničke smrti svetoga Vlahu, Grad Dubrovnik proglasio je 2016. godinu Godinom svetoga Vlahu pa se tim povodom održava niz kulturnih programa od kojih Hrvatska matica iseljenika – Podružnica Dubrovnik i Udruga Festa Dubrovnik organiziraju ciklus od 11 likovnih izložbi pod pokroviteljstvom Grada Dubrovnika. Druga u nizu je izložba crteža i akvarela uglednog akademskog slikara, profesora i pjesnika Josipa Škerlja koja nosi naziv "Scherzo za Svetog Vlahu". Izložbu su otvo-

rili predsjednik Udruge Festa Dubrovnik Slobodan Vlašić i Maja Mozara, voditeljica podružnice HMI-ja.

Kustos izložbenoga ciklusa Marin Ivanović o Škerljevim je slikama, uz ostalo, zapisao: "Josip Škerlj je, po meni, donio neka od najzanimljivijih slikarskih rješenja motiva svetoga Vlahu u dubrovačkom krugu, gdje se na prvome mjestu svakako nalazi poveće kvadratno platno iz 1992. koje je tada predstavljeno na ratnoj izložbi, a kasnije je krasilo i naslovnicu jedne knjige. Na toj je slici razvio osnovnu morfologiju svečeva lika koja se pojavljuje na svim daljnjim slikama te tematike – zgusnuta forma kod koje su figura, mitra i Grad stoljeni u jedno te istaknuta ruka s pastoralom koji je na vrhu zaključen krugom. Na ovoj izložbi prikazano je šest radova na papiru s likom svetoga Vlahu i crkvom svetoga Vlahu, u tehnici akrila i kolaža."

Josip Škerlj rođen je 1941. godine u Dubrovniku. Diplomirao je slikarstvo 1965. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Nakon povratka u Dubrovnik, sve do umirovljenja 2006. godine, bavio se pedagoškim radom. Osim što slika, Josip Škerlj piše prozu i poeziju. Do danas je izlagao na više od stotinu samostalnih izložaba i bio sudionik mnogobrojnih likovnih kolonija i skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu. Dobitnik je niza nagrada i priznanja.

Knjiga sjećanja i nade

"Još nikada se u gradišćanskohrvatskoj književnosti nije pojavila korespondencija dvaju naših književnika. Točnije, između književnika Augustina Blazovića i književnice Doroteje Zeichmann"

Tekst: Đuro Vidmarović Foto: Petar Tyran

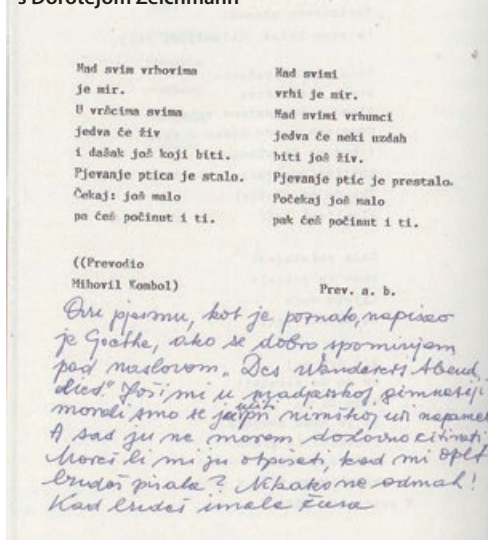
Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću objavilo je 2014. godine neobičnu, ali vrlo korisnu i poticajnu knjigu koja sadrži pisma koja su razmijenili književnici Doroteja Zeichmann i Augustin Blazović. Pater Augustin Blazović pripada klasicima gradišćanskohrvatske književnosti. Rođen je 1921. u Frakanavi, a umro je u Beču 2004. godine. Bio je redovnik benediktinac, zaređen u poznatome mađarskom samostanu Pannonhalmi. Iz Mađarske je 1949. prešao u Austriju, gdje je djelovao do smrti kao dušobrižnik gradišćanskih Hrvata naseljenih u Beču. Bio je urednik "Crikenoga glasnika u Gradišću" od 1956. do 1977. godine.

Doroteja Zeichmann, rođena Lipković, pripada srednjem naraštaju gradišćanskohrvatskih književnika. Rođe-

na je 1957. godine. Jedno vrijeme bila je urednica književnoga glasila "Novi glas".

Predgovor ovoj iznimno zanimljivoj knjizi napisao je najpoznatiji gradišćanski Hrvat, dr. Nikola Benčić, akademik HAZU-a. On je predgovoru dao odgovarajući naslov: "Poslanice iz ljubavi". Već u uvodu svoga predgovora Benčić navodi sljedeće: "Još nikada se u gradišćanskohrvatskoj književnosti nije pojavila korespondencija dvaju naših književnika. Točnije, između književnika Augustina Blazovića i književnice Doroteje Zeichmann. Neobično u svemu tome je to što se dopisivao ugledni benediktinac, dušobrižnik, sa zaposlenicom u austrijskoj diplomatskoj službi, pjesnikinjom i proznom spisateljicom, ženom, što je samo po sebi bilo nezamislivo u prošlosti. (...) U gradišćanskohrvatskoj književnosti je ovo prvi put da se i u obliku knjige objavi dopisivanje između dvaju književnika, verziranih u pisanju u pravoj privrženosti i sa simpatijama jednoga prema drugome. (...) A u čemu je ova općenita opća vrijednost? Nećemo je naći u formalnosti pisama, u onome kako su naši prosti, jednostavni ljudi iz daljine pisali svoja pisma, po naučenoj, predanoj formi: oslovljavanje, pozdrav, kako vam ide..., želim vam, pozdravljam vas, kušujem vas... Te formule su jako stare i ucijepljene u narodnu uljudnost. Rijetko kada imamo odstupanje od toga. (...) Ova pisma nisu pisana s nakanom objavljivanja, a sada su postala svjedoci jednoga određenog vremena naše kulturne povijesti... Tako pisac govori o svome radu, o samome sebi... U naletu oduševljenja dopisnici potiču jedan drugoga na pisanje, dnevno, jer je i pisanje literarnih tekstova zanat koji se

Dopisivanje Augustina Blazovića s Dorotejom Zeichmann

mora primjenjivati dnevno kako ne bi zahrđao. Pjesnici otkrivaju međusobno duhovno rodbinstvo, sličnosti u mislima, tugaljivost u melankoliji koja se znade više puta ušuljati i nagrizati radost." Akademik Benčić nakon inventivnoga uvoda na gradišćanskohrvatskome zaključuje: "Zato je i vrime da obogatimo našu književnost još jednim književnim žanrom. Dajemo našem literarnom stablu zrasti još jednu mladicu. Neka se širi i raste i ova nova kita naše male, nam drage, književnosti."

Kao završetak ove zanimljive knjige objavljeno je obraćanje Doroteje Zeichmann čitateljima.

Knjiga koju smo predstavili doista je vrlo značajan prilog književnoj baštini gradišćanskih Hrvata. Posebno će biti od koristi proučavateljima i poticateljima književnoga djela Augustina Blazovića. ■

Knjiga je doista vrlo značajan prilog književnoj baštini gradišćanskih Hrvata. Posebno će biti od koristi proučavateljima djela Augustina Blazovića.

ENG The Croatian Cultural Society of Gradišće has published an unusual but very useful and encouraging book containing the correspondence between writers Doroteja Zeichmann and Augustin Blazović.

Pogled u život i djelo jednog od najvećih majstora

Umjetnika koji je ostavio traga na više područja hrvatske javnosti tijekom prve polovice 20. stoljeća predstavlja više od 150 ulja, grafika, crteža i karikatura, a izložbom se obilježava i 150 godina njegova rođenja

Tekst: Uredništvo

Foto: Galerija Klovićevi dvori; Hina

U zagrebačkoj Galeriji Klovićevi dvori može se pogledati izložba jednog od naših najcjenjenijih slikara Mencijska Clementa Crnčića - 'Retrospektiva'. Na ovako nešto čekalo se više od 25 godina, koliko je prošlo od njegove posljednje retrospektive. Umjetnika koji je ostavio traga na više područja hrvatske javnosti tijekom prve polovice 20. stoljeća, od slikarstva do pedagoškog rada, predstavlja više od 150 ulja, grafika, crteža i karikatura, a izložbom se obilježava i 150 godina njegova rođenja. Mogu se vidjeti i Crnčićeve privatne stvari poput vreće za spavanje, sunčobrana, putnog stakla, raznog pribora. Izložbu potpisuje viša kustosica Galerije Klovićevi dvori Petra Vugrinec, autorica niza kritičkih retrospektiva umjetnika iz razdoblja moderne, a koautori su Darija Alujević, za područje Crnčićeva pedagoškoga i muzejsko-galerijskoga rada, te Frano Dulibić za područje karikature.

Djevojčica, 1901.

Katedrala s Bakačevom kulom, 1906.

Iz uvodnoga teksta autorice i kustosice Petre Vugrinec

(...) Na samome početku profesionalnog djelovanja nastaju Crnčićeva remek-djela *Djevojčica* (1890.) i *Slavonac runi kukuruz* (1891.) i postaju jednim od najranijih djela koja bismo bez zadržke mogli uvrstiti u antologiju hrvatske moderne. Njihova izvedba i slikarsko shvaćanje problema nadilazi studentske obuhvate portreta ili žanr-teme. *Djevojčica*, začudna i moderna u pozi i kompoziciji, sasvim nereprezentativna usporedimo li je s bilo kojim Bukovčevim portretom djece koji je nastao u to doba, uvrštava Crnčića već na samom početku u panteon hrvatskih umjetnika moderne. Blago pognuta leđa što ih odijeva bjeličasta potkošulja, ležerno skupljena kosa na zatiljku omotana ultramarin plavom vrpcom, a posebno do podlaktica i bokova spuštene košulja i plava tkanina ogrtača čine portret jednim od najmodernijih prikaza u osvit razdoblja koje zovemo modernom. Tamnost pozadine u sivim i sivo-modrim partijama nosi sve oznake Münchenskog, zapravo *leiblovskog* promišljanja koje je otvorilo novu stranicu na putu prema modernosti.

Menci Clement Crnčić iznimna je i znakovita pojava čije djelovanje ima višestruko značenje ne samo u razvoju slikarske i grafičke umjetnosti, nego i u pedagoškom radu, u kojem je odigrao gotovo utemeljiteljsku ulogu. Nastojao je profesionalizirati likovno školovanje te je s Csikosem 1902. pokrenuo prvi privatni risarsko-slikarski tečaj. Umnogome je pridonio i razvoju muzeološke kulture jer je kao ravnatelj Strossmayerove galerije starih majstora pokrenuo reviziju atribucija uključivši meritorne stručnjake u proces valorizacije te načinivši prvi katalog djela. Crnčić je nabavio prvi bakropisni stroj iz Beča na kojem se još školuju generacije grafičara. Na specijalizaciju kod Williama Ungera, njemačkoga grafičara koji je bio profesor na akademiji u Beču, poslao je svoje učenike Krizmana i Babića te je svojom vrsnom pedagoškom djelatnošću odgojio mnoge generacije umjetnika i umjetnica. Sudjelovao je i u osnivanju Grafičke zbirke Nacionalne sveučilišne biblioteke svjestan važnosti izvrsnih primjera u izobrazbi mladih. Pionir je karikature, jedne od najdemokratičnijih grana likovnih umjetnosti, te suosnivač lista *Satir*. Uz britke tekstove satire o društvu u listu progovara i karikatura koju je uglavnom izveo Crnčić pod pseudonimom *Tuš*. Međutim, ona osnovna linija Crnčićeva uljnog slikarstva okosnica je svega navedenog. Prvi put će jedan umjetnik uočiti svu slikovitost domaćega krajolika, prema nekim interpretatorima (Lunaček, Kršnjavi, osobito Matoš), svu bremenitost i važnost Hrvatskoga primorja čiju će tragiku, gordost i iskon opisati u *grandezzi* svojih pejzaža te će se duboko uklesati u temelje razvoja ove dionice i odjekivati njome gotovo do današnjeg dana. (...)

Crnčić kao student

Menci Clement Crnčić svojim je umjetničkim (slikarskim i grafičkim), pedagoškim (kao jedan od suosnivača Akademije likovnih umjetnosti) te stručnim radom (kao ravnatelj Strossmayerove galerije starih majstora te utemeljitelj Grafičke zbirke Nacionalne sveučilišne knjižnice u Zagrebu) uvelike zadužio hrvatsku javnost.

Obiteljski
foto-albumi

Crnčićeve privatne stvari

Menci Clement Crnčić rođen je u štajerskome gradu Brucku na Muri 3. travnja 1965. godine u staroj hrvatskoj graničarskoj obitelji dok je njegov otac službovao u Austriji.

Bura na moru, do 1910.

Bonaca, 1906.

Životopis

Menci Clement Crnčić rođen je u štajerskome gradu Brucku na Muri 3. travnja 1965. godine u staroj hrvatskoj graničarskoj obitelji dok je njegov otac službovao u Austriji. Nakon osnovne škole u Beču, četiri godine niže vojne gimnazije i tri godine više u donjoaustrijskom St. Pölten i moravskim Hranicama (1876. – 1882.), odlučio se za studij slikarstva.

Slikarstvo je studirao na Akademiji u Beču 1882. – 1884., zatim je nastavio studij 1889. – 1992. u Münchenu. U Zagrebu je s B. Čikošem Sesijom otvorio 1903. privatnu slikarsku školu, koja je prerasla u Višu školu za umjetnost i obrt, a zatim u Akademiju likovnih umjetnosti; na toj je ustanovi bio profesor 1907. – 1930.; kratko vrijeme ravnatelj Strossmayerove galerije starih majstora; član JAZU (danas HAZU) od 1919. Radovi iz najranijega razdoblja bili su pod utjecajem realizma Münchenske škole. Na slikama krajolika iz Istre i okolice Novoga Vinodolskoga vidljiv je utjecaj tzv. zagrebačke škole. U daljnjem razvoju prešao je s naglašenoga kolorizma na zagasitije boje. Prvi je u hrvatskom slikarstvu počeo slikati marine.

Posebno je važan kao prvi školovani grafičar s kojim započinje razvoj moderne hrvatske grafike; odgojio je naraštaje hrvatskih grafičara, među ostalima T. Krizmana, B. Šenou, M. Krušlina, Lj. Babića. U ranim radovima još je vidljiv utjecaj bečkoga učitelja W. Ungera. Pretežno bakropisom postizavao je tonska rješenja, kojima je u to doba bio zaokupljen i u slikarstvu. Izrađivao je realistične portrete i velike kompozicije, čvrstih i odmjerenih poteza. Autor je obojenih bakropisa iz staroga Zagreba. U posljednjem ciklusu grafičkih listova vratio se primorskome krajoliku. Bio je i plodan crtač. Izrađivao je plakate, scenografiju i objavljivao ilustracije i karikature. Umro je u Zagrebu 9. rujna 1930.

Crnčićev je opus velik i segmentarno obrađen, međutim, nedostaje cjelovit i suvremen rezime njegova rada koji će ga predstaviti kao jednog od utemeljitelja domaćega pejzažnog slikarstva te kao prvog dosljedno školovanoga grafičara čija se djela već prilikom nastajanja izlažu na grafičkim izložbama uz najbolje umjetnike tiska svoga doba.

NJEGOVO VIĐENJE PRIMORJA

Djela Mencija Clementa Crnčića rese mnoge javne ustanove, rezidencije, privatne domove te stalne postavke muzeja i galerija. Njegovo viđenje Kvarnerskog

Na samome početku profesionalnog djelovanja nastaju Crnčićeva remek-djela *Djevojčica* (1890.) i *Slavonac runi kukuruz* (1891.).

Autoportret, 1911.

Slavonac runi kukuruz, 1891.

Jelačićev trg, 1911.

primorja, ali i južnih predjela morskih i kopnenih pejzaža te zahvat u tkivo sjevernoga krajolika promijenili su tadašnju, ali i današnju recepciju domaćega krajobraza. Rafinirane nijanse meteoroloških mijena u varijantama juga, bure, maestrata, lebića, neverina ili oluje na moru, panoramski zahvati u kartografsko tkivo rječitih suprotnosti našega teritorija: mora i planina, kontinentalnog i mediteranskog, opća su mjesta domaćega likovnog krajobraznog slikarstva koje će još dugo nakon Crnčića odjekivati radovima njegovih sljedbenika:

Krizmana, Krušlina, Šenoe, a ponajviše Babića. Kapitalnim ostvarenjima u stručnom kustoskom izboru Galerija Klovićevi dvori nastoji svojim posjetiteljima ponuditi vrhunski umjetnički doživljaj likovnog opusa koji već više od jednog stoljeća ostaje u samom vrhu domaćeg likovne produkcije, odolijevajući mijenama stilova i ukusa. ■

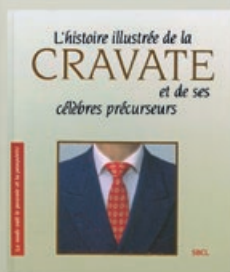
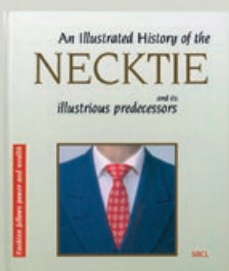
ENG A retrospective exhibition of the work of Menci Clement Crnčić is open for viewing at Zagreb's Klovićevi Dvori gallery. The exhibition celebrates the 150th anniversary of the birth of Crnčić, one of our most respected painters.

Ilustrirana povijest KRAVATE

An Illustrated History of the NECKTIE

L'histoire illustrée de la CRAVATE

Majestät KRAWATTE

SBCL

Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću

shop.hkd.at | ured@hkd.at | +43 26 82 / 66 500

Djecu treba poticati na pohađanje hrvatske škole

O povijesti škole govorio je Stjepan Lucić, čija su djeca prije 25 godina bili učenici, dok njegovi unuci danas pohađaju istu hrvatsku školu. Zahvalio je ponajprije švicarskim vlastima koje su omogućile rađanje hrvatske škole u Schaffhausenu

Tekst: Ruža Studer

Školski odbor udruge roditelja Schaffhausen/Neuhausen u kojem su Katarina Kušanić, Helena Bukovac, Božana Čavka, Kristina Jagatić, Katarina Petrić, Nikolina Buzar te učiteljica Božica Matković upriličio je proslavu 25. obljetnice tamnošnje Hrvatske dopunske škole (HDŠ), održanu nedavno u dvorani crkve St. Peter. Pozivu su se odazvali mnogi uzvanici, bivši učenici te osnivači dopunske škole. S ljubavlju ukrašena dvorana bila je to poslijepodne svim sunarodnjacima mali kutak domovine. Uz dekoraciju mnogih tipičnih hrvatskih suvenira, prostoriju su uljepšali radovi učenika te mnogobrojne čestitke bivših učiteljica.

Program je počeo hrvatskom himnom nakon koje je jedna od voditeljica programa, Božana Čavka, izrecitala "Hrvatsku" Drage Ivaniševića. Već u samome pozdravu, druga voditeljica Helena Bukovac izrazila je zahvalnost

Nastup učenika

svima koji su se proteklih 25 godina angažirali i trudili da hrvatska nastava u Schaffhausenu i Neuhausenu opstane.

„UZ HRVATE ME VEŽU POZITIVNA ISKUSTVA“

Predsjednica školskog odbora, Katarina Kušanić, opisala je trenutak kad je prije osam godina prihvatila obavljati ovaj važan zadatak. Pozdravila je na hrvatskom i njemačkom nazočne, posebno veleposlanika RH u Švicarskoj Aleksandra Heina i suprugu mu Zvezdanu, predstavnika Gradskog vijeća i referenta za obrazovanje u Schaffhausenu Ursu Hunzikera, referenta iz Neuhausena Ruedija Maiera te ravnatelja škole Rosenberg/Neuhausen Stefana Balduzzija. Nakon pozdrava, pozvala ih je da nazočnima upute nekoliko riječi.

"Dojmljivo je vidjeti s koliko se ljubavi njeguje hrvatski jezik u Schaffhausenu i Neuhausenu", obratio se gostima veleposlanik Heina. "U Švicarskoj imamo 15 učitelja i 800 djece koja pohađaju školu. Na žalost, broj opada, a iznimno je vrijedno njegovati vlastiti jezik i kulturu. Jer, tko ne njeguje jezik i baštinu, izgubio je sebe. Hvala svima koji ulažu trud da škola opstane, čestitam na radu, ustrajnosti i uspjehu", srdačno je rekao veleposlanik.

Urs Hunziker u svome govoru naglasio je da se rado odazvao pozivu jer su Hrvati u Schaffhausenu aktivni u integraciji. "Prije 25 godina bio sam učitelj i imao učenike Hrvate. I kao učitelj i kao predstavnik gradskog vijeća, uz Hrvate me vežu pozitivna iskustva", uz čestitke je rekao Hunziker i zahvalio Hrvatima na svim dosadašnjim angažmanima. Simpatične pozdrave prenio je bivši sportaš i ravnatelj škole Rosenberg, Stefan Balduzzi: "Prenosim vam pozdrave i čestit-

"Nije bilo lako objasniti Švicarcima da mi našu djecu ne želimo slati u jugoslavensku školu."

Čestitke je uputio veleposlanik Aleksandar Heina

ke vaših sunarodnjaka, bivših sportaša s kojima sam se prošlih dana čuo. Za vašu obljetnicu čuli su i svoje pozdrave vam šalju Goran Ivanišević, Goran Perkovic i Davor Šuker. U našoj školi imamo čak tri hrvatske učiteljice i uz njih sam bolje upoznao Hrvatsku i Hrvate."

TRUD SE ISPLATIO

Slijedio je kratki sat povijesti Hrvatske škole u Schaffhausenu koji je nazočne vratio 25 godina unazad i posebna zahvala tadašnjim članovima Inicijativnog odbora u kojem su tada bili Karlo Margetić, Zlatko Kovač, Mile Bušljeta, Ladislav Vizer, Zdravko Paponja, Stjepan Lucić, Đurđica Čavka i Ante Čorluka. Neki od njih nazočili su ovoj svečanoj obljetnici.

Tih 25 godina prezentirao je Stjepan Lucić, čija su djeca tada bili učenici, dok njegovi unuci danas pohađaju hrvatsku školu. Zahvalio je ponajprije švicarskim vlastima koje su omogućile rađanje hrvatske škole u Schaffhausenu. Dao je riječ drugom članu tadašnjeg Odbora, Karlu Margetiću, koji je dočarao te prve dane: "Nije bilo lako objasniti Švicarcima da mi našu djecu ne želimo slati u jugoslavensku školu", vratio je misli unatrag Margetić. "Složili smo popis na kojem je bilo potencijalnih 120 učenika i s tim popisom, zahvaljujući Nikoli Ivankoviću, dobili priliku razgovarati s tadašnjom referenticom obrazovanja, gospođom Silvijom Pfeiffer. Naš trud se isplatio. Gospođa je pokazala razumijevanje, dobili smo prostor i nastava na hrvatskom mogla je početi."

Prva koordinatorica HDŠ u Švicarskoj, Grana Ferić, nije mogla nazočiti ovom događaju, no uputila je svoje čestitke u pismu koje je, uz sve druge čestitke i radove učenika bilo izloženo na posebnom panou. Sjetili su se nazočni svih koordinatorica u ovih proteklih 25

Grad Schaffhausen nalazi se u sjevernoj Švicarskoj i ima oko 35.000 stanovnika

"U Švicarskoj imamo 15 učitelja i 800 djece koja pohađaju školu. Na žalost, broj opada, a iznimno je vrijedno njegovati vlastiti jezik i kulturu."

Švicarac Urs Hunziker, referent iz Schaffhausena sa suprugom i učiteljicom Božicom Matak

godina i zahvalili na svemu dobrome što su učinile u svome radu za Hrvatsku nastavu. Uz Granu Ferić, to su bile Stanislava Račić, Edita Guberina, Marijana Galić Čorluka, Andrea Radman, Marina Pražetina, Gordana Kešina. Aktualna koordinatorica je Nataša Balić. Također su se sjetili i zahvalili svim učiteljicama koje su u Schaffhausenu i Neuhausenu podučavale. To su: Antonija Babić, Ružica Luketić, Tamara Benčić, Marijana Galić Čorluka, Vesna Šimara, Monika Rastočić, Marina Čikeš, Helena Hrman i sadašnja učiteljica, Božica Matak. Neke od njih su iz domovine uputile svoje čestitke i pozdrave, one koje su ostale u Švicarskoj nazočile su događaju. U ime svih bivših učiteljica obratila se Helena Hrman koja je pohvalila Udrugu roditelja koja je zaslužna da su se učiteljice u Schaffhausenu od samog početka osjećale dobrodošle.

FILM PROBUDIO SJEĆANJA

Pozdrave nazočnima uputile su i učiteljice Ivana Čagalji i Božica Matak te Katarina Kušanić, predsjednica školskog odbora. Film s jedne školske proslave iz 2002. godine probudio je sjećanja nazočnih. Uz recitacije i kazališnu pred-

stavu "Što je najvažnije u životu" učenici su pokazali sve naučeno te zaslužili veliki pljesak publike. Zadnja točka programa bila je pjesma "Od stoljeća sedmog", koju je uz pratnju učenika i svih nazočnih otpjevala bivša učiteljica Marina Čikeš. Zahvalnim riječima i poklonima koji su uručeni odabranim gostima i inicijativnom odboru završio je svečani dio. Slijedio je domjenak uz koji su gosti prepričavali protekle godine.

Schaffhausen i Neuhausen ubraja se u manje gradove u Švicarskoj. No, pošto je tu u 1960-im i 70-im godina bujala industrija, u ovaj dio Švicarske doselili su se mnogi Hrvati. Procjenjuje se da ih u gradovima i okolici trenutno živi oko 2.000. Na žalost, u Hrvatskoj dopunskoj školi sve je manje djece, u susjednom Frauenfeldu prošle godine nastava je obustavljena i s pravom se u budućnost i opstanak hrvatske nastave upućuju zabrinuti pogledi. ■

ENG A ceremony was staged at the hall of St Peter's church in Schaffhausen (Switzerland) recently to celebrate the 25th anniversary of the local Croatian language supplementary school, gathering many guests, former pupils and the founders of the school.

Jedan od inicijatora i osnivača Karlo Margetić

Pozivamo Vas na tradicionalne ljetne projekte Hrvatske matice iseljenika

ECO HERITAGE TASK FORCE U ŠIBENIKU od 24. 7. do 13. 8.

Prijavite se na ekološko-volonterski projekt Hrvatske matice iseljenika EHTF.

Grad Šibenik prepoznao je vrijednost projekta **ECO HERITAGE TASK FORCE** i prihvatio ulogu domaćina mladima hrvatskog podrijetla koji dolaze iz čitavog svijeta dragovoljno raditi na očuvanju hrvatske prirodne i kulturne baštine.

Projekt je u ovih dvadesetak godina realiziran gotovo u svim krajevima Hrvatske (više o samom projektu EHTF na našim web stranicama).

Smještaj je osiguran u studentskome domu, a radit će se na obnovi i uređenju starih tvrđava i okoliša.

Planiramo izlete vikendom, tečaj hrvatskoga jezika, dramsko-filmsku i medijsku inter-

netsku radionicu u poslijepodnevnim satima te još mnoštvo zanimljivih sadržaja u ova tri tjedna boravka i rada. Plaća se samo put do Zagreba, a sve drugo je u organizaciji HMI-ja.

Zauzvat mladi dragovoljno rade nekoliko sati dnevno na poslovima koje isplanira domaćin. Upoznat će taj kraj, družiti se i

upoznavati međusobno, ali i s mladima Šibenika. Vjerujemo da će i ove godine sudionici doći iz najmanje 15 zemalja.

Prijaviti se mogu mladi iz čitavoga svijeta, stariji od 18 godina, do kraja lipnja.

STVARANJE KAZALIŠTA

Prijavite se na seminar **STVARANJE KAZALIŠTA** koji će se održati od 2. do 10. srpnja na Školjicu pokraj Zadra (otok Galovac). Seminar je namijenjen zaljubljenicima u kazalište, voditeljima i sudionicima kazališnih amaterskih grupa koje djeluju izvan Hrvatske ili se planiraju osnovati.

Steknite novo znanje uz veselo druženje i rad. Ostvarite nove kontakte i razmijenite iskustva s kazališnim amaterima iz cijelog svijeta, pod stručnim vodstvom redateljice i dramske pedagoginje Nine Kleflin. Program je podijeljen u prijedpodnevi teoretski dio s audio-vizualnim materijalima i poslijepodnevni praktični dio. Seminar završavamo izvođenjem predstave domaćeg autora, kako bi smo pred lokalnom publikom primi-

jenili usvojeno znanje. Sadržaj programa obogatit će se prigodnim tematskim predavanjima te posjetom Zadru na neku od predstava koje će se prikazivati u sklopu Zadarskog ljeta. Kazalište će se stvarati na otočiću Galovcu - Školjicu u neposrednoj blizini mjesta Preko na otoku Ugljanu koji se nalazi nasuprot Zadru. Polaznici će biti smješteni u obnovljenome franjevačkom samostanu u dvokrevetnim sobama s kupaonicom. Hrvatska matica iseljenika pokriva troškove seminara, a polaznici plaćaju samo smještaj (250 kn dan – puni pansion). Prijave se primaju do 15. lipnja.

Naš moto je - Kazalište je teško osmisliti, ali ga nije teško stvoriti.

Informacije i prijave:

Hrvatska matica iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, 10 000 Zagreb, HR-Croatia

www.matis.hr

E-mail adresa voditeljice projekta Nives Antoljak: nives@maticis.hr

Od velike do male Srbije

J. C. Antonetti presudio je točno onako kako su govorili Šešelj, Milošević, Adžić, Kadijević i Vasiljević. Po njemu, JNA i srpske vojske nisu po Hrvatskoj, BiH i Vojvodini zatvarali, mučili, ubijali, protjerivali Hrvate i Bošnjake, već su im - humanitarno pomagali u preseljenju

Piše: **dr. fra Šimun Šito Ćorić**, Švicarska
(sito.coric@gmx.net)

Zadnja presuda UN-ova tribunala u Haagu najmanje uključuje tu jednu bolesnu i za sve štetnu osobu, bez obzira na to što je svi spominju. Glavna zabluda je što je presuda očiti pokušaj francusko-engleske potpore stvaranju Velike Srbije osvajanjem RH i BiH i što se time takvim snagama još više diže rep u Srbiji! Isti je to dejtonski duh onih koji su stvorili RS u BiH na izgonu i krvi Hrvata i Bošnjaka te što je ponovno na tom sudu odlučujuća moć i politika, a ne pravo i pravda. Stoga je bilo očekivano da iz usta premijera, pravnik, boraca za ljudska prava, novinara i puka unisono čujemo da je ta presuda upravo sramotna, udarac svjetskom kaznenom pravu, samoubojstvo imidža Haaškog suda teško opterećenog nizom prethodnih odluka... Čak su podignuli glas i oni u Hrvatskoj, češće nazivani "stranim plaćenicima" i "orjunašima", koji su dosad bezuvjetno glorificirali Haaški sud, pljeskali za 25 godina Kordiću, tugovali zbog oslobađajuće presude Gotovini i Markaču, žalili što Tuđman i Šušak nisu tamo završili, veselili se osudi 'hrvatske šestorke'... Bome, oni pokušaje iskoristiti ovaj slučaj za svoj alibi pred hrvatskim narodom, da pokažu kako su i oni "kritični" prema UN-tribunalu u Haagu.

Međutim, jasno se osjeti da ta presuda miriše na "zapadnobalkansku" politiku nekih moćnika, koju je promovirao bivši savjetnik T. Blaira, R. Cooper, u svojoj "Postmodernoj državi". Prema njemu, kad je "zapadni Balkan" u pitanju "...moramo se vratiti brutalnijim metodama iz ranijih razdoblja – sila, preventivni napad, varka, što god je potrebno prema onima koji žive u zasebnim državama 19. stoljeća. Između nas, držimo se zakona, ali kad djelujemo u džungli, moramo se držati zakona džungle...". Zapravo, iz njega je progovorila stoljetna krvava kolonijalna britanska praksa! Savjetnik francuskoga predsjednika Chiraca sudac Antonetti pokušao je sa sve tri svoje presude postati kotačić takvoga smjera. U presudi zapovjednicima Armije BiH Hadžihasanoviću i Kuburi, iako je kao dan bio jasan model planskoga etničkog čišćenja, amnestirano je muslimansko-bošnjačko vodstvo za zločine nad Hrvatima u Bosni, a uz njih je sijalo smrt stotine mudžahedina, upravo onakvih koji su nedavno zavili u crno njegov i naš Pariz. U presudi 'hrvatskoj šestorci' ogradio se od postojanja udružena zločinačkog pothvata, ali ne i od visokih kazni optuženika. "Pravni standardi iz te presude neusporedivi su s bilo čime dosad viđenim čak i pred Haaškim sudom", reći će najbolji ekspert za rad UN-tribunala u Haagu V. Starešina.

Talijanska sutkinja Flavia Lattanzi nije se složila s dvojicom svojih kolega pa je napisala u izdvojenom mišljenju da oslobađajuća presuda nije utemeljena na važećemu međunarodnom pravu. Oslobađajući zaključci predsjedavajućeg Francuza Antonettija i Senegalca Nianga nisu potkrijepljeni dostatnim obrazloženjima ili ih čak nema. Lattanzi je dalje

napisala da su oni u presudi rijetko navodili zakone na koje se pozivaju, a tamo gdje se pozivaju, njihove su analize u surotnosti s odredbama tih zakona. Primjerice, dvojica sudaca su rat smatrali legitimnim zbog zaštite srpskih interesa i to su koristili kao osnovu za odbacivanje teze da je postojao raširen napad u Hrvatskoj i BiH te razaranje gradova i sela u tim državama. Za njih stvaranje Velike Srbije i to na okupatorsko-zločinački način nije zločin, već legalni i legitimni politički plan, a osnivanje Herceg-Bosne u svrhu zaštite golih života vlastitog naroda jest! J. C. Antonetti presudio je točno onako kako su govorili Šešelj, Milošević, Adžić, Kadijević i Vasiljević. Po njemu, JNA i srpske vojske nisu po Hrvatskoj, BiH i Vojvodini zatvarali, mučili, ubijali, protjerivali Hrvate i Bošnjake, već su im - humanitarno pomagali u preseljenju. Eto, Joe Šimunić je za poklič "Za dom" od Europe strože kažnjen nego taj razvikani lik za svoje huškačke naredbe tipa onog u Jagodnjaku prema Osijeku i okolicima: "Ko kaže da ovo nije Srbija, ubijte ga k'o kera pored tarabe", šaljući eskadrone smrti na Hrvate i Bošnjake.

Bez obzira na to što UN sada preko svoga suda, koji bi trebao biti najmoralniji i svima primjer u svijetu, pokušava nijekati notornu činjenicu srpske

**Srbija je bila velika.
Sve dok je nisu počeli širiti!**

vojno-političke agresije na Hrvatsku i BiH i namigivati stvaranju Velike Srbije, mogu oni zajedno s onom srpskom agresorskom braćom to svirati malom Đoki iz Požarevca! Hrvatska je danas samostalna država, a njihova lopovska politika i agresija upravo je u Hrvatskoj doživjela svoj najveći poraz. Mi se trebamo okrenuti rastu i napretku svoga naroda pa ćemo tako najbolje pomoći i svijetu da se riješi svoje podlosti. ■

Istaknuti argentinski Hrvat – kralj lutaka

U Etnografskome muzeju u Zagrebu javnosti je predstavljen višjezični online katalog Zbirke Perinić koji su predstavili autorica i voditeljica zbirke Tea Rittig Šiško i dr. sc. Goran Zlodi

"Kralj lutaka" sa svojom zbirkom

Autorica online kataloga Zbirke Perinić Tea Rittig Šiško i dr. sc. Goran Zlodi

Tekst: Vesna Kukavica

U zagrebačkome Etnografskome muzeju održana je 17. ožujka zanimljiva prezentacija interaktivnoga kataloga Zbirke Perinić, koji omogućuje trajnu dostupnost u okruženju globalne internetske informacijske infrastrukture znakovitog naslijeđa kolekcionara lutaka i filantropa Ljeposlava Perinića (Split, 1922. – Buenos Aires, 2005.) s višedesetljetnom disidentskom argentinskom adresom. Bilo na zaslonu vašeg računala ili na pametnom telefonu online katalog Zbirke Perinić dostupan je trenutačno na hrvatskome, engleskome i španjolskome jeziku.

Prezentaciju su pratili mnogobrojni stručnjaci i studenti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu.

Značajke zbirke u virtualnom okružju sugestivno je predočio nazočnima dr. sc. Goran Zlodi s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti zagrebač-

koga Filozofskog fakulteta, dok je autorica Tea Rittig Šiško, kustosica i voditeljica zbirke iz Etnografskoga muzeja, znalački tumačila specifične karakteristike lutaka koje se mogu iščitavati iz prateće kolekcionarove dokumentacije. Zbirka Perinić je zbirka suvenirskih lutaka iz gotovo svih država svijeta, donacija je kolekcionara Ljeposlava Perinića Gradu Zagrebu, povjerena Etnografskome muzeju na upravljanje 12. prosinca 1992., a njezina je kulturološka dimenzija svrstava u značajne kolekcije. Sučelje kataloga dojmljivo je oblikovano, čija vizual-

Planetarnu kolekciju lutaka gradili su darovi slavnih državnika poput Svetoga Oca, Chianga Kai-sheka, Indire Gandhi, Gamala Abdela Nassera, Francisca Franka...

na komponenta svojim minimalizmom podjednako afirmira i likovnost lutaka, kao i tipografiju prateće dokumentacije s fantastičnim uvećanjima koja mogu biti predmet potencijalnih dograđivanja digitalnoga repozitorija na više načina.

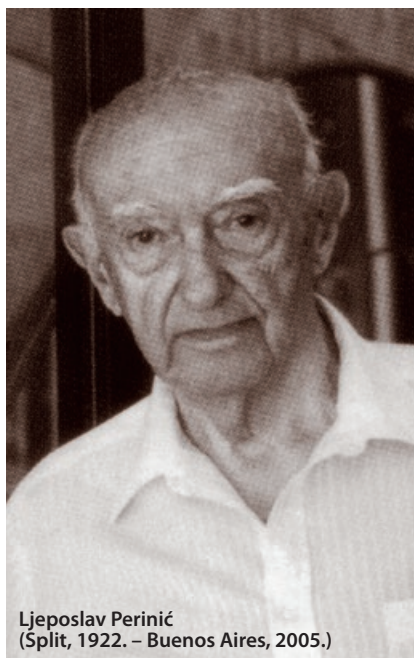
UDOVOLJI ZNATIŽELJI DJEVOJČICA

Tea Rittig Šiško posebno se osvrnula na životopis osnivača zbirke, istaknuvši motive kolekcionarove strasti: "Ljeposlav Perinić, negdašnji izbjegli sveučilištarac i politički emigrant, tijekom četrdeset i sedam godina boravka u Argentini istaknuo se neumornim zalaganjem u Hrvatskoj iseljeničkoj zajednici, uređujući listove *Hrvatska*, *Hrvatski narod* i *Vijesti Hrvatske pučke knjižnice*. Dugogodišnji tajnik Hrvatsko-argentinskoga kulturnog kluba i član Hrvatskoga narodnog vijeća od 1962. godine posvećuje se osobitom kolekcionarstvu – skupljanju lutaka u narodnim nošnjama iz cijeloga svijeta, zbog čega je prozvan *kra-*

ljem lutaka. Vlastitu dječju uspomenu iz 1928. godine koja je, kako je Perinić svjedočio u mnogobrojnim medijskim istupima, znatno utjecala na oblikovanje njegova svjetonazora, uspomenu na *šarolikost boja, vezivo, ukrase, kićenost i motive* hrvatskih nošnji zapamćenih na pogrebu Stjepana Radića, pokušao je prenijeti svojim kćerima čije je zanimanje za različitosti tradicijskog odijevanja bilo potaknuto posebnim darom njihove bake iz 1959. godine – lutkom u hrvatskoj nošnji. Prvobitna Perinićeva želja da udovolji znatiželji svojih djevojčica u migrantskim prilikama oblikovala je zamisao o zbirci lutaka iz cijeloga svijeta, ali i pokrenula znakovit slijed događaja sa željom da se lutke ne kupuju, već dobiju na dar i to od poznatih svjetskih državnika i uglednika. Prva lutka stigla je 1962. godine, poslala ju je tadašnja prva dama Meksika Eva Sámano de López Mateos, a zatim je slijedila mala njemačka lutka, dar poznatog kancelara Konrada Adenauera. Ohrabren početnim uspjehom, Ljeposlav Perinić nastavio je neumorno slati pisane molbe na sve strane svijeta. Više od tri desetljeća (od 1962. do 1991.) na njegovu su argentinsku adresu *Casilla de Correo 1744, Buenos Aires*, stizale pošiljke lutaka s popratnim pismima."

PEDESETAK IZLOŽBI

Planetarnu kolekciju lutaka gradili su tako darovi slavnih državnika, uz istaknute društvene figure svoga doba poput Francisca Franka, Chianga Kai-sheka, Indire Gandhi ili Gamala Abdela Nasse-
ra, Svetoga Oca. S vremenom je skupljač odlučio javno predstaviti svoju sve bogatiju kolekciju, oživotvorivši na poseban način plemenitu ideju o bogatstvu različitosti etničkog i kulturnog naslijeđa - očitu u skupljenome lutkarskom svijetu. Nakon prve izložbe u argentinskome

Ljeposlav Perinić
(Split, 1922. – Buenos Aires, 2005.)

gradu Don Torcuatu 1965. godine, lutke su putovale u iduća tri desetljeća diljem Južne i Sjeverne Amerike. O pedesetak izložbi izvještavale su svjetske novinske agencije, kao i čitani iseljenički tisak s raznih meridijana i paralela.

"Na taj je način Ljeposlav Perinić postao poznat kao *El Rey de las muncas* (Kralj lutaka) i *munecologo* (lutkolog). Službeni list Ujedinjenih naroda posvetio je njegovim lutkama članak pod naslovom *Ujedinjeni narodi u lutkama* (*United Nations in the Dolls*), a Periniću je dodijeljena još jedna titula – ambasador mira i dobre volje", istaknula je Tea Rittig Šiško.

Prvu izložbu u Hrvatskoj, nakon njezina međunarodnog priznanja, kralj lutaka ostvario je u Etnografskome muzeju u Zagrebu 1991. godine. Potaknut uspjehom te izložbe odlučio je da "kao donator, u ime moje tri kćeri i mene, želim našu zbirku lutaka ostaviti mome hrvatskom narodu, mojoj domovini Hrvatskoj i gradu Zagrebu...".

Zbirka se od devedesetih sustavno obogaćuje darovanim lutkama ne samo političkih dužnosnika, nego i umjetnika i ljubitelja lutaka u narodnim nošnjama iz Hrvatske i inozemstva. Danas je *Zbirka Perinić* zatvorena cjelina s 350 lutaka

Negdašnji izbjegli sveučilištarac i politički emigrant tijekom 47 godina boravka u Argentini istaknuo se neumornim zalaganjem u Hrvatskoj iseljeničkoj zajednici.

s pripadajućom korespondencijom s državicima, uglednim osobama i ustanovama iz cijeloga svijeta.

Iako su Perinićeve lutke promovirane kao *lutke u narodnim nošnjama*, kustosica zbirke je u njihovoj stručnoj obradi odabrala naziv *suvenirne lutke*, smatrajući ga pogodnijim za kategoriju u koju pripadaju.

SAN SVIH DONATORA

"Uključivanjem kataloga zbirke u projekt *Donacije gradu Zagrebu online* ostvaren je Perinićev san i san svih donatora – učiniti predmete pristupačnim najširoj publici", istaknuo je dr. sc. Goran Zlodi, stručnjak za informacijsku muzeološku infrastrukturu na novim medijima.

"Na zaslonu računala i pametnih telefona podastire se tako pregledna organizacija sadržaja samoga elektroničkog kataloga s tematskim cjelinama koje prate zemljopisne odrednice Globusa. Do-
dirom ekrana ili klikom miša možete na ponuđenim pristupnim točkama pregledavati gradnju kataloga prema kontinentima i državama iz kojih suvenirne lutke potječu. Za lutke iz Hrvatske naznačeno je i regionalno podrijetlo, što omogućuje cjelovitije upoznavanje hrvatske tradicijske baštine. U katalogu su predstavljena i neka sačuvana pisma darovatelja koja su vezana uz lutku. Predstavljeno je i nekoliko pisama s negativnim odgovorom. Ukratko, osmišljenim sustavom poveznica omogućena je jednostavna navigacija kroz slojevite sadržaje jedinstvene zbirke budući da je u administratorskom sučelju uređena cjelokupna struktura mrežnoga kataloga s pripadajućim tekstovima za svaku rubriku te dodanim poveznicama na izvore i literaturu, kao i videozapisi koji upotpunjuju priču o donatoru", naglasio je dr. Zlodi. ■

Sučelje on-line kataloga Zbirke

ENG A presentation of an interactive catalogue of the Perinić Collection was staged at Zagreb's Ethnographic Museum. Ljeposlav Perinić (Split, 1922 – Buenos Aires, 2005) was collector of puppets and a philanthropist who lived in Argentina for many years as a dissident.

KOŠARKAŠKI TURNIR HBZ-a U STEELTONU

SAD - Nekadašnje sjedište čelične industrije, Steelton, u predgrađu glavnoga grada američke države Pennsylvanije - Harrisburgha, za vikend od 1. do 3. travnja bio je domaćin 73. košarkaškoga turnira Hrvatske bratske zajednice u Americi. U Steelton su prvi hrvatski doseljenici počeli pristizati još davne 1880. U većini su bili iz Vivodine, nedaleko od Karlovca, a poneki iz Bjelovara

i Hrvatskog zagorja. Kako je poznato, prvi naš doseljenik bio je Mato Vrboš, kojem je kasnije prezime promijenjeno u Verbos. Mato Vrboš zajedno sa Slovencem Markom Kofaltom osnovao je prvo potporno društvo za naše doseljenike pod imenom "Potporno društvo sv. Nikola". Naš narod, kao i u mnogim drugim hrvatskim naseljima, brzo se organizirao i već 1898. sagra-

dili su crkvu St. Mary's Church (Hrvatsku crkvu Uznesenje Blažene Djevice Marije), a 1901. podigli i Hrvatski dom sv. Lovre.

Na 73. košarkaškom turniru nastupilo je 30 košarkaških timova s oko 300 košarkaša. U trodnevnom natjecanju sam vrh osvojili su ovi timovi: djevojke od 13 do 15 godina starosti iz Steeltona (odsjek 13), PA, djevojke od 16 do 18 g. iz Farrella (odsjek 126), PA, dečki od 10 do 12 g. iz Steeltona (odsjek 13), PA, dečki od 13 do 15 g. iz Farrella (odsjek 126), PA, dečki od 16 do 18 g. - Duquesne, PA, muškarci 'open' - Clariton (odsjek 248), PA i muškarci od 35 g. i stariji - Steelton (odsjek 13), PA.

Hrvatski dom sv. Lovre bio je prepun članova Zajednice i njihovih prijatelja, a T. S. "Zadnja stanica" iz Steeltona svirao je do rane zore. Bilo je lijepo i zabavno, ali 'kratko', jedan je od komentara gostiju iz Pittsburgha. (Franjo Bertović)

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
UNIVERSITAS STUDIORUM RAGUSINA

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU - UNIVERSITY OF DUBROVNIK

VAŠA KARIJERA POČINJE OVDJE

f SVEUČILIŠTE DUBROVNIK

unidu.hr

Od 1951. izlazi mjesečnik Hrvatske matice iseljenika

MATIČIN VREMEPLOV

Pronašli smo u Matici za mjesec **travanj** godine...

Priprema: Hrvoje Salopek

1963.

"Možemo slobodno ustvrditi da je moderno sportsko skijanje u našoj zemlji počelo baš u Mrkoplju. Točno prije 50 godina, zapravo 3. veljače 1913. Hrvatski akademski športski klub (HAŠK) iz Zagreba organizirao je prvi moderni skijaški tečaj na terenima Mrkoplja", piše Matica u povodu 50. obljetnice skijanja u Hrvatskoj koja se te godine slavila.

STLATNI JUBILEJ NASEG SKIJANJA

JE U MRKOPLJU

Prvi učesnik seminara je Zagrepčanin Rikard Vikera. On je već imao veliko iskustvo, jer ranije vodio tečajeve u bivšoj austrijskoj vojsci. Prvi polaznici skijaškog tečaja uskoro su svladali osnovnu tehniku modernog skijanja, pa su ubrzo izvršili i telak. Tečaj je postavljen temelj budućim seminarima koji su se od tada održavali u raznim mjestima.

Upravo u znak tog značajnog jubileja na ovogodišnjem natjecanju nastupili su se u Mrkoplju najbolji skijaši i skijašice iz svih krajeva Republike. Bilo je tu i omladinaca i iskusnih skijaša i početnika i starijih. Borili su se i 15-godišnjaci i 60-godišnjaci, kao na prijašnjim Mrkopljskim Stovu Ružić, koje je navršilo 63 godine.

Cetverodnevne borbe bile su zanimljive i pune nezvjenosti. Mnogi favoriti nisu ispunili očekivanja, na pobjedničkim mjestima u mnogim disciplinama našli su se novi sjajnici — čija su imena po prvi put ušla u povijest jugoslavenskog skijanja.

Početak prvenstva bio je neobično prečma. Na otvorenju su se našli učesnici i mnogobrojni gosti. Među njima zapažan je po-

Grupa skijaša na jednom od prvih treninga. S desna dr Ante Pandaković i dr Ivo Lipovčak, inicijatori prvog skijaškog natjecanja u Mrkoplju. A group of skiers at one of the first trainings. From the right: Ante Pandaković and dr. Ivo Lipovčak, initiators of the first skiing competition in Mrkopalj. Un grupo de esquiadores en uno de sus primeros ejercicios. A la derecha dr. Ante Pandaković y dr. Ivo Lipovčak, que son primeros de haber empezado hacer los competencias de aquí en Mrkopalj.

Visoki rukovodioci Hrvatske bratske zajednice posjetili Stari k... Luketich i Plesh u Zagrebu

Predsjednik Hrvatske bratske zajednice u SAD i Kanadi Bernard Luketich i tajnik/blagajnik John Plesh sa suprugama boravili su u kraćem posjetu Starom kraju. Ugledni gosti iz Pittsburgha iskoristili su boravak u Zagrebu i za susrete i razgovore s predstavnicima Matici iseljenika Hrvatske o

međusobnoj suradnji, s posebnim osvrtom na obilježavanje u domovini značajnog jubileja — 90. obljetnice Hrvatske bratske zajednice. Bernard Luketich i John Plesh sa suprugama s posebnim su zanimanjem razgledali izložbu djela velikog hrvatskog kipara Ivana Meštrovića u Muzejskom

ma bili su i posljednji posjetitelji ove izložbe. Naime, izložba je otvorena, ali je uprava Muzeja suzdrživo omogućila visokim predstavnicima postave. — Bernard Luketich and John Plesh, accompanied by their wives, were the last visitors to the Meštrović Museum's management exhibition. In fact, the exhibition had already closed the important CPU office, this so far most representative of Meštrović's works.

prostoru na Jezuitskoj u Zagrebu, gdje su i na otvorenju izložbe izrekli riječi

Fotografirao: prof. Lada Ratković (lijevo) vrlo stručno i zanimljivo tumačio je uglednim

1984.

Predsjednik Hrvatske bratske zajednice u SAD-u i Kanadi Bernard Luketich i tajnik/blagajnik John Plesh boravili su u kraćem posjetu Zagrebu i tom prigodom održali sastanke vezane uz obilježavanje 90. obljetnice HBZ-a.

1976.

"U Melbourneu je otvoren Centar za usluge zajednici, ustanova koja uz neke druge svoje namjene prvenstveno ima zadaću da pomogne doseljenicima, olakša budućim žiteljima petog kontinenta snalaženje u novoj sredini", piše Matica i posebno ističe da je direktor novog Centra Mate Tkalčević, iseljenik iz Hrvatskog primorja.

Na čelu ovog novog vladinog ureda australske države Viktorije nalazi se naš sunarodnjak Mate Tkalčević, iseljenik iz Hrvatskoga primorja

»Mate Tkalčević, Hrvat po rođenju, postao je veća između 'bivših' i 'novih' državljanina Australije. On je direktor Centra za usluge zajednici Viktorije, osnovanog u rujnu 1975. sa zadatkom da istražuje prilike u diskriminaciji, probleme doseljenika, da unapređuje ravnopravnost žena i obaveštava građane Viktorije o radu vlade...«

U svim ovim naporima i informacijama ističe se da je Mate Tkalčević najpodesnija osoba za direktora novooformljenog Centra, jer je kao doseljenik vlastitim iskustvom stekao dragocjena saznanja koja mu danas koriste u ovom odgovornom poslu.

Mate Tkalčević rođen je 31. svibnja 1935. godine u Crkvenici, Gimnaziju je pohađao u Pazinu i Senju a pravne je znanosti diplomirao u Beogradu. Kao čovjek nemirna i biva duha, željan otkrivanja novih svjetova, zaputio se 1960. godine u Australiju. Tada je bio samo jedan između tih, nepoznat i — neprimat. Njegov diplomski rad na pravnoj fakultetu nije bio ništa više, nije znao engleski ni riječi engleske, tako da se morao prihvatiti prvog posla

Fenomeni vezani uz migracije i polutisućljetno hrvatsko iseljenništvo

Udžbenik vješto sažima dosadašnje spoznaje te uz raspravu o uzrocima i posljedicama migracija unosi novu dimenziju etnološkog promišljanja o situiranosti u novom okruženju i adaptacijskim procesima hrvatskih ljudi u pokretu

Etnološka istraživanja metodom intervjua - Jadranka Grbić Jakopović (druga s lijeva)

Tekst: Vesna Kukavica

Knjiga prof. dr. sc. Jadranke Grbić Jakopović pod naslovom *Multiplikiranje zavičaja i domovina/Hrvatska dijaspora: kronologija, destinacije i identitet* nedavno je objavljena na zagrebačkome Filozofskom fakultetu kao udžbenik za studente etnologije i kulturne antropologije u čijem su fokusu izučavanja fenomena vezanih uz migracije i polutisućljetno hrvatsko iseljenništvo. Opsežna građa, raspoređena na dvije stotine stranica, svakako će biti korisna i širem krugu čitatelja čiji je interes usmjeren prema etnokulturnim identitetima zajednica u dijaspori.

Udžbenik vješto sažima dosadašnje spoznaje iz 266 recentnih domaćih i svjetskih izvora navedene literature te

uz raspravu o uzrocima i posljedicama migracija unosi novu dimenziju etnološkog promišljanja o situiranosti u novom okruženju i adaptacijskim procesima hrvatskih ljudi u pokretu. Posvećena je pozornost pojavama koje su odraz višestoljetnih identifikacijskih strategija i praksi na temelju njihovih životnih iskustava, što je dospjelo u 21. stoljeće.

GLOBALNI MIGRACIJSKI VALOVI

Udžbenik se sastoji od tri tematske cjeline s bogatim znanstvenim aparatom. Prva tematska cjelina *Konceptualni pristupi istraživanju migracijskih procesa* propituje terminologiju,

Prema procjenama kompetentnih stručnjaka i institucija, izvan Hrvatske živi između 3 do 3,5 milijuna Hrvata i njihovih potomaka.

tipologiju i upućuje na teorijske pristupe. Druga tematska cjelina odnosi se na *Konceptualne pristupe istraživanju identiteta i identifikacijskih procesa*. Treća tematska cjelina analizira *Globalne migracijske valove i sudbinu Hrvatske* donoseći analize od sredine drugog tisućljeća obilježenog izbjegličkim valom pred osmanlijskim osvajačima, preko modernih hrvatskih migracija u *Novi svijet* do ere globalne mobilnosti kada je svaki 35. građanin svijeta međunarodni migrant i kada se osamostaljuje Republika Hrvatska, dok se na tlu jugoistočne Europe formiraju najnovije hrvatske zajednice u

bivšim republikama zajedničke jugoslavenske federacije. Pri tome Hrvatsku zahvaća suvremeni iseljenički val kojem se pridružuje svaki peti hrvatski građanin s diplomom. Tako čitatelj metodički osmišljeno na sedamdesetak stranica treće cjeline upoznaje hrvatske dijasporne zajednice u svijetu. Predočava se kronologija iseljavanja,

Životopis autorice

Etnologinja prof. dr. sc. Jadranka Grbić Jakopović diplomirala je i doktorirala (1992.) na Filozofskome fakultetu u Zagrebu s disertacijom: *Povezanost jezika i etničkog identiteta na primjeru hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj*. Devedesetih radi na nekoliko instituta Sveučilišta u Zagrebu. Od 2010. predaje kao redovita profesorica na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Afirmirala se kao urednica ugledne strukovne periodike poput časopisa Hrvatskoga etnološkog društva *Etnološka tribina*, članica je uredništva *Zbornika za narodni život i običaje i Etnoloških istraživanja* Etnografskoga muzeja Zagreb. Od 2013. predstojnica je Katedre za manjinske zajednice i kulture Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta. Dobitnica je državne nagrade za znanost (1998.). Voditeljica je Poslijediplomskoga doktorskog studija etnologije i kulturne antropologije. Uz istraživanja identiteta, usredotočena je na znanstveno polje migracija (multietničkih, multikulturnih i multikonfesionalnih sredina) pri čemu se fokusira na studije slučaja hrvatskih dijasporских zajednica. Za najnoviji udžbenik *Multipliciranje zavičaja i domovina* primila je Godišnju nagradu Filozofskog fakulteta (2015.).

destinacije u kojima su se iseljenici situirali te način na koji su organizirali novi život: ekonomski, društveno i kulturno. Sintetizirajući različite statističke, povijesne, političke, ekonomske, društvene i etnografske podatke autorica oslikava život prvih iseljeničkih zajednica, a zatim i njihovih potomaka. Objašnjava se zašto se ljudi sele, kakve reperkusije nosi taj čin na individualnoj i kolektivnoj razini te se upućuje na etnokulturni razvoj dijasporских zajednica koji je podložan adaptacijskim, transkulturacijskim i asimilacijskim procesima.

PROCJENA BROJA HRVATSKIH ISELJENIKA

Procjene broja hrvatskih iseljenika u udžbeniku Jadranke Grbić Jakopović vrlo je zanimljiva. Prema popisu stanovništva (2011.) u Hrvatskoj živi oko 4,3 milijuna stanovnika, a prema procjenama kompetentnih stručnjaka i institucija kao što je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova RH i popisa stanovništva u zemljama u kojima žive Hrvati, izvan Hrvatske živi još između 3 do 3,5 milijuna Hrvata i njihovih potomaka. Te procjene upućuju: Argentina ima oko 250.000 Hrvata i građana hrvatskih korijena dok Australija ima oko 250.000; Austrija oko 90.000; Belgija oko 6.000;

Brazil oko 20.000; Bolivija oko 5.000; Čile oko 200.000; Danska oko 1.000; Ekvador oko 4.000; Francuska oko 40.000; Italija oko 60.000; Južnoafrička Republika oko 8.000; Kanada oko 250.000; Luksemburg oko 2.000; Nizozemska oko 10.000; Norveška oko 2.000; Novi Zeland oko 40.000; Njemačka oko 350.000; Paragvaj oko 5.000; Peru oko 6.000; Sjedinjene Američke Države oko 1,200.000; Švedska oko

Predočava se kronologija iseljavanja, destinacije u kojima su se iseljenici situirali te način na koji su organizirali novi život: ekonomski, društveno i kulturno.

35.000; Švicarska oko 80.000; Urugvaj oko 5.000; Velika Britanija oko 5.000 i Venezuela oko 5.000...

Pregledu znanstvenih spoznaja i vlastitim zapažanjima autorica pridružuje u Prilogu (str. 133. – 169.) kao ilustraciju središnje teme udžbenika dvije studije slučaja vezane uz hrvatsku dijasporu afirmiranih istraživačica Marijete Rajković Iveta i Paule Gadže (*Hrvati u Buenos Airesu i Rosariju, Latinosi u Zagrebu*), te ugledne znanstvenice Milane Černelić i mlade etnologinje Biserke Jaramazović Čurković (*Tradicijska obilježja zaručnog darivanja kao simbol identiteta bunjevačkih Hrvata*). Obje studije slučaja čitatelju omogućuju da priču o polutisućljetnoj hrvatskoj dijaspori, bilo prekooceanskoj bilo onoj iz europskog susjedstva, sagleda s više suvremenih aspekata. Te dvije studije svojevrstni su pokazatelji o akumuliranju iskustava niza generacija, o kulturnoj i inoj dinamici, o kontinuitetu i transmisiji tradicijskih obrazaca ponašanja te njihovoj modifikaciji i transformaciji u sklopu životnog konteksta. ■

Terenska nastava studenata FF u Baji (Mađarska)

ENG Professor Jadranka Grbić Jakopović's book *The Multiplication of Native and Homelands / The Croatian Diaspora: Chronology, Destinations and Identity* is the first university textbook to treat the diaspora from the ethnological aspect.

Hrvatska od Vijeća Europe do Europske unije

Hrvatska je prije 20 godina, 24. travnja 1996., primljena u Vijeće Europe, a 1. srpnja 2013. postala je 28. članicom Europske unije

Svečanost pristupanja Hrvatske EU u Zagrebu

Piše: **Željko Holjevac**

Navršilo se 20 godina otkako je Parlamentarna skupština Vijeća Europe većinom glasova 24. travnja 1996. primila Republiku Hrvatsku kao 40. člana u prvo značajno općeuropsko tijelo na hrvatskome putu u europske integracije. Uključivanje u Europu i europeizacija Hrvatske bili su među prvim ciljevima novoga hrvatskog vodstva izabranog na prvim slobodnim višestranačkim izborima u proljeće 1990., ali su srpska pobuna, raspad Jugoslavije, državno osamostaljenje i oslobođanje privremeno zaposjednutih dijelova zemlje u Domovinske ratu ometali i usporavali prve hrvatske korake na putu u europske integracije. Zemlje članice tadašnje Europske zajednice priznale su u siječnju 1992. neovisnost Hrvatske, ali je Europska komisija nakon izbijanja sukoba između Hrvata i Bošnjaka u Bosni i Hercegovini u svibnju 1993. otkazala misiju koja je trebala ispitati mogućnosti za sklapanje prvoga sporazuma s Europskom zajednicom. Europska zajednica donijela je u ožujku 1995. odluku o primanju samostalne Republike Hrvatske u PHARE program i otvaranju pre-

govora o trgovini i suradnji, ali je zbog oslobodilačke vojno-redarstvene operacije "Oluja" u kolovozu iste godine suspendirala pregovore i provedbu PHARE programa za Hrvatsku.

SPOROST ISPUNJAVANJA PREUZETIH OBVEZA

Poslije ratne pobjede Hrvatska se jače okrenula prema europskim integracijama pa je u travnju 1996. primljena u Vijeće Europe nakon više od tri godine čekanja i obveze da će ispuniti postavljene zahtjeve u vezi s ljudskim i manjinskim pravima. Vijeće Europe osnovano je 1949. s ciljem postizanja bolje povezanosti među svojim članicama u svrhu očuvanja i ostvarivanja ideala i na-

čela koja su zajednička europska baština i koja olakšavaju gospodarski i socijalni napredak pojedinih članica. Stalna tijela Vijeća Europe su Odbor ministara i Parlamentarna skupština, a njegove su glavne institucije Europski sud za ljudska prava, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Europe i Povjerenik za ljudska prava. Na čelu Tajništva Vijeća Europe je glavni tajnik.

Zbog sporog ispunjavanja preuzetih obveza Vijeće ministara Europske zajednice odgodilo je stupanje Hrvatske u punopravno članstvo Vijeća Europe, ali je pola godine kasnije Hrvatska ipak primljena u to općeuropsko tijelo. "Danas je Hrvatska konačno primljena u Vijeće Europe. To je za samostalnu i suverenu

Europska i hrvatska zastava

U prosincu 2011. predsjednik Ivo Josipović i premijerka Jadranka Kosor potpisali su Ugovor o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji.

Hrvatsku događaj od velike važnosti s obzirom na okolnosti u sadašnjemu međunarodnom poretku. I na putu toga prvoga formalnog koraka uključivanja u europske integracije morali smo prebroditi mnoge objektivne teškoće, ali i namjerne nenaklonosti. Osim nerazumijevanja bili smo suočeni i s pokušajima izravnog miješanja u unutarnji razvitak demokratske Hrvatske da bi se utjecalo na njezin međunarodni položaj. Unatoč svim krajnje nepovoljnim i veoma zamršenim okolnostima na putu uspostave obrane i međunarodne afirmacije suvremene Hrvatske postigli smo uspjehe jer smo ne samo dokučili bitna iskustva iz ukupne povijesti, već i ispravno prosuđivali dane međunarodne odnose sa svim njihovim zajedničkim i suprotnim ciljevima i interesima", naglasio je prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman u poslanici u povodu primanja Hrvatske u članstvo Vijeća Europe.

PROCES STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA

Europska unija usvojila je 1997. politiku regionalnoga pristupa prema državama jugoistočne Europe, a dvije godine kasnije Europska komisija predložila je novu generaciju ugovornih odnosa u sklopu procesa stabilizacije i pridruživanja Hrvatske i ostalih zemalja tzv. zapadnom Balkanu, predviđajući ispunjavanje dodatnih kriterija kao što su puna suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju u Haagu, zaštita ljudskih i manjinskih prava, povratak prognanika i izbjeglica te vidljivi angažman u regionalnoj suradnji. Ulaskom u 21. stoljeće intenzivirali su se odnosi Hrvatske s Europskom unijom. Ured visokog predstavnika Europske unije u hrvatskome glavnom gradu prerastao je u Izaslanstvo Europske komisije, a Europska komisija je nakon Zagrebačkog summita predsjednika država i vlada zemalja jugoistočne Europe i EU u studenome 2000. potvrdila da su ispunjene pretpostavke za početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, koji je sljedeće godine parafriran u Bruxellesu i potpisan u Luxembourg.

Nakon što su Hrvatski sabor i Vlada RH donijeli odluku o pristupanju Repu-

Europski parlament

"Osim nerazumijevanja bili smo suočeni i s pokušajima izravnog miješanja u unutarnji razvitak demokratske Hrvatske kako bi se utjecalo na njezin međunarodni položaj."

blike Hrvatske Europskoj uniji, premijer Ivica Račan podnio je u Ateni u veljači 2003. hrvatski zahtjev za članstvom u EU. Europsko vijeće u lipnju 2004. dodijelilo je Hrvatskoj status punopravnoga kandidata za članstvo, a Europska komisija objavila je nakon pozitivnog mišljenja

Pretpristupnu strategiju s instrumentima pristupne strategije. U

tijeku sljedeće godine, u doba premijera Ive Sanadera, počeli su službeni pregovori o pristupanju Hrvatske EU s postupnim otvaranjem pojedinih pregovaračkih poglavlja: sloboda kretanja robe i radnika, pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja

usluga, sloboda kretanja kapitala i javne nabave, pravo trgovačkih društava i intelektualnog vlasništva, tržišno natjecanje i financijske usluge, informacijsko društvo i mediji, poljoprivreda i ruralni razvitak, sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, ribarstvo, prometna politika, energetika i porezi, ekonomska i monetarna politika, statistika, socijalna politika i zapošljavanje, poduzetništvo i industrijska politika, transeuropske mreže, regionalna politika i koordinacija strukturnih elemenata, pravosuđe i temeljna ljudska prava, pravda, sloboda i

sigurnost, znanost i istraživanje, obrazovanje i kultura, okoliš, zaštita potrošača i zdravlja, carinska unija, vanjski odnosi, vanjska, sigurnosna i obrambena politika, financijski nadzor, financijske i proračunske odredbe, institucije i ostala pitanja.

SUĐENJE HRVATSKIM GENERALIMA

Europska komisija objavljivala je periodična izvješća o napretku u pregovorima o pristupanju Hrvatske EU, ali su pregovore opterećivale različite prepreke i problemi kao što su stanje u državnoj upravi i pravosuđu, korpucija, suradnja sa sudom za ratne zločine u Haagu, prava nacionalnih manjina, sporovi sa susjednom Slovenijom koja je zbog neutvrđenih dijelova granice blokirala pristup Hrvatske EU i slično. U javnosti je najviše pozornosti izazvalo suđenje hrvatskim generalima Mladenu Markaču i Anti Gotovini. Bili su optuženi za ratne zločine počinjene nad srpskim stanovništvom tijekom i nakon vojno-redarstvene operacije "Oluja". Nakon dugotrajnog suđenja, u listopadu 2012. oslobođeni su svih optužaba te su se vratili u Hrvatsku, što je izazvalo val oduševljenja zbog značaja koji je oslobađajuća presuda imala.

Napokon su u prosincu 2011. predsjednik Ivo Josipović i premijerka Jadranka Kosor potpisali Ugovor o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, a na referendumu o pristupanju Hrvatske EU u siječnju sljedeće godine odazvalo se 1,960.208 birača ili 43,51 posto. Za ulazak je glasovalo 66,27 posto, a protiv je bilo 33,13 posto birača. Nakon nešto više od deset godina i četiri mjeseca od službenog podnošenja zahtjeva za članstvo, Hrvatska je pod vladom Zorana Milanovića 1. srpnja 2013. postala 28. članica Europske unije. ■

ENG Twenty years ago, on the 24th of April 1996, Croatia joined the Council of Europe. On the 1st of July 2013 our country joined the European Union as its 28th member.

Kipar koji je u sjevernu Hrvatsku donio barok

Komersteiner će u Zagrebu izraditi veličanstvene oltare sv. Marije, sv. Ladislava te sv. Emerika za zagrebačku prvostolnicu, kao i niz drugih jednako kvalitetnih djela koja rese oltare crkava i kapela zagrebačke okolice

Sveti Ivan Krstitelj, 1688.-90., s oltara sv. Ladislava iz Zagrebačke katedrale

Tekst: Ante Vranković

UMuzeju za umjetnost i obrt prošlog mjeseca otvorena je izložba na kojoj prvi put na jednome mjestu možemo vidjeti devedesetak djela toga rodonačelnika baroknoga kiparstva sjeverne Hrvatske.

Riječ je o izložbi koja je plod dugogodišnjih istraživanja Nele Tarbuk, kustosi-ce Muzeja za umjetnost i obrt, koji čuva Komersteinerova zacijelo najvrjednija sačuvana djela: ostatke oltara sv. Marije i sv. Ladislava, koji su do Bolléove fatalne "regotizacije" (1882./83.) resili apside zagrebačke katedrale. Uz njih se na ovoj izložbi mogu vidjeti i mnogobrojna druga Komersteinerova djela, kao i dje-

la imenom nam uglavnom nepoznatih majstora koji su djelovali pod njegovim neposrednim utjecajem, na žalost tek rijetko dosižući kvalitativnu razinu učiteljeva zreloga i profinjenoga izraza.

Prema istraživanjima dr. Nele Tarbuk, Komersteiner se vjerojatno rodio u sjevernome Tirolu, regiji koja je iznjedrila neke od najboljih majstora srednjoeuropskoga baroka, odakle su se, trbuhom za kruhom, razmislili u udaljene krajeve Habsburške monarhije, šireći – u Komersteinerovu slučaju – svoj prvo-razredni, osebujni i bogati likovni izraz sve do njegovih rubova, tj. do Zagreba koji se u to vrijeme nalazio gotovo na samoj turskoj granici.

UNIŠTENE VRIJEDNE UMJETNINE

Arhivski dokumenti pokazuju da je Johannes tj. Ivan Komersteiner, nakon boravka u Birlingenu u Švapskoj (današnja južna Njemačka), najprije došao u Ljubljano. Na žalost, godine njegova boravka ondje (1673. - 1687.) ostaju nam enigmatične jer u Ljubljani nema gotovo ni jednoga kiparskog djela koje bi mu se sa sigurnošću moglo pripisati.

Komersteiner u Zagreb prvi put na kratko dolazi na poziv elitističkoga reda isusovaca za koje 1676. izvodi kameni kip svetoga Franje Ksaverskog u crkvi svete Katarine na Gornjem gradu, kojem da-

Prema istraživanjima dr. Nele Tarbuk, Komersteiner se vjerojatno rodio u sjevernome Tirolu, regiji koja je iznjedrila neke od najboljih majstora srednjoeuropskoga baroka.

Sv. Ladislav, s glavnog oltara župne crkve sv. Barbare, Gornje Vrapče

nas nema ni traga. U sljedećem desetljeću Komersteiner se trajno naseljava u Zagrebu, u kojem će izraditi spomenute veličanstvene oltare sv. Marije, sv. Ladislava te sv. Emerika (1687. - 1690.) za zagrebačku prvostolnicu, kao i niz drugih jednako kvalitetnih djela koja i danas rese oltare crkava i kapela zagrebačke okolice iako Komersteiner u njoj nije djelovao. Tamo su, naime, dospjela kao plod pomodnih promjena ukusa zbog kojih su tijekom 18. st. Komersteinerove ranobarokne drvene umjetnine u zagrebačkoj katedrali zamijenili zrelo-barokni kameni oltari, dok su preostali majstorovi oltari uklonjeni tijekom uglavnom promašene "regotizacije" ka-

Sveti Juraj, 1688.-90., s negdašnjeg oltara sv. Ladislava iz Zagrebačke katedrale

tedrale i drugih crkava u kasnome 19. st., o kojoj je Đuro Szabo - koji je 1920-ih godina od sigurne propasti spasio i mnogobrojna Komersteinerova djela - napisao: "Ta silna zabluda skrivila je da se toliko vanredno vrijednih i valjanih umjetnina uništilo, a toliko posve bezvrijednih stvari učinilo."

BAROKNA SKULPTURALNOST LJUDSKE FIGURE

Komersteinerov umjetnički izraz, školovan u Tirolu, a možda i u sjevernoj Italiji, u ratovima iscrpljenu i napačenu pograničnu hrvatsku sredinu donosi cijeli niz novosti. Ponajprije, to je izvanredno živ i bogat akantusov ornament koji resi njegove oltare, smjenjujući na njima do tada prevladavajući izvještačeni maniristički motiv *hrskavice*.

Detalj izložbenog postava

Dalje, Komersteiner afirmira novu, izrazito baroknu skulpturalnost ljudske figure koju određuje jaki kontrapost i uz tijelo usko pripijena, gotovo mokra draperija, koja detaljno odražava građu tijela svetačkih likova, posvjedočujući tako, uz vrlo izražajne, gotovo verističke fizionomije lica, ne samo neprijeporni talent, već i iznimnu količinu truda i mara koju je Komersteiner ulagao u oblikovanje svojih skulptura i reljefa. Na poslijetku, to je skladan, tipično barokni spoj figure i ornamenta, osobito dražestan u prikazima anđelčića koji proviruju iz bogatoga oltarnog akantusova lišća.

Premda je samo dio njegova kiparskog opusa sačuvan, to je dovoljno da zaključimo da Komersteiner mnogobrojna svoja sjajna djela nije mogao izraditi sam. Među radovima koji djelomično odstupaju od njegova prepoznatljiva stila, ali su mu srodna, ponajprije valja spomenuti

Zahvaljujući izrazitoj studioznosti pristupa naše poznate povjesničarke umjetnosti Nele Tarbuk izložba koja se nakon Zagreba seli u Ljubljanu, vrlo vjerojatno predstavlja kulturni događaj godine u Zagrebu.

S konferencije za tisak: Ravnatelj MUO Miroslav Gašparović i autorica izložbe Nela Tarbuk

kipove sv. Margarete i sv. Marije Magdalene, vjerojatno iz župne crkve sv. Anastazije u Samoboru, koje također možemo vidjeti na izložbi, a inače se čuvaju u Samoborskom muzeju. Među ostalim Komersteinerovim sljedbenicima osobito je plodan bio tzv. *Majstor širokih usta*, koji je svojim oltarom sv. Kvirina Komersteinerov bogati likovni izraz proširio sve do same granice s Turskom, na kojoj se Sisak, za koji je oltar načinjen, u to vrijeme nalazio.

IZNIMAN KIPARSKI OPUS

Zahvaljujući izrazitoj studioznosti pristupa naše poznate povjesničarke umjetnosti Nele Tarbuk djelu ovoga koliko zanimljivog i važnog, toliko još uvijek djelomice zagonetnoga kipara, izložba *Johannes Komersteiner i njegov krug* - koja se nakon Zagreba seli u Ljubljanu - vrlo vjerojatno predstavlja kulturni događaj godine, a posve sigurno najznačajniju izložbu na temu hrvatskoga baroka još od izložbe *Universum sacrum* (2003.) u Hrvatskome povijesnome muzeju, na kojoj su bila izložena i Komersteinerova djela, ali njihovo pravo mjesto u sklopu majstorova po mnogočemu iznimnoga i jedinstvenoga kiparskog opusa možemo, međutim, u potpunosti razabrati tek sada, na njegovoj retrospektivi u Muzeju za umjetnost i obrt. ■

ENG An exhibition at the Museum for Arts and Crafts has for the first time offered a viewing at a single venue of twenty works by Johannes Komersteiner, the father of baroque sculpture in northern Croatia.

Istraživači novih obzorja

Ova knjiga pokazuje da je djelatnost Hrvata u drugim zemljama i kontinentima bogatija nego što smo mislili, a pogotovo da je moramo još više istraživati, osobito iz novijeg razdoblja

Tekst: **Uredništvo**

Hrvatski povjesničar i profesor na Hrvatskim studijima u Zagrebu Mijo Korade u svojoj novoj knjizi "Istraživači novih obzorja - Djelovanje hrvatskih misionara i profesora od 16. do 20. stoljeća" (Matica hrvatska 2015., 423 str.) predstavlja rezultate svojih dugogodišnjih istraživanja o hrvatskim intelektualcima, znanstvenicima, profesorima, misionarima, istraživačima, književnicima, diplomatima i drugima koji su djelovali ili živjeli u drugim zemljama i kontinentima, u razdoblju od 16. do 20. stoljeća. U više od trideset naslova obrađeni su mnogi likovi, njihovi životi, djela, okolnosti kada i gdje su djelovali, utjecaj i važnost njihovog opusa, zatim razni događaji u kojima hrvatski intelektualci sudjeluju i djeluju i sl. Kolika je vrijednost tih priloga govori podatak da mnogi od tih likova predstavljaju potpunu novost u hrvatskoj historiografiji jer se o njima i njihovim djelima nije znalo uopće ništa ili su bili vrlo malo poznati. A o drugima, već poznatim i zaslužnim Hrvatima, autor donosi nove i dosad nepoznate aspekte.

HRVATSKI PENITENCIJARI U RIMU

Što se tiče područja ili tematike pojedinih skupina hrvatskih djelatnika u drugim zemljama i kontinentima profesor Korade, uz ostalo, upozorava na misionarsku i istraživačku djelatnost hrvatskih misionara, a osobito na prisutnost njihova djelovanja u stranoj povijesnoj i stručnoj literaturi, gdje su mnogi dugo vremena bili poznati nego u vlastitoj domovini. Obra-

đuje također nove aspekte djelatnosti hrvatskih intelektualaca, kao što su bili hrvatski penitencijari u Rimu od 16. do 18. stoljeća, doprinos liječenju i razvoju medicine, prirodnoznanstveni doprinos u prijenosu modernih znanosti iz zapadne Europe u Austrijsku Monarhiju. Upozorava također na neke vidove zbližavanja i upoznavanja istočnih civilizacija i naroda, na neke nove znanstvene discipline ili epohalna djela, na misionare među radništvom i iseljenicima u 19. i 20. stoljeću, na sudjelovanje Hrvata u nekim važnim europskim događajima ili polemikama, kao što su pitanje probabilizma u moralu, pokušaji vjerskih sjedinjenja, obrane od Osmanlija i slično.

Knjiga je podijeljena na pet tematskih poglavlja koja obuhvaćaju pet skupina hrvatskih djelatnika u svijetu: hrvatski misionari i istraživači u Americama, Hrvati u svjetskim događajima, hrvatski profesori i znanstvenici u Europi i, konačno, djelatnost hrvatskih intelektualaca u Rimu i Italiji te Beču i Austriji.

Od opisa hrvatskih misionara i istraživača treba istaknuti Ignacija Szentmartonija po čijim mjerenjima je izrađena prva precizna karta rijeke Amazone, a Franjo Haller sudjeluje u španjolskoj ekspediciji na Rio Orinoco i prvim istraživanjima švedskoga biologa Phera Loefflinga, dok je Nikola Sušić dugogodišnji misionar kod Itonama Indijanaca u Llanos de Mojos, današnjoj Boliviji. Predstavljena su i trojica prvih hrvatskih misionara koji djeluju među iseljenicima u SAD-u, Josip Kunderk u 19. stoljeću te Enrico Bontempo i Mihovil Gattin početkom 20. stoljeća.

POLEMIKA STJEPANA GRADIĆA

Za drugi tematski blok o Hrvatima u svjetskim događajima odabrani su Stjepan Drenoczy koji krajem 16. st. sudjeluje u Moskvi u pokušaju sjedinjenja pravoslavnih s Rimom te misije i poslanstva Aleksandra Komulovića u zemljama pod Osmanlijama i u organizaci-

Od hrvatskih intelektualaca u Beču opisana je alegorijska i politička literatura dvorskog agenta Josipa Keresturija iz Štirove.

Mihovil Gattin, misionar hrvatskih iseljenika u SAD-u.

Pjesnik i asketski pisac Benedikt Rogačić
(*Galleria di Ragusei illustri*, Ragusa 1841)

ji otpora osmanlijskoj sili. Prikazana je zatim polemika Stjepana Gradića o tadašnjemu glasovitome moralnom sporu (probabilizmu) i djela Josipa Marinkovića o armenskoj povijesti i Crkvi koja su u 18. st. izazvala veliku polemiku. Na temelju novih izvora iz bečkih arhiva istražena je diplomatska djelatnost na Istoku tvorca hrvatske himne Antuna Mihanovića. Zanimljivo je djelovanje Konavljanina Ivana Fiorovića među radnicima, malim čistačima cipela i ostalim proletarijatom u Bejrutu u drugoj polovici 19. stoljeća, koji je uz ostalo objavio na arapskom jeziku knjigu o odnosima kršćanskih crkvi.

Govoreći o hrvatskim filozofskim profesorima u Austrijskoj Monarhiji u 18. stoljeću autor prikazuje desetak likova i njihovih djela te propituje njihovu važnost i ulogu u razvoju znanosti u ovome dijelu Europe. Tu su, među ostalim, Josip Zanchi iz Rijeke i Gradišćanac Mihael Lipšić, koji su prvi unijeli moderne znanosti u Monarhiju, prvi hrvatski pisac prirodoslovnih priručnika Augustin Michelazzi i drugi. Od hrvatskih intelektualaca u Beču opisana je alegorijska i politička literatura dvorskog agenta Josipa Keresturija iz Štrigove te plodan objekt (tj. izdanja djela) dubrovačkih la-

Mnogi od obrađenih likova predstavljaju potpunu novost u hrvatskoj historiografiji jer se o njima i njihovim djelima nije ništa znalo ili su bili vrlo malo poznati.

tinskih pjesnika Rajmunda Kunića, Brne Zamanje i drugih u Austriji, Njemačkoj i Poljskoj. Istraživanje gradišćanskih isusovaca i utjecaj njihova djelovanja i pisanih djela u hrvatskoj kulturi i prosvjeti te nova teološka disciplina u djelima plodnoga teološkog i povijesnog pisca, gradišćanskoga Hrvata Mihe Horvata, zaokružuju temu o hrvatskim intelektualcima iz Gradišća.

SPJEV BENE ROGAČIĆA

Djelatnost Hrvata u Rimu i Italiji otvaraju hrvatski penitencijari ili ispovjednici u bazilici sv. Petra u Rimu, od kojih se

mnogi ističu književnim i kulturnim radom, a zatim utjecaj rimskoga isusovačkog kolegija u filozofskoj i znanstvenoj izobrazbi Dubrovčana. Opisuju se zatim dubrovački latinski pjesnici koji djeluju u Rimu i Napulju (Lukarević, Rogačić, Mondegaj), a posebice filozofski i odgojni barokni spjev *Euthymia* Bene Rogačića. Slijede detalji iz osobnog života Rudera Boškovića, naime, uzdržavanje uz pomoć Hrvatskoga zavoda sv. Jeronima te skupine mladih Dubrovčana koji prilikom dolaska u Rim opisuju svoje obiteljske i osobne prilike.

Za svakog čitatelja bit će u ovoj knjizi ponešto zanimljivog o zaslužnim Hrvatima koji su svoju djelatnost i plodove svoje kreativnosti ostvarivali u svijetu. Proširit će spoznaju o hrvatskim kulturnim, znanstvenim i vjerskim djelatnicima o kojima smo dosad premalo znali i malo ih cijenili. Ova knjiga, konačno, pokazuje da je djelatnost Hrvata u drugim zemljama i kontinentima bogatija nego što smo mislili, a pogotovo da je moramo još više istraživati, osobito iz novijeg razdoblja. ■

ENG In his latest book *Researchers of New Horizons – The Work of Croatian Missionaries and Professors from the 16th to 20th Century*, professor Mijo Korade presents the results of his research into prominent Croatians active abroad.

Grad - spomenik

Svoj najveći razvoj grad doživljava u 13. i 14. st. kao primjer idealne urbane strukture na malom prostoru otočića koji je prepun optimalnim sadržajima

Trogir i otok Čiovo iz zraka

Stara gradska jezgra Trogira sa tvrđavom Kamerlengo

Tekst: **Zvonko Ranogajec**

Trogir je grad u Splitsko-dalmatinskoj županiji, smješten na zapadnom dijelu Kaštelanskog zaljeva, udaljen 25 km zapadno od Splita. Grad je smješten na obali, trogirskom otočiću, kao i dijelu otoka Čiova, a ti dijelovi povezani su mostom. Površina lokalne samouprave koja se sastoji od osam naselja je 39 četvornih kilometara. Trogir na kopnu graniči s općinom Seget na SZ i gradom Kaštelima na SI, dok na području otoka Čiova graniči s općinom Okrug na JZ i gradom Splitom na JJ.

Svoj razvoj u prošlosti osim po položaju Trogir treba zahvaliti plodnoj flišnoj zoni koja je uz povoljnu lokaciju istočnojadranskih pomorskih putova bila atraktivna za naseljavanje za razliku od krškog i neplodnog zaleđa. Trogirsko i Donjesegetsko polje s puno vode i vodotokom Rikom bili su važan čimbenik razvoja naseljenosti ovoga mjesta. To su prvi spoznali u antičkom razdoblju Grci

s Visa koji su osnovali Tragurion, današnji Trogir u 3. st. pr. Kr. na pravcu pomorskih putova od Iadere (Zadra) do Salone. Promatrajući u to vrijeme osnovane grčke gradove, Trogir je do današnjih dana zadržao svoj kontinuitet naseljenosti i urbanu strukturu iz tog vremena - Osoru i Ninu. Gledajući kasniji razvoj, Osor i Nin sasvim su izgubili na značaju, dok je Trogir zadržao svoju gospodarsko-upravnu ulogu. Naime, od Ravnih kotara pa do kaštelanskog zaleđa nema toliko plodne površine kao što su Malo i Veliko polje u zaleđu Trogira koja su tijekom povijesti imala gospodarski značaj i činila značajnu egzistenciju stanovnicima Trogira. Osim toga, u močvarnom dijelu Rike (Pantana) gradili su se mlinovi, a vadila se u plicicama i sol, kao i školjke.

GRAD NA OTOČIĆU

Grad se razvija na otočiću odvojenom od kopna prokopom pa se i danas ne zna je li to prirodni otok ili umjetni. Grčki Tra-

Čuveni lav uz portal katedrale

Kula sv. Marka

Grad se razvija na otočiću odvojenim od kopna prokopom pa se i danas ne zna je li to prirodni otok ili umjetni.

Obala bana
Berislavića noću

Srednjovjekovni
festival

gurion postaje u 1. st. pr. Kr. rimski municipij Tragurium, a nakon seobe naroda grad dolazi u sastav bizantske Dalmacije. Od 11. do 15. stoljeća Trogir priznaje vlast hrvatsko-ugarskih vladara iako je povremeno pod vlašću Venecije. Svoj najveći razvoj grad doživljava u 13. i 14. st. kao primjer idealne urbane strukture na malome prostoru otočića koji je prepun optimalnim sadržajima. Ipak, zbog kasnijeg zaostajanja Trogir je sačuvao tadašnju urbanu jezgru. Tijekom 18. i 19. stoljeća Trogir je dio austrijske Dalma-

cije sve do kraja Prvoga svjetskog rata, uz razdoblje Napoleonove vladavine od 1809. do 1813. godine. Nakon razdoblja dviju Jugoslavija Trogir je od 1991. godine u sastavu Republike Hrvatske, a od 1993. godine u sastavu Splitsko-dalmatinske županije. Dolaskom kršćanstva, Trogir rano postaje središte biskupije čiji status gubi 1828. godine kada ona prelazi u Split.

Pomorstvo, trgovina i poljoprivre- da bili su od najranijih vremena temeljne gospodarske značajke Trogira, na što

se posljednjih stoljeća nadovezala industrija i turizam. Još u srednjovjekovnom razdoblju Trogir je izvezio vino u Veneciju. Nakon dominantnih žitarica, pšenice i kukuruza, razvojem prometa počinju se u trogirskome zaleđu 60-ih godina prošlog stoljeća proizvoditi komercijalne povrtarske kulture u plastenicima (salata, rajčica, blitva, zelje i sl.), a kasnije i voćarstvo, posebno agrumi, trešnje i breskve. Krško zaleđe značajno je po maslinarstvu, smokvama, rogaču, kao i stočarstvu.

Tipična
trogirskala

Loža Petra Berislavića

Početkom 20. stoljeća u Trogiru borave književnik George Bernard Shaw i britanski kralj Edward VIII. u pratnji Lady Wallis Simpson.

Trogirska
marina

SNAŽNA BRODOGRADNJA

Nakon Drugoga svjetskog rata u Trogiru se razvija snažna brodogradnja koja postaje temelj gospodarskoga razvoja grada, sve do snažnijeg razvoja turizma. Iako je Domovinski rat i prestrukturiranje, kao i dijelom tehnološko zaostajanje za konkurencijom promijenilo sliku predratnog brodogradilišta, ono se uspjelo s manjim brojem zaposlenih održati na tržištu te danas spada među pet najvećih brodogradilišta u Hrvatskoj. U sklo-

pu njega djeluje i remontno brodogradilište za remont brodova koje je jedno od najvećih u Hrvatskoj.

Turizam je gospodarska grana koja je temeljna odrednica današnjega Trogira. Počeci datiraju od 30-ih godina prošlog stoljeća kada grad posjećuju gosti iz srednjoeuropskih zemalja, no kao i u Rabu Trogirani se ponose posjetom značajnih javnih osoba. Tako se s Trogirrom 1859. godine oduševljava austrijski nadvojvoda Maksimilijan, kasnije meksički car, a 1874. Trogir posjećuje i car Franjo Josip. Početkom 20. stoljeća u Trogiru borave književnik George Bernard Shaw i britanski kralj Edward VIII. u pratnji Lady Wallis Simpson. Turizam ekspanzira 60-ih godina prošlog stoljeća, a goste osim mora i sunca privlači brilijantna materijalna baština grada koji je od 1997. godine na popisu materijalne baštine UNESCO-a.

KATEDRALA SV. LOVRE

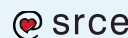
Svakako je najznačajniji spomenik u gradu katedrala sv. Lovre s portalom, radom Majstora Radovana, koji je isklesao 1240. godine. Katedrala je rađena od 1213. pa do 1589. godine u romaničkom stilu, gotičkog svoda i zvonika u stilu manirizma. U katedrali se ističe i kapela sv. Ivana Trogiranina kao jedan od najljepših renesansnih spomenika u Europi. Jedan od zaštitnih znakova Trogira je i tvrđava Kamerlengo. Gradili su je Mlečani za potrebe obrane od 1420. do 1437. godine, dok je ranije sagrađena poligonalna kula krajem 14. stoljeća. SZ od tvrđave nalazi se danas stadion NK Trogira.

Trogir je značajno mjesto na nautičkom zemljovidu Jadrana jer ima dvije moderne marine. Najznačajniji Trogirani tijekom povijesti bili su hrvatski blaženik iz 14. stoljeća Augustin Kažotić, hrvatski ban Petar Berislavić, slikar Blaž Jurjev Trogiranin, slikarica Cata Dujšin Ribar, povjesničar Ivan Lucius Lučić, pjevač Vinko Coce, etnomuzikolog Joško Čaleta i rukometni trener Vinko Kandija.

Naselje Trogir po posljednjem popisu ima 10.923 stanovnika, a područje lokalne samouprave ima 13.192 stanovnika, što je povećanje u odnosu na prethodni popis, a što je rijedak slučaj među hrvatskim gradovima. ■

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika. Učite kada želite i gdje želite.

A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian. Learn when and where you want.

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

12. rujna – 4. prosinca 2016.

September 12 - December 4, 2015

- 7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodleu)
- 150 nastavnih aktivnosti
- 24 sata online nastave u živo
- iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik
- interaktivan, komunikacijski i individualiziran pristup učenju jezika
- 7 learning units in the Moodle-based e-learning system
- 150 learning activities
- 24 hours of real-time communication online
- experienced language instructors, specialists in Croatian as L2
- an interactive, communicative and individual approach to language learning

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici

Look at videos about the course at web page

www.matis.hr

Obavijesti i upisi

additional information and enrollment:

ecroatian@gmail.com

Kćeri milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje

Od maloga gorušičina zrna koje je niklo u Blatu na Korčuli razgranalo se stablo djelovanja Družbe kćeri milosrđa po cijelome svijetu - u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Srbiji, Italiji, Njemačkoj, Rumunjskoj, Kanadi, Argentini, Čileu, Paragvaju i Peruu

Piše: fra Jozo Župić

Nalazimo se u Svetoj godini milosrđa koju je 13. ožujka 2015. godine proglasio papa Franjo, a koja će završiti 20. studenoga 2016.

Sestre o kojima u ovom prilogu pišem zovu se kćeri milosrđa, a papa Franjo je rekao: "Božje je ime Milosrđe" te dodao: "Crkva nije na svijetu da osuđuje, nego da omogućiti susret s onom dubokom ljubavlju koja je Božje milosrđe. Da bi se to dogodilo, potrebno je izići. Izići iz crkava i iz župa, izići i ići potražiti osobe tamo gdje žive, gdje pate, gdje se nadaju." To je dobro shvatio i prije Papinih izgovorenih riječi dubrovački biskup dr. Josip Marčelić koji je odabrao i strpljivo duhovno pripremao mladu Blačanku Mariju Petković kojoj je Gospodin "od djetinjstva stavio u srce ljubav i samilost za bijedne i trpeće, osobito za siromašnu i zapuštenu djecu". Na poticaj biskupa Marčelića, na svetkovinu Blagovijesti 1919. godine, Marija je postavila temelje svoje buduće redovničke zajednice. Na svetkovinu sv. Franje Asiškoga 1920. godine, u župnoj crkvi tijekom svečanoga euharistijskog slavlja, odjenulo je redovničko odijelo prvih šest sestara kćeri milosrđa. Isti dubrovački biskup je na temelju Trećega reda sv. Franje posebnim spisom 1928. godine utemeljio redovničku zajednicu biskupijskoga prava. Tri desetljeća kasnije, 6. prosinca 1956. godine, zajednica je dobila papinsko priznanje i ujedno odobrenje konstitucija.

"Providnost je tada providila da nas je tražio njemački Caritas Passau za službu njegovateljstva u staračkome domu."

Skup sestara na proslavi 50. godišnjice doma u Hengersbergu

I tako se od maloga gorušičina zrna koje je niknulo u Blatu na Korčuli razgranalo stablo djelovanja Družbe kćeri milosrđa po cijelome svijetu. Kuća Matice Družbe je u Blatu, središnjica s vrhovnom upravom u Rimu, a u Zagrebu, u Mallinovoju 4, sjedište je Hrvatske provincije Krista Kralja. U Šestinama je kuća početne redovničke formacije (novicijati) i u Dubrovniku prednovicijati. Sestre djeluju u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Srbiji, Italiji, Njemačkoj, Rumunjskoj, Kanadi, Argentini, Čileu, Paragvaju i Peruu.

FETA KRUHA I ROGAČ

O djelovanju sestara u Delegaturi u Njemačkoj saznao sam od s. M. Fátimе Kršlović koja je delegatica za Njemačku. U Njemačkoj je provela skoro 48 godina.

Završila je srednju medicinsku školu. Usavršavala se za odjelnu sestru i više od trideset godina je ravnateljica doma u Hagenu. Uprava doma ponudila joj je i duhovnu skrb za ostale domove Caritasa.

Ona se prisjeća 1967. godine kad je bila novakinja u samostanu u Blatu na Korčuli pa kaže: "Bile smo vrlo siromašne. Samostan je bio pun mladih sestara, postulantica i školantica, nešto oko stotinjak, a nismo imale u komunističkom sistemu ondašnje države Jugoslavije nekog zapošljavanja koje bi odgovaralo našoj karizmi Družbe. Providnost je tada providila da nas je tražio njemački Caritas Passau za službu njegovateljstva u staračkom domu. To sam osobno doživjela kao jedan težak rastanak od mojih mladih susestara, a i ne sluteći da ću i ja iduću godinu također otići za njima. Sjećam se kada smo nakon težačkog posla došle na marendu i dobile dvije dobre fete svježega kruha namazanog s marmeladom, da je to za nas bilo veliko i ugodno iznenađenje jer tada, kako su nam rekli, došla je plaća naših sestara iz Njemačke

Oproštaj od s. Nieves, koja se nakon 45 godina vraća u rodnu Argentinu. Na slici sa s. Fatimom (stojeći)

Oproštaj od dugogodišnjeg hrvatskog dušobrižnika don Stipe Vrdoljaka i pozdrav novog dušobrižnika don Damira Kovačića, govor drži predstojnik Caritasa Wolfgang Rösperl

pa smo si 'bogatu' marendu mogle priuštiti, inače smo dobivale komadić kruha s jednim rogačem."

FILIJALA SV. JOSIPA

"Uzdajući se u providnost Božju preuzele smo vodstvo i njegu u novome Caritasovu staračkom domu Mariahilf u Passau 1967. godine. Dvanaest naših sestara uputile su se preko Zagreba za južnu Njemačku u prekrasni grad Passau da prihvate njegu starijih osoba. Uz početne teškoće i nepoznavanje jezika sestre su nastojale svojom dobrotom i kršćanskom uslužnošću prebroditi teškoće u zajedničkoj radosti i sestrinskoj ljubavi. Ponekad su bile gladne i žedne jer prvih mjesec dana još nisu bile zaposlene, dom još nije bio gotov, a bogati Nijemci nisu mogli ni zamisliti da smo došle siromašne i bez novca. Kako su nadolazili štićenici, sestre su mogle upotrijebiti svoje radne snage, sve mlade, čile i vesele. Doći na večer u svoju zajednicu bila je velika radost i slatki kutak svoje domovine Hrvatske jer se tu govorilo, pjevalo, čak se i smijalo hrvatski.

Sjećam se jednog pisma dragih sestara upućenog nama u Blatu. One pišu - *Ovdje nam je sve nekako drukčije, pa i križ pred kojim u kapeli molimo nije tako*

'lijep' kao onaj naš omiljeni u Blatu. Jedna sestra veli da mu se ne može pokloniti kad od umora, za vrijeme razmatranja, nakloni duboko glavu i zaspi, a mi sve prasnule u smijeh i čini nam se da smo razveselile i samog Isusa."

Zbog raznih okolnosti i promjene uprave Caritas sestre su se 1980. godine povukle i predale službu u domu civilnim osobama, u dogovoru s upravom Družbe i Caritasa u Passauu.

FILIJALA SV. KLARE

"Na molbu Caritasa u Hagen, u Westfaliji, pet sestara prihvatile su vodstvo i njegu u staračkom domu sv. Klare. Dom je otvoren 1966. godine, a vodili su ga civilni zaposlenici. Budući da u susjednom domu sv. Franje vode dom njemačke časne sestre od Bezgrešne, uprava doma nastojala je također da dođu časne sestre i u ovaj dom pa se preko župnika ove župe sv. Elizabete, patera Willibalda, obratila našim sestrama. Tri sestre, s. M. Eugenija Matutinović, s. M. Jelena Medved i s. M. Fátima Kršlović krenule su iz Zagreba za München, a s. Nieves Kloster i s. M. Gabriela Maras iz Rima za München. Iz Passaua je u isto vrijeme stigla i s. M. Mira Baraković koja je već godinu dana bila zaposlena u domu

u Passau. Sve skupa krenule su iz Münchena za Hagen, u dom sv. Klare, u njihov stan pokraj kapelice. Stan su nam priredili jednostavan, ali za nas odijeljen, a svaka sestra je dobila svoju sobicu, jednostavnu i toplu. Budući da smo navikle na višekrevetne sobe, za nas je to bilo vrlo ugodno iznenađenje. Nakon tri tjedna došla je k nama s. M. Bogoslava Kokanović iz Passaua, a s. Mira se vratila na svoju dužnost u Passau.

Nepoznavanje jezika, posla i ovdašnjih običaja sestrama je zadavalo u prvo vrijeme teškoće, ali u svojoj mladenačkoj radosti i poletu vrlo su dobro sve svladavale i svima ugodile. Rado se sjećam izjave patera Willibalda i direktora Knipratha kako štićenici i njihova rodbina hvale sestre koje, kako kažu, svojom dobrotom i radošću oduševljavaju sve."

DANI ISPREPLETENI MOLITVOM I RADOM

"Naši prvi dani bili su isprepleteni molitvom i cjelodnevnim radom, u znoju i žeđi. Mi nismo naučile na radijatorsko grijanje. Rekli su nam da ne pijemo vodu iz pipe. Kad su nas pitali treba li nam što, imale smo tri skromne želje: čaj - kako bismo imale što piti, vješalice za habite i malo prave kave - kako bismo se malo osvježile. To im je bilo vrlo simpatično i rado su s nama surađivali. U međuvremenu u dom su smještene starije osobe, bolesne od starosti i demencije. Oni trebaju veću skrb i brigu, koju im rado i u duhu služenja pružamo. Radosne smo da smo mogle tijekom više desetljeća pridonijeti blagoslovlje-

"Uvijek smo njegovale svoj hrvatski jezik, a i naše zajedničke molitve obavljam na materinskome jeziku."

nim radom za dobro bližnjega i za boljitak naše Družbe i Provincije, a za vrijeme Domovinskoga rata radile smo sve kako bismo barem malo ublažile potrebe našega naroda i aktivno propagirale da Hrvatska postane samostalna.

Na žalost, broj sestara se smanjio na samo četiri sestre, koje su sve u mirovinskim godinama, a krajem 2016. zatvorit će se ovaj dom. Zato će se sestre uključiti u duhovnu skrb šticićenika i radnog osoblja u ostalim domovima Caritasa u Hagenu, gdje su cijenjene i poštovane.

Uvjetovane težinom preživljavanja otvorena je u župskom Caritasu u Hengersbergu u domu svetoga Gottharda i treća filijala u Njemačkoj. Pet sestara preuzele su njegu starijih osoba, onda oko 60 šticićenika, a danas do 120 šticićenika, sa svim kategorijama njege i bolesti. Od 2011. godine ovdje rade tri sestre, a druge dvije su zbog svoje zaslužene mirovine povučene u Hrvatsku."

U POODMAKLIM GODINAMA ŽIVOTA

"S. Jelena već je predviđeno i u sporazumu s poglavarima Družbe došla iz Zagreba sa sestrama u Hagen, kako bi naučila njemački jezik i vježbala se u šivanju. Naime, ona je s još dvije sestre preuzela dužnost u župi sv. Mihovila u Hagenu. Bile su smještene u župsku kuću sv. Ante, gdje su nekada stanovale sestre milosrdnice iz Paderborna. Sestre su ovdje preuzele službu sakristanke, pomoćnice u uredu i učiteljice na župskim šivaćim tečajevima, također službu njegovateljice u župi i domaćinstvo dječjeg vrtića. Kada su u međuvremenu ostale dvije sestre, nisu više obavljale domaćinstvo, a njegovateljsku službu preuzeo je Carita-

Sa grupom hodočasnika iz Hagena bl. Mariji Propetog Isusa Petković u Blatu – Prižba na otoku Korčuli

sverband, koji je odsad bio poslodavac s. M. Elize Blek. Budući da je s. M. Jelena ušla u poodmakle godine, zahvalila je na dužnosti i vratila se u Hrvatsku, a s. Eliza je prešla sestrama u filijalu sv. Klare u Hagenu te je tako zatvorena filijala sv. Mihovila 2000. godine.

Dvije sestre bile su zaposlene u Hrvatskoj misiji u Kölnu, s. Kristofora i s. Leontina, a nakon s. Leontine došla je s. Miroslava, smještene u sjeni divne katedrale "Tri kralja", koju su zatim napustile nakon pet godina i vratile se svojim sestrama u Hrvatsku. Filijalu u Kölnu na rijeci Rajni, u staračkome domu sv. Heriberta, četiri sestre preuzele su uz njegovateljsku službu 1973. godine, na preporuku patera Johlera. Nakon dva mjeseca, radi nekih nepogoda, sestre su napustile i ovu filijalu.

Dok su sestre djelovale u staračkome domu u Passau, prihvatile su službu i u staračkome domu u Zwieselu, koji je također u vlasništvu Caritasa iz Passaua. Dom je bio smješten u šumi u prekrasnoj prirodi, ali daleko od centrale. Tu su bili smješteni vrlo bolesni, umno i fizički, starci i starice koji su trebali posebnu njegu. Kako se filijala u Passau zatvorila, sestre nisu vidjele ni ovdje svoj

daljnji opstanak pa se i ova filijala nakon pet godina zatvorila."

"Nakon odlaska iz Zwiesela pet sestara preuzele su njegovateljsku službu u staračkome domu Marienstift u Gautingu, gdje su blagoslovljeno radile sve do 2011. godine. Filijala se zatvorila jer su četiri sestre ušle u svoju staračku mirovinu, a jedna je prešla u zajednicu u Hengersbergu. Od 2012. godine u njemačkoj delegaturi egzistiraju samo dvije filijale s osam sestara, žrtvujući se za bližnjega pa unatoč poodmakloj dobi osobito privređuju dobru svoje Provincije. Godine 2014. naša s. Nieves Kloster – Argentinka vratila se u svoju domovinu Argentinu zbog poodmakle dobi i na svoju želju, a krajem 2015. godine blago je preminula u Gospodinu. Sada ima sedam sestara koje još djeluju u Njemačkoj.

SAMO JOŠ DVIJE FILIJALE U NJEMAČKOJ

Sve ove duge godine bile smo privržene svome narodu i domovini Hrvatskoj. Već i po samoj pripadnosti provinciji Hrvatskoj često smo odlazile svojim sestrama i rodbini u domovini. Uvijek smo njegovali svoj hrvatski jezik, a i naše zajedničke molitve obavljamo na materinskome jeziku. Tako nemamo nikakvih teškoća kada dolazimo svojim sestrama i rodbini u domovini. Mi smo svjesne da naše stare dane hoćemo i želimo proživjeti u svojoj domovini i tamo umrijeti. Sada, otkad smo u EU, na tome putu nema nikakvih prepreka.

Mogu slobodno reći da je naš život ovdje u Njemačkoj bio pun blagoslova i milosti Božje. Uvijek smo željele živjeti skromno, u duhu naše karizme i kao takve su nas Nijemci - Crkva, uprava Caritasa, šticićenici i njihova rodbina, kao i naši suradnici i gdje god smo se kretale, poštovali i cijenili. U sestrama su vidjeli Božji blagoslov." ■

Sestra na odmoru u vrtu u Dortmundu

"Nepoznavanje jezika, posla i ovdašnjih običaja sestrama je zadavalo u prvo vrijeme teškoće, ali u svojoj mladenačkoj radosti i poletu, vrlo su dobro sve svladavale i svima ugodile."

Međimurski languši

Vrijeme pripreme:

60 min

Sastojci za 6 osoba :

- 1 kg glatkog brašna
- 5 dcl tekućeg jogurta
- 40 g kvasca
- 1 žlica šećera
- 3 male žličice soli
- 1 kom praška za pecivo
- 2 kom jaja
- 1 šalica mlijeka
- 0,5 l ulja za prženje

Na ulju pečene lepinje od dizanog tijesta, tzv. languši, oduševljavaju svojim specifičnim okusom i jednostavnošću izrade, a miris vrućih mekanih languša danas mami sve posjetitelje međimurskog proštenja Porcijunkulova u Čakovcu, a i varaždinskoga "Špancirfesta" gdje se na languše čeka u dugačkim redovima... Inače, languši su u Međimurje došli iz susjedne Mađarske (lángos) gdje se ubrajaju u omiljene tradicionalne specijalitete.

PRIPREMA: Prosijte brašno s praškom za pecivo, dodajte ostale sastojke i dignuti kvasac u toplom mlijeku i žlici šećera i umijesite mekano tijesto, ali da se ne lijepi previše za podlogu, toliko da se s njim može raditi.

Tijesto stavite u zdjelu, pokrijte i ostavite pola sata da se diže. Kad se tijesto digno, vadite hrpice tijesta veličine jabuke i složite u loptice, podlogu malo nauljite te rastežite svaku lopticu na veličinu tavice u kojoj ste zagrijali ulje te pecite na vrućem ulju. Dok se peku, prvo ih poklopite nekoliko minuta, a onda provjerite vilicom jesu li presvijetli ispod i kad se malo zarumene okrenite ih i još pecite nekoliko minuta, fino će se dizati i napuhnuti mjehurići zraka. Pečene languše stavite na papirnate ubruse da malo upiju ulje i servirajte još vruće. Možete ih premazati kečapom ili nasjeckanim češnjakom ili naribanim sirom (Gauda, Trapist), majonezom, prženim lukom ili preljevom po vlastitoj želji.

CMC TV

TOP 30

1. **Parni valjak** – Prolazi sve, zar ne?
2. **Ante Cash & Saša Antić** – Vakula
3. **Pravila igre** – Na ulazu
4. **Antonela Doko** – Onaj dan
5. **Buđenje feat. Vanna** – Zajedno
6. **Nola** – Moj svijet
7. **Tonči & Madre Badessa** – Kakvi san ja kralj
8. **Detour** – Zaljubila sam se
9. **Jelena Rozga** – Udajem se
10. **Leteći odred & Atomic Dance Factory** – Jedina od svih
11. **Pavel** – Poslije nas
12. **Lege** – Za nju, protiv nje
13. **Bang Bang** – Ne zaboravi me
14. **Ivan Zak** – Ne pitaš za mene
15. **Sergej Četković** – Ne živim ja
16. **M.O.R.T.** – Plamen što kriješ
17. **Lana Jurčević** – Tabu
18. **Mejaši** – Bubamara
19. **Marijan Ban** – Ne voliš me više
20. **Jurica Pađen & Aerodrom** – Od sutra ne pušim
21. **Bosutski bečari** – Ovo mora da je ljubav
22. **058** – Vrijeme
23. **Maja Šuput** – Ne lomi mi srce
24. **Damir Kedžo** – Korijen u pijesku
25. **Rezerve** – Ne voli ne voli
26. **Begini** – Iz protesta
27. **Adastra** – Nepozvani gost
28. **Kas** – Neka boli do boli
29. **Sanja, Zec i Marinko** – Snovi zaljubljene žene
30. **Emir & Frozen Camels** – Flaster

VITALNA KROATISTIKA NA SVEUČILIŠTU U BUKUREŠTU

Na žalost, broj hrvatskih lektorata postupno se smanjuje pa se na stranim sveučilištima opet sve više uči nepostojeći srpskohrvatski, koji se u novije vrijeme naziva i srpsko-hrvatsko-bošnjački jezik

Zastupljenost hrvatskoga jezika na stranim sveučilištima na žalostno je niskoj razini. Samostalne filološke studije hrvatskoga jezika i književnosti izvan Hrvatske možemo doslovce nabrojiti na prste jedne ruke. Sretni smo kada u okviru nekoga studija slavistike imamo zaseban lektorat hrvatskoga jezika, tj. kada studenti u okviru jednoga takovoga studija imaju mogućnost učiti normirani hrvatski književni jezik. Na žalost, broj hrvatskih lektorata postupno se smanjuje pa se na stranim sveučilištima opet sve više uči nepostojeći srpskohrvatski, koji se u novije vrijeme naziva i srpsko-hrvatsko-bošnjački jezik. Vrlo je žalosno što dio nastavnika, uključujući i one koji dolaze iz Hrvatske, sve otvorenije zastupa takovu nastavu jer je tobože bolje da hrvatski lektori prihvaćaju predavati takav predmet nego da ih uopće ne bude na stranim sveučilištima. Zapravo je takovim nastavnicima jedino stalo do vlastite zarade. Kada bi im zaista bilo stalo do promicanja hrvatskoga jezika na stranim sveučilištima, poticali bi ustrojavanje što većega broja hrvatskih lektorata i hrvatskih katedra.

U tom pogledu jednu od rijetkih svijetlih točaka nalazimo istočno od Hrvatske, na Sveučilištu u Bukureštu u Rumunjskoj. Na tom se sveučilištu, na Fakultetu stranih jezika i književnosti, do 1996. studirala serbokroatistika. Ugledni kroatist prof. dr. Dorin Gamulescu, rodnom Rumunj, ustanovio je samostalni lektorat hrvatskoga jezika već 1996., a 1998. osnovana je zasebna Katedra za hrvatski jezik. Nakon osnivanja Katedre, pokrenut je filološki studij hrvatskoga jezika i književnosti na kojem se uči SAMO hrvatski jezik i SAMO hrvatska književnost, od početaka do su-

Piše: **Sanja Vulić**

vremenosti. Studenti upisuju kroatistiku kao glavnu, odnosno A studijsku grupu, a kao B studijsku grupu neki drugi strani jezik, najčešće engleski ili francuski. Odlaskom prof. Gamulescu u mirovinu možda bi se taj studij bio ugasio, ali zahvaljujući Hrvatima iz Rumunjske to se nije dogodilo. Naime, nakon osamostaljenja, država je Hrvatska

počela stipendirati pripadnike hrvatskih manjina koji su željeli studirati u Hrvatskoj. Među njima su iz Rumunjske bili Marija Lackić (Maria Latchici) i Petar Hategan. Završivši u Zagrebu studij hrvatskoga jezika i književnosti vratili su se u Rumunjsku te naizmjenice radili kao lektori hrvatskoga jezika na Katedri za hrvatski jezik u Bukureštu ili pak kao nastavnici hrvatskoga jezika u okviru dopunske nastave iz materinskoga jezika u školama u mjestima u kojima žive karaševski Hrvati, tj. hrvatska manjinska zajednica kojoj i sami pripadaju. U međuvremenu je prof. Lackić preuzela sva predavanja na tom studiju kroatistike, koja obuhvaćaju hrvatsku povijest, kulturu i civilizaciju, povijest hrvatske književnosti od početaka do danas i povijest standardnoga jezika. Prof. Hategan po-

dučava hrvatsku gramatiku i pravopis. Usto promiče brojne projekte u okviru izborne nastave. Studenti kroatistike iz Bukurešta redovito sudjeluju na Prevođiteljskoj radionici koja se svakoga ljeta održava u Vrgorcu u Hrvatskoj, a pokrenuta je zahvaljujući suradnji prof. Hategana i fra Ivice Omazića, župnika u Vrgorcu. Uključuju se i u pojedine projekte Hrvatske matice iseljenika.

Na taj je način ne samo očuvan samostalni studij kroatistike na Sveučilištu u Bukureštu nego je i značajno osnažen. Naime, prof. Lackić je sastavila program za još jednu studijsku grupu hrvatskoga jezika (u okviru iste Katedre). Taj je program dobio dopusnicu rumunjskoga Ministarstva znanosti i obrazovanja, pa je 2013. pokrenut i drugi, NOVI studij hrvatskoga jezika, u okviru fakultetskoga projekta Suvremeni primijenjeni jezici, na kojem je hrvatski jezik B studijska grupa, a engleski jezik A studijska grupa. Budući da to nije filološki studij, ne uči se hrvatska književnost nego hrvatski jezik i hrvatsko nazivlje iz različitih struka, jer taj studij velikim dijelom upisuju budući prevoditelji. Svi studenti toga novoga studija hrvatskoga jezika kao B predmeta obvezno plaćaju svoj studij i, unatoč tomu, upisano ih je dvadeset i osam. Studenti obiju studijskih grupa, ove akademske godine svi rodnom Rumunji, vesele se kada dođe gostujući profesor iz Hrvatske i rado pokazuju stečeno znanje.

Opisana dva međusobno odvojena studija hrvatskoga jezika u Bukureštu izvrsno pokazuju što sve može pojedinac (ili vrlo mala skupina ljudi) učiniti u svojoj zajednici, pa i u svojoj akademskoj zajednici, ako je uporan i ako to zaista želi. Nadajmo se da će primjer iz Bukurešta potaknuti još neke akademske zajednice da umjesto malodušnoga utapanja u navodno neizbježnoj serbokroatistici na njihovim sveučilištima, shvate da ima i drukčijih putova. ■

Ugledni kroatist prof. dr. Dorin Gamulescu, rodnom Rumunj, ustanovio je na Fakultetu stranih jezika i književnosti u Bukureštu samostalni lektorat hrvatskoga jezika već 1996., a 1998. osnovana je zasebna Katedra za hrvatski jezik.

Naručite hit-fotomonografiju sa svih
200 unikatnih fotografija

Hrvatske iz zraka, velikog formata
(48x32 cm, tvrdi uvez).

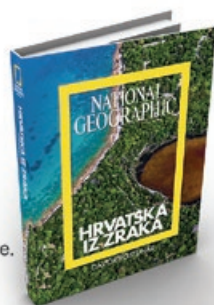
Cijena **200,00 kn** + poštarina.

Više informacija na:

www.hrvatskaizzraka.com/shop.

Za veće narudžbe nudimo dodatne popuste.

Kontakt: asistent@rostuhar.com

Otok Vis

Splitsko-dalmatinska županija

Zbog geografskog položaja isturenog otoka na pučini i činjenice da je jedan od rijetkih jadranskih otoka s vlastitom pitkom vodom, Vis je bio važan još od antičkog doba. Zato su se i u ratovima 19. i 20. stoljeća brojne europske sile borile za taj otok. Nakon 2. svjetskog rata Vis je ostao vojna baza, pa se tu nije razvijala turistička infrastruktura. Tako je do danas sačuvan od negativnih posljedica masovnog turizma, a njegova ga blaga čine jednim od najzanimljivijih otoka: ponajbolje plaže na Mediteranu, sačuvana antička predaja i kultura, spektakularna i dramatična povijest te zanimljivi stanovnici, koji su vjekovima gospodarili jadranskom pučinom.

POBJEDA PROTIV IZRAELA I NERJEŠENO S MAĐARIMA

U prvome pripremnom susretu uoči Europskog prvenstva u Francuskoj, hrvatska nogometna reprezentacija pobijedila je u Osijeku pred 15.000 gledatelja Izrael 2 - 0 (2 - 0). Golove za 'vatrene' zabili su Ivan Perišić (4) i Marcelo Brozović (34). Bila je to četvrta utakmica 'vatrenih' pod vodstvom Ante Čačića i četvrta pobjeda.

Tri dana nakon osječke utakmice hrvatska nogometna reprezentacija u prijateljskom susretu igranom u Budimpešti odigrala je 1 - 1 protiv Mađarske prekinuvši Čačićev pobjednički niz. Hrvatska je povelu u 29. minuti golom Marija Mandžukića na asistenciju Ivana Perišića, a domaćin je izjednačio u 79. minuti sjajnim pogotkom Balasza Dzsudzsaka iz slobodnoga udarca. Kao što se i očekivalo, bila je to čvrsta, prava natjecateljska utakmica dviju reprezentacija koje će nastupiti na Europskom prvenstvu u Francuskoj. Hrvatskoj je pripalo prvo, a domaćinu drugo poluvrijeme.

'Vatreni' će na EURO-u u Francuskoj igrati u skupini D protiv Turske (12. lipnja, Pariz), Češke (17. lipnja, St. Etienne) i Španjolske (21. lipnja, Bordeaux).

JEDRENJE: FANTELI I MARENIĆU EUROPSKO SREBRO

Hrvatski jedriličari Šime Fantela i Igor Marenčić osvojili su srebrnu medalju na otvorenome Europskom prvenstvu klase 470, koje je 12. travnja završeno u Palma de Mallorci. Fantela i Marenčić ušli su u plov za odličja s drugog mjesta i kao najbolje plasirana europska posada s 57 bodova, a bolji od njih bili su samo Australci Belcher/Ryan s 45 negativnih bodova. Prvi Europljani iza hrvatske posade bili su Francuzi Bouvet/Mion na četvrtome mjestu sa 7 bodova zaostatka, a Talijani Kosuta/Farneti zaostajali su za Fantelom i Marenčićem 11 bodova. U finalnoj regati za medalje Šime i Igor završili su na sedmome mjestu i tako dobili dodatnih 14 bodova. Fanteli i Marenčiću ovo je šesta medalja s europskih prvenstava. Tripot su stajali na najvišem mjestu pobjedničkog postolja (2009., 2011. i 2012.), bronze su osvajali 2013. i 2014., a ovo im je prvo srebro.

ATP/WTA LJESTVICA: ČILIĆ 11., ČORIĆ NAPREDOVAO ŠEST MJESTA

Najbolji hrvatski tenisač Marin Čilić ostao je na 11. mjestu nove ATP ljestvice dok je Borna Ćorić, koji je izgubio u finalu turnira u Marakešu, napredovao šest mjesta i sada je 42. tenisač svijeta. Napredak su ubilježili i Ivo Karlović, koji se popeo jedno mjesto i sada je na 30. poziciji, kao i Ivan Dodig koji je napredovao četiri mjesta, s 80. na 76. poziciju. Sve su hrvatske tenisačice, osim Ane Konjuh koja je napredovala dva mjesta, pale na novoj WTA ljestvici. Mlada Dubrovčanka popela se sa 79. na 77. poziciju, dok je Mirjana Lučić pala dva mjesta, sa 74. na 76. poziciju.

JOSIPU SKOBLARU URUČENO VISOKO FRANCUSKO ODLIKOVANJE

Josip Skoblar, legendarni hrvatski nogometaš i trener rođen u Privlaci davne 1941. godine, postao je francuski "vitez nacionalnog reda za zasluge". Ugledno priznanje originalnog naziva "Chevalier de l'Ordre National du Merite" uručio mu je gradonačelnik Marseillea Jean Claude Gaudin, a važan čin u tamošnjoj gradskoj vijećnici svojom su prisutnošću uveličali francuski ministar sporta Patrick Kanner i predsjednik Hrvatskoga nogometnog saveza Davor Šuker. – Ovo priznanje zaista mi puno znači i oduševljen sam takvim respektom koje su mi Francuzi ovime pokazali. Prekrasno je vidjeti da te netko toliko cijeni. Želim zahvaliti gospodinu Šukeru i delegaciji Saveza na dolasku, to je prekrasna gesta zbog koje mi je jako drago. Veselim se što ću biti ambasador Saveza na predstojećem Euru", rekao je Skoblar.

RUKOMETAŠI SE PLASIRALI NA OI

Hrvatska rukometna reprezentacija izborila je plasman na Olimpijske igre u Rio de Janeiru nakon što je u odlučujućem susretu kvalifikacijskoga turnira u danskome Herningu deklasirala Norvešku 27 : 21 (14 : 7). Nakon poraza od Danske i lošega prvog poluvremena protiv Bahreina, hrvatski rukometaši u ključnom dvoboju za plasman na OI odigrali su bez pogreške i ni u jednom trenutku njihova pobjeda nije bila upitna. Na Olimpijskim igrama u Riju Hrvatska će loviti treće zlato nakon Atlante (1996.) i Atene (2000.). Na posljednjim Igrama u Londonu naši su rukometaši bili treći, dok su u Pekingu (2008.) bili četvrti. Jedine OI na kojima nisu nastupili bile su one u Sydneyu 2000.

SEHA LIGA - PPD ZAGREB OSVOJIO TREĆE MJESTO

Rukometaši mađarskoga MVM Veszprema pobjednici su SEHA lige nakon što su u finalnome susretu u Varaždinu pobijedili Vardar 28 - 26. U susretu za treće mjesto rukometaši PPD Zagreba pobijedili su Meškov 24 - 23. Hrvatski prvak tako je ponovio uspjeh iz prijašnjih dviju sezona kada je također bio treći, a treće mjesto Zagrebaši su osvojili i u premijernom izdanju SEHA lige 2012. godine. Najveći uspjeh ostvarili su 2013. kada su u finalu slavili protiv Vardara. PPD Zagreb stigao je do pobjede protiv bjeloruskoga prvaka nakon čvrste i neizvjesne utakmice.

Zagreb Auto Show

14. po redu Auto Show na Zagrebačkome velesajmu privukao je mnogobrojne posjetitelje i u paviljonima stvorio popriličnu gužvu među ljubiteljima automobila. Ukupno 440 izlagača tijekom pet dana predstavilo je svoja vozila i privuklo više od 140.000 posjetitelja iz Hrvatske i regije. Mogle su se vidjeti i 34 hrvatske premijere, a još su ih atraktivnijim učinile lijepe hostese.

Koncert Gibonnija i Olivera na Trgu bana Jelačića

Dvije splitske legende, Oliver Dragojević i Gibonni, održali su veliki koncert na prepunome zagrebačkom Trgu bana Jelačića kojim su promovirali svoj novi zajednički album. Atmosfera na trgu bila je čarobna, a tisuće obožavatelja prvi put je moglo uživo čuti nove pjesme s njihova prvoga zajedničkog albuma *Familija*. "Mene uvijek to privuče kad je koncert na otvorenome, da ljudi dođu neopterećeni time hoće li moći platiti kartu", rekao je Gibonni uoči nastupa.

Manifestacija "Uskrs u Primorju"

Uskrsni blagdani u Dubrovniku nezamislivi su bez posebnog događaja koji se organizira već šest godina zaredom i kojemu je cilj promocija običaja i tradicije gornjih sela dubrovačkog zaleđa. Ovogodišnji "Uskrs u Primorju" održan je na mladi Uskrs, 3. travnja na balarici uz lokvu u Mrčevu. Glavni organizatori bili su udruga Dubrovački primorski svatovi te Grad Dubrovnik i TZ grada Dubrovnika.

Akcija za povratak bregunice iz Afrike

U povodu proglašenja 2016. godinom bregunice, ptica iz porodice lastavica, 30-ak aktivista svjetske organizacije za zaštitu prirode WWF (*World Wide Fund for Nature*) i partnerskih eko udruga pokraj Donje Dubrave u Međimurju pripremili su akcijom uređenja obala rijeke Drave staništa za dolazak bregunice iz Afrike te gniježđenje jedne od najugroženijih ptica u Hrvatskoj, koja je na udaru posebice zbog obaloutvrda i izgradnje hidroelektrana.

U Dubrovniku održana 'Festa od kamenica'

U organizaciji Turističke zajednice grada Dubrovnika, ispred crkve sv. Vlah, održana je manifestacija "Festa od kamenica". Uz pjesmu trija Taliri, školjkari iz Stona i vinari s Pelješca nudili su Dubrovčanima i njihovim gostima kamenice po simboličnoj cijeni od 5 kn po komadu i čašu vina po cijeni od 10 kn. Sudjelovali su školjkari: Josip Bazdan, Ivo Bautović, braća Lazić i Nikša Matković; dok su vinari bili OPG Vinarija Mare Andrović iz Ponikava, OPG Vinarija Žužul iz Potomja, OPG Vinarija Marina Matuško iz Potomja i OPG Vinarija Željka Matković iz Potomja.

Premijer Orešković obišao vodotoranj u Vukovaru

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Tihomir Orešković, sa suradnicima, boravio je u dvodnevnu posjetu Vukovarsko-srijemskoj županiji. U pratnji župana Galića i gradonačelnika Penave obišao je i vukovarski vodotoranj, oštećen tijekom ratnih razaranja grada Vukovara te se informirao o projektu "Vukovarski vodotoranj – simbol hrvatskog zajedništva", koji je osmišljen na način da najprepoznatljiviji simbol Domovinskoga rata u gradu Vukovaru bude očuvan ovakvim kakav je, ali i dostupan široj javnosti.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr

Puna života

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

HRVATSKA

PHOTO BY DARKO VURUŠIĆ

